

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника Миколаївської
обласної військової адміністрації

Микола МАРІНОВ

« 01 » вересня 2024 року

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2024 рік

ЗМІСТ

Назва	Зміст, сторінка
1. Загальна характеристика	
2. Чисельність населення	
3. Фізико-географічна характеристика	
4. Атмосферне повітря	
5. Водні ресурси	
6. Земельні ресурси	
7. Лісові ресурси	
8. Рослинний світ	
9. Тваринний світ	
10. Природно-заповідний фонд	
11. Формування екологічної мережі	
12. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	
13. Радіаційна безпека	
14. Корисні копалини	
15. Моніторинг навколишнього природного середовища	
16. Міжнародне співробітництво	
17. Планування природоохоронної діяльності	
18. Найважливіші екологічні проблеми регіону	
18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем	
18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем	
18.2.1. Екологічні проблеми, спричинені збройною агресією проти України	
Примітки	

1. Загальна характеристика

Дата утворення	22 вересня 1937 року
Територія ¹ , км ²	24585,5
Кількість адміністративно-територіальних одиниць (районів)	4
Кількість міст	9
Кількість селищ ²	88
Кількість сільських населених пунктів ²	814
Чисельність наявного населення (за оцінкою) на 01 січня 2022р., тис. осіб ³	1091,821
з них:	
міське	750,698
сільське	341,123
Щільність населення, осіб на 1 км ²	44

¹За даними Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, на 01.01.2020.

² За даними Головного управління статистики у Миколаївській області, відповідно до чинного Кодифікатора адміністративно – територіальних одиниць та територіальних громад в редакції наказу Мінінфраструктури від 19.01.2024 № 48.

³ За даними Головного управління статистики у Миколаївській області

2. Чисельність населення

Таблиця 1 - Чисельність населення Миколаївської області станом на 1 січня 2022 року*

Назва одиниці адміністративно-територіального устрою	Чисельність наявного населення, тис. осіб		
	усього	міське	сільське
Миколаївська область	1091,821	750,698	341,123
Міські територіальні громади			
Миколаївська міська ТГ	470,011	470,011	–
Баштанська міська ТГ	21,612	12,180	9,432
Новобузька міська ТГ	18,078	14,782	3,296
Снігурівська міська ТГ	22,729	12,045	10,684
Вознесенська міська ТГ	34,789	33,442	1,347
Южноукраїнська міська ТГ	41,625	40,714	0,911
Новоодеська міська ТГ	17,209	11,510	5,699
Очаківська міська ТГ	14,346	13,663	0,683
Первомайська міська ТГ	69,256	64,576	4,680
Усього	709,655	672,923	36,732

Сільські територіальні громади			
Вільнозапорізька сільська ТГ	5,420	—	5,420
Володимирівська сільська ТГ	3,292	—	3,292
Горохівська сільська ТГ	7,134	—	7,134
Інгульська сільська ТГ	8,275	—	8,275
Привільненська сільська ТГ	5,568	—	5,568
Софіївська сільська ТГ	5,541	—	5,541
Широківська сільська ТГ	3,363	—	3,363
Бузька сільська ТГ	5,218	—	5,218
Дорошівська сільська ТГ	5,349	—	5,349
Мостівська сільська ТГ	4,367	—	4,367
Новомар'ївська сільська ТГ	4,863	—	4,863
Прибужанівська сільська ТГ	7,551	—	7,551
Прибузька сільська ТГ	4,931	—	4,931
Веснянська сільська ТГ	8,584	—	8,584
Галицинівська сільська ТГ	7,385	—	7,385
Коблівська сільська ТГ	7,670	—	7,670
Костянтинівська сільська ТГ	9,522	—	9,522
Куцурубська сільська ТГ	7,458	—	7,458
Мішково-Погорілівська сільська ТГ	7,063	—	7,063
Нечаянська сільська ТГ	4,176	—	4,176
Радсадівська сільська ТГ	4,060	—	4,060
Степівська сільська ТГ	8,756	—	8,756
Сухоеланецька сільська ТГ	4,743	—	4,743
Чорноморська сільська ТГ	5,214	—	5,214
Шевченківська сільська ТГ	14,184	—	14,184
Благодатненська сільська ТГ	5,580	—	5,580
Кам'яномостівська сільська ТГ	7,199	—	7,199
Мигіївська сільська ТГ	8,087	—	8,087
Синюхинобрідська сільська ТГ	5,646	—	5,646
Усього	186,199	—	186,199
Селищні територіальні громади			
Березнегуватська селищна ТГ	18,734	7,259	11,475
Казанківська селищна ТГ	14,488	6,523	7,965
Братська селищна ТГ	11,761	4,953	6,808

Веселинівська селищна ТГ	17,414	7,555	9,859
Доманівська селищна ТГ	14,398	5,728	8,670
Єланецька селищна ТГ	14,379	4,636	9,743
Олександрівська селищна ТГ	8,897	5,040	3,857
Березанська селищна ТГ	13,492	4,000	9,492
Воскресенська селищна ТГ	14,792	4,659	10,133
Ольшанська селищна ТГ	8,942	3,582	5,360
Первомайська селищна ТГ	9,225	2,638	6,587
Арбузинська селищна ТГ	10,046	5,954	4,092
Врадіївська селищна ТГ	16,309	7,986	8,323
Кривоозерська селищна ТГ	23,090	7,262	15,828
Усього	195,967	77,775	118,192

* Відповідно до листа головного управління статистики у Миколаївській області від 25.04.2024 № 07.1-25/662-24 інформація щодо чисельності населення за 2022 та 2023 роки не надається, оскільки на період дії воєнного стану або стану війни в Україні, а також протягом трьох місяців після його завершення, органами державної статистики призупинено розрахунки чисельності населення

3. Фізико-географічна характеристика

Миколаївська область розташована на півдні України в басейні нижньої течії ріки Південний Буг. На заході межує з Одеською, на півночі з Кіровоградською, на сході та північному сході з Дніпропетровською та на південному сході з Херсонською областями. На півдні омивається водами Чорного моря. Площа – 24,6 тис.км². Центр області – місто Миколаїв.

Глибоко в суходіл вдаються Дніпровсько-Бузький, Березанський та Тилігульський лимани. До території області належать острів Березань і Кінбурнська коса. Поверхня області являє собою рівнину, нахилену в південному напрямі. Більша частина області знаходиться у межах Причорноморської низовини. На півночі простягаються Подільська височина (правобережжя Південного Бугу) та Придніпровська височина (лівобережжя Південного Бугу).

За особливостями природних умов територія області належить до степової зони. Клімат помірно-континентальний з м'якою малосніжною зимою і жарким посушливим літом. Пересічна температура січня – -4,5°C, липня – +22,2°C. Річна кількість опадів коливається від 330 мм на півдні до 450 мм на півночі області. Висота снігового покриву 9-11 см. Природні та кліматичні умови області сприятливі для інтенсивного високоефективного розвитку сільського господарства.

На території області налічується 142 річки (довжиною більше 10 км) загальною довжиною 3619,84 км, з яких одна велика річка Південний Буг та шість середніх річок: Кодима (59,0 км), Синюха (24,0 км), Чорний Ташлик (41,0 км), Чичикля (86,0 км), Інгул (179,0 км), Інгулець (96,0 км).

В межах області споруджено багато ставків та водосховищ. Річки і ставки використовуються в основному для зрошування сільськогосподарських рослин та рибництва.

4. Атмосферне повітря

В області відсутні підприємства хімічної та вугільної промисловості, тому вона не входить до переліку регіонів з високим забрудненням атмосфери. Рівень техногенного навантаження на навколишнє природне середовище Миколаївської області нижчий, ніж в середньому по Україні.

2023 року в атмосферне повітря області зі стаціонарних джерел забруднення до атмосфери надійшло 5,59 тис. тонн, що на 6,5 % (342 тонни) більше забруднюючих речовин, ніж 2022 року. Основними забруднювачами атмосферного повітря Миколаївської області є підприємства переробної промисловості та постачання газу, а саме: ТОВ «Миколаївський глиноземний завод», АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз», ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» та «ЮГцемент» Філія ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА», викиди від яких 2023 року склали 2,403 тис. тонн забруднюючих речовин, що на 7,5% більше ніж 2022 року, що пов'язано зі збільшенням викидів речовин у вигляді суспендованих твердих частинок від шламосховищ ТОВ «Миколаївський глиноземний завод».

Таблиця 2 - Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за період 2021- 2023 роки

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	137	57	119
другої групи	22	10	9
третьої групи	115	47	110
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	12,186	5,251	5,593
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	0,496	0,213	0,227
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	11,08	*	*

* Відповідно до відомостей головного управління статистики у Миколаївській області інформація щодо викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел Миколаївської області у розрахунку на одну особу за 2022 та 2023 роки не надається, оскільки на період дії воєнного стану або стану війни в Україні, а також протягом трьох місяців після його завершення, органами державної статистики призупинено розрахунки чисельності населення.

Таблиця 3 - Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) за 2023 рік

Назва забруднюючої речовини	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини мг/м ³	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин у відсотках в загальному за рік (ГДК м.р.)	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин (ВЗ та ЕВЗ) *
1	2	3	4	5
Пил	м. Миколаїв	0,1	0	Відсутні
Діоксид сірки		0,006	0	Відсутні
Оксид вуглецю		1	0	Відсутні
Діоксид азоту		0,03	0	Відсутні
Оксид азоту		0,02	0	Відсутні
Фтористий водень		0,002	0	Відсутні
Формальдегід		0,015	2,0	Відсутні
Важкі метали, мкг/м ³				
Залізо	м. Миколаїв	0,508	0	Відсутні
Марганець		0,015	0	Відсутні
Мідь		0,293	0	Відсутні
Нікель		0,015	0	Відсутні
Свинець		0,013	0	Відсутні
Хром		0,012	0	Відсутні
Цинк		0,033	0	Відсутні
Кадмій		0,005	0	Відсутні

* Екстремально високе (ЕВЗ) та високе забруднення (ВЗ) в атмосферному повітрі

Таблиця 4 - Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2023 рік

№ /п	Назва об'єкта	Назва забруднюючої речовини	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів установками очистки газу, %*	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік *	
			усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкту, %	до загального обсягу викидів (населеного пункту), %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	«ЮГцемент» Філія ПрАТ «ДІКЕРГОФФ ЦЕМЕНТ УКРАЇНА»	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	149,0	69,2	**	-	66,0-99,0	-	-
		Сполуки азоту	53,7	25,0	**				

		Оксид вуглецю	8,1	3,8	**				
2	ТОВ «МГЗ»	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	946,3	99,6	**	-	98,5 -99,0	-	-
3	АТ «Оператор газорозподільної системи «Миколаївгаз»	Метан	882,3	99,7	**	-	-	-	-
4	ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»	Метан	348,3	98,7	**	-	-	-	-

* Графи 8 та 9 заповнюються тільки за виконаними заходами;

** Графа 5 не заповнюється через відсутність оприлюдненої головним управлінням статистики у Миколаївській області інформації про загальні обсяги викидів забруднюючих речовин населених пунктів Миколаївської області за 2022 рік

Таблиця 5 - Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
Усього		5,593	100,0
1	За видами економічної діяльності, у тому числі:		
1.1	Переробна промисловість	2,025	36,2
1.2.	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1,354	24,2
1.3.	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	0,637	11,4
1.4.	Сільське, лісове та рибне господарство	0,880	15,7

Таблиця 6 - Виконання заходів щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до дозволів на викиди за 2023 рік*

№ з/п	Назва об'єкта та фактична адреса промислового майданчика	Код виробничого та технологічного процесу, технологічного устаткування (установки)	Найменування заходу	Строк виконання заходу	Номер джерела викиду на карті-схемі	Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря після впроваджен-ня заходу, т/рік
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

* Суб'єктами господарювання не надано інформацію щодо виконання заходів 2023 року щодо скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, відповідно до дозволів на викиди

5. Водні ресурси

Миколаївська область територіально належить до басейнів р. Південний Буг (59,5%), р. Дніпро (23,5%) і річок Причорномор'я (17%).

Загальна площа зайнята поверхневими водними об'єктами становить 150,5 тис. га, що становить 6,1 % від території області.

Підземні води залягають у відкладення різного віку, генезису і літологічного складу – від тріщинуватої зони кристалічного фундаменту до сучасних (голоценових) та плейстоценових.

Прогнозні ресурси (запаси) підземних вод основних водоносних горизонтів у межах Миколаївської області визначено і апробовано у кількості 441,6 тис.м³/добу, у тому числі:

з мінералізацією до 1,5 г/дм³ – 349,87 тис.м³/добу (79,23%);

з мінералізацією від 1,5 г/дм³ до 3,0 г/дм³ – 91,73 тис.м³/добу (20,77%).

За обсягами розвіданих запасів підземних вод питної якості Миколаївська область є найменш забезпеченою в Україні. В середньому експлуатаційні запаси підземних вод на одного мешканця становлять 0,09 м³/добу (у порівнянні: Одещина 0,135 м³/добу або в 1,5 рази більше, Херсонщина - 3,1 м³/добу або в 34 рази більше).

Взагалі місцеві водні ресурси області достатньо обмежені та залежать, головним чином, від стоку з інших регіонів.

За питомими показниками водних ресурсів (на одного мешканця) область займає одне з останніх місць серед областей України. Середньорічний показник забезпечення місцевим стоком на 1 мешканця Миколаївської області становить 0,44 тис. м³/рік, що у порівнянні з цим показником по Україні менше у 2,38 рази.

Галузі економіки в області, які найбільше споживають воду - це промисловість та енергетика. На їх потреби йде біля 50 % від загального об'єму використаних вод. На другому та третьому місцях - сільське господарство (зрошення) і комунальне господарство відповідно.

Скид забруднених стічних вод в області здійснюється переважно через неефективну роботу комунальних очисних споруд каналізації. Частка згаданого обсягу скидів до загального об'єму скидів зворотних вод до поверхневих водойм області складає 29,6 %.

Таблиця 7- Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками		
	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Видано	174	61	224
анульовано*	38	12	-

* За період 2021 - 2022 роки анулювання дозволів на спеціальне водокористування здійснювалось лише за заявою суб'єкта господарювання відповідно до статті 55 Водного кодексу України.

Таблиця 8 - Водні об'єкти регіону станом на 01.01.2024

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
Усього	2558*	421 річок та струмків, 45 водосховищ, 1100 ставків, 978 озер, 7 лиманів, 7 інших водойм (пожежні водойми тощо).
з них передано в оренду, зокрема:	293	
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	14	
ставків	279	
озер	-	
замкнених природних водойм	-	

* Кількість водних об'єктів за даними інвентаризації водних об'єктів, проведеної територіальними громадами відповідно до пункту 5 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.04.2021 «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади», введеного в дію Указом Президента України від 29.04.2021 № 180/2021.

Таблиця 9 - Динаміка водокористування за період 2021-2023 роки

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	204,807	95,693	195,049
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	193,159	69,957	179,448
підземної	млн м ³	11,648	8,019	10,112
морської (лиманської)	млн м ³	-	17,717	5,489
Використано свіжої води, усього	млн м ³	169,108*	94,978*	123,942*
у тому числі на потреби:				
питні і санітарно-гігієнічні	млн м ³	26,821	19,444	18,348
виробничі	млн м ³	87,139	69,962	67,998
зрошення	млн м ³	53,595	4,713	36,834
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	57,492	14,167	86,214**
	% до забраної води	28%	14%	44%
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	76,621	51,487	53,420

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти,				
усього	млн м ³	72,314	48,078	49,459
з них: нормативно очищених, усього	млн м ³	2,101	0,762	0,956
у тому числі: на спорудах біологічного очищення	млн м ³	1,878	0,548	0,616
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	-	-	0,005
на спорудах механічного очищення	млн м ³	0,224	0,215	0,336
нормативно чистих без очистки	млн м ³	49,972	34,029	33,860
забруднених, усього	млн м ³	20,241	13,287	14,644
у тому числі: недостатньо очищених	млн м ³	19,384	11,944	12,924
без очищення	млн м ³	0,857	1,343	1,720

* В тому числі враховано використання води на інші потреби (риборозведення, комплексне обслуговування територій та об'єктів, інше), які склали: 2021 року - 1,553 млн м³; 2022 року – 0,859 млн м³; 2023 року – 0,762 млн м³. Крім того в об'ємі використання води за 2023 рік враховано використання води з р. Дніпро, забраної МКП «МИКОЛАЇВВОДОКАНАЛ» в межах Херсонської області;

** Дані наведено з урахуванням обсягів водозабору для проведення промивання русла р. Інгулець (захід -«антіріка»)

Таблиця 10 - Використання води за видами економічної діяльності за період 2021-2023 роки

Види економічної діяльності	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	169,108	98,57	94,978	99,182	123,942	98,90

Види економічної діяльності	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, млн м³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн м³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
За видами економічної діяльності						
у тому числі:						
промисловість	78,534	97,80	64,414	98,172	62,544	98,25
сільське господарство	53,595	-	4,780	-	37,022	-
житлово - комунальне господарство	33,752	0,640	23,545	0,83	22,189	0,5

Таблиця 11 - Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами поверхневих водних об'єктів

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м³/добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2021 рік			2022 рік			2023 рік		
		об'єм скидання зворотних вод, тис.м³	у тому числі об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис.м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис.м³	у тому числі об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис.м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис.м³	у тому числі об'єм скидання забруднених зворотних вод, тис.м³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т
		Бузький лиман								
МКП «Миколаїв-водоканал» м. Миколаїв	68493,151/38372,603*	20707,0	18648,0	25929,983	11518,0	11518,0	15144,970	14006,0	14006,0	44482,971

басейн р. Південний Буг										
КП «Ольшанське» смт Ольшанське Миколаївський район	очисні споруди у аварійном у стані, дані щодо потужності відсутні	108,0	108,0	442,151	88,0	88,0	375,175	101,0	101,0	445,64
КП «Прибузьке» м. Нова Одеса Миколаївський район/ скид до р. П.Буг	200,0 /82,192*	37,0	37,0	30,876	23,0	23,0	аналізи не відбирались	30,0	30,0	8,346
ПрАТ «Микитівський гранітний кар'єр» смт Олександрівка Вознесенський район/ скид до р. П. Буг	відсутні, скид кар'єрних та дощових вод після відстоювання	857,0	857,0	233,324	257,0	257,0	226,993	92,0	92,0	49,830
ТОВ «Вознесенська торгово – промислова компанія» с. Трикрати Вознесенський район/ скид до р. Арбузинка	відсутні, скид кар'єрних та дощових вод після відстоювання	-	-	-	-	-	-	11,0	11,0	33,415
КП «Первомайське управління водопровідно – каналізаційного господарства» з грудня 2023 року м. Первомайськ / скид до р. Південний Буг та р. Синюха	30000/ 356,164*	-	-	-	-	-	-	130,0**	73,0**	48,51**
КП «Первомайський водоканал» (в процесі ліквідації)	30000,0/ 5375,34*	1952,0	-	-	1962,0	1230,0	589,510	звіт за формою 2-ТП (водгосп) річна не надано		

Чорне море										
КП Очаківської міської ради «Очаків-Сервіс» м. Очаків Миколаївський район	849,315/402,739*	263,0	263,0	155,096	155,0	155,0	92,256	147,0	147,0	83,525
р. Інгул										
КП «Міськводоканал» Баштанської міської ради м. Баштанка Баштанський район	Біологічні очисні споруди складаються з 4-х відстійників в площу 2000 м ² і каскаду з 2-х біоінженерних споруд площею 1,6 га, 112,1*	0,326	0,266	163,879	0,034	-	-	182,0	182,0	389,348
Басейн р. Дніпро										
ДП «Підприємство Державної кримінально – виконавчої служби України № 93» с. Новоданилівка Баштанський район/ скид до р.Вісунь	відсутні, скид кар'єрних та дощових вод після відстоювання	-	-	-	-	-	-	2,0	2,0	12,5

*Фактичне навантаження очисних споруд станом на 01.01.2024, м³/добу;

** Дані за один місяць – грудень 2023р.

Таблиця 12 - Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами у поверхневі водні об'єкти

Забруднююча речовина, що скидається із зворотними водами	2021 рік	2022 рік	2022рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т
1	2	3	4
БСК5	0,296	0,169	0,274
ХСК	1,443	0,831	1,267
завислі речовини	0,330	0,257	0,772
N (сума мінеральних форм)	0,394	0,203	0,177
фосфати	0,108	0,057	0,140
сухий залишок	17,657	10,765	30,203
нафтопродукти	0,006	0,004	0,013

Таблиця 13 - Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за даними водокористувачів, які скидають зворотні води у поверхневі водні об'єкти (мг/л)

Місце спостереження за якістю води	Забруднююча речовина, мг/л													
	завислі речовини	БСК5	сульфати	хлориди	азот амонійний	нітри	нітрати	нафтопродукти	ХСК	фосфати	залізо	цинк	мідь	марганець
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
МКП «Миколаївводоканал», м. Миколаїв/Бузький лиман	55,0	21,0	159,0	749,0	7,340	2,450	28,10	0,630	91,0	9,80	0,350	0,027	0,030	-
МКП «Миколаївводоканал», м. Миколаїв/р. Вітовта (притока Бузького лиману)	38,75	1,35	117,67	553,5	0,205	0,0315	1,965	0,05	40,0	0,298	0,287	0,076	0,092	-
ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АБІНБЕВ ЕФЕС УКРАЇНА" (Миколаївське відділення ПРАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС Україна»), м. Миколаїв / Бузький лиман	10,0	2,50	18,5	28,6	0,10	0,055	0	0,040	10,0	0,10	0,035	-	-	-
ТОВ «КОМПАНІЯ «СВРОВНЄШТОРГ» м. Миколаїв/Бузький лиман	13,046	2,46	43,447	25,731	0,40	0,04	6,473	0,04	26,713	0,340	-	-	-	-
ТОВ «ЗЕРНОВИЙ ТЕРМІНАЛ НІКА-ТЕРА» м. Миколаїв/Бузький лиман	6,247	2,275	70,30	126,875	0,086	0,018	2,240	0,030	9,380	0,063	-	-	-	-
ТОВ «Суднобудівно-судноремонтний завод «НІБУЛОН», м. Миколаїв/Бузький лиман	36,250	5,193	21,673	46,370	1,063	0,139	3,253	0,174	27,030	0,575	2,268	-	-	-
ТОВ СП «НІБУЛОН» (Перевантажувальний термінал), м. Миколаїв/Бузький лиман	23,125	81,30	37,897	84,602	9,937	0,617	1,570	0,176	198,512	5,280	0,557	-	-	-
ПРАТ «МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ», м. Миколаїв/Бузький лиман-3 випуски разом	86,475	0,867	473,967	2744,165	0,372	0,055	0,930	0,035	32,37	0,230	-	-	-	-

ДП НВКГ «Зоря» – «Машпроект», м. Миколаїв/Бузький лиман	моніторинг протягом 2023 року не здійснювався (аналізи не відбиралися)												
КП «Прибузьке», м. Нова Одеса/ р. П. Буг	33,0	17,0	147,40	87,10	0,050	0,030	1,930	0,025	34,0	2,20	0,090	-	-
КП «Первомайське управління водопровідно – каналізаційного господарства» (з грудня 2023 року), м. Первомайськ/р. П. Буг	56,0	6,40	213,40	132,90	0,210	0,10	3,0	0,010	58,10	0,60	0,30	-	-
КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОЧАКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ «ОЧАКІВ-СЕРВІС», с. Черноморка /Чорне море	10,175	17,125	48,535	399,448	0,468	0,075	33,25	-	61,625	1,320	0,062	-	-
ДП «Підприємство Державної кримінально - виконавчої служби України (№ 93)» с. Новоданилівка / р. Вісунь	58,0	4,380	1681,60	250,0	0,040	0,009	10,450	-	-	0,005	-	-	-
ТОВ «ВОЗНЕСЕНСЬКА ТОРГОВО - ПРОМИСЛОВА КОМПАНІЯ» с. Трикрати/ р. Арбузинка	6,30	2,90	575,30	249,30	0,50	0,051	4,60	0,05	16,0	1,250	0,030	-	-
ПрАТ «МИКИТІВСЬКИЙ ГРАНІТНИЙ КАР'ЄР» смт. Олександрівка/р. П. Буг	7,890	2,20	138,0	109,0	0,760	0,050	3,210	0,050	17,50	0,140	0,075	0,005	-
КП «МІСЬКВОДОКАНАЛ» БАШТАНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ м. Баштанка,/р. Інгул	129,150	4,230	1006,25	261,250	0,405	0,019	1,915	0,000	30,750	1,80	0,008	-	-
КП ВОДОПРОВІДНІ МЕРЕЖІ Новобузької міської ради, с. Софіївка,/р. Інгул	6,033	0,830	128,90	52,196	0,007	0,016	1,072	0,024	7,063	0,010	0,018	-	-

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ» (ВП «Південноукраїнська АЕС») за межами м. Южноукраїнськ/ Олександрівське водосховище /басейн р. П. Буг	21,20	1,70	379,0	177,0	0,20	0,040	3,050	0,020	34,70	0,099	0,054	-	-	-
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ» (ЦВКГ і ТМ ВП «Південноукраїнська АЕС») / р. П. Буг	-	-	83,936	20,390	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ» (ЦВКГ і ТМ ВП «Південноукраїнська АЕС») / Ташлицьке водосховище/ басейн р. П.Буг	13,30	2,560	90,0	59,0	0,250	0,043	3,720	0,017	30,750	0,410	0,052	-	-	-
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ» (Олександрівська ГЕС ВП «Південноукраїнська АЕС»)/ р. П. Буг	14,0	2,530	89,0	59,0	0,240	0,045	3,450	0,016	30,250	0,40	0,052	-	-	-
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ» Ташлицька ГАЕС ВП «Південноукраїнська АЕС» /Олександрівське водосховище басейн р. П. Буг	13,30	2,560	90,0	59,0	0,250	0,043	3,720	0,017	30,750	0,410	0,052	-	-	-
Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області (Новобузька дільниця)/ р. Інгул	20,180	2,20	552,130	164,46	0,152	0,044	4,080	-	-	0,730	0,20	-	-	-
КП «ОЛЬШАНСЬКЕ» за межами смт Ольшанське/ р. П. Буг	78,533	20,260	405,333	812,986	64,466	0,990	2,950	0,114	77,776	20,760	0,240	-	-	-

ТОВ «ВІП-ТРЕЙДЕР» за межами с. Довга Пристань/ р. П. Буг	7,60	3,895	77,50	75,18	0,150	0,032	7,550	0,075	22,75	0,580	-	-	-	-
КП «Арбузинський ККП» смт Арбузинка/р. Арбузинка	10,0	1,20	360,280	50,350	0,110	0,110	2,270	0,021	3,80	0,20	0,20	-	-	-
ТОВ «МЕТРО КЕШ ЕНД КЕРІ Україна» (Філія ТОВ "Метро Кеш енд Кері Україна», м. Миколаїв/ р. П. Буг	31,166	2,533	84,293	63,236	0,182	0,116	2,843	0,009	16,316	0,110	0,095	-	-	-
ТОВ «БАНДУРСЬКИЙ ОЛІЙНОЕКСТРАКЦІЙНИЙ ЗАВОД» с. Бандурка/ р. Чорний Ташлик	9,0	3,864	348,50	168,225	0,256	0,066	7,315	-	19,750	1,475	0,212	-	-	-
ТОВ "БІОЛОГІЧНІ ОЧИСТНІ СПОРУДИ" с. Ракове/р. П. Буг	14,540	8,760	-	807,24	1,520	1,520	44,80	0,065	74,40	3,550	0,230	-	-	-

Таблиця 14 - Результати державного моніторингу вод

Назва водного об'єкта	Кількість державних моніторингових створів спостереження, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області					
р. Південний Буг	6	6	проб - 72 визначень -1404	36	3 - рН, 36 - ХСК, 15 -БСК ₂₀ , 2 – марганець, 6 -магній, 1-лужність, 3 –жорсткість
р. Інгул	3	3	проб -36 визначень - 900	36	4 - рН, 24 – ХСК, 2- розчинений кисень, 9 -БСК ₂₀ , 2 - марганець, 24 -магній, 4 – натрій, 6 - лужність, 18 - сульфати, 24- жорсткість, 24 - сухий залишок
р. Синюха	1	1	проб -12 визначень - 432	36	1 - рН, 12 – ХСК, 2 -БСК ₂₀ , 1- кольоровість, 6 -магній, 9 - лужність,1 - жорсткість
р. Інгулець	1	1	проб -9 визначень -324	36	1 - рН, 1- розчинений кисень, 3- кольоровість, 9 - ХСК, 7 -БСК ₂₀ , 8 -магній, 2- кальцій, 9– натрій, 8 – жорсткість, 8 - сухий залишок, 8 - сульфати, 7- хлориди,

Назва водного об'єкта	Кількість державних моніторингових створів спостереження, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
					2 - залізо загальне
р. Висунь	2	-	проб -18 визначень -54	3	-
Балка Добра	1	-	проб- 9 визначень -27	3	-
Бузький лиман	1	-	проб -7 визначень -21	3	-
Миколаївський обласний центр з гідрометеорології					
Дніпровсько-Бузька гирлова область	7	7	проб - 129 визначень -2298	18	6-нафтопродукти, 103-феноли; 7-нітроген амонійний, 33-нітроген нітритний, 3 -оксиген
ДУ «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»					
Водойми I категорії	9	4	проб -98 визначень - 980	10	32 (сухий залишок, БСК ₅ , хлориди, сульфати, залізо, ХСК)
Водойми II категорії	13	5	проб -144 визначень -1584	11	26 - БСК ₅ , 26-залізо загальне
Морські води	12	12	проб -247 визначень -2223	9	14 (водневий показник, сухий залишок, сульфати, хлориди, БСК ₂₀)

Таблиця 14.1 Середньорічні концентрації речовин в контрольних створах водних об'єктів регіону за 2023 рік за даними Державної екологічної інспекції Південно-Західного регіону (Одеська та Миколаївська області) (в одиницях кратності відповідних ГДК)

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей						
	завислі речовини	БСК ₅	хлориди	азот амонійний	нітрати	Фосфати	Залізо
1	2	3	4	5	6	7	8
Контрольні створи водного об'єкту рибогосподарського призначення							
М. Снігурівка (поза межами)	1,35	1,91	2,46	0,58	0,24	0,51	0,99
Бузький лиман (морські води)	-	1,58	0,25	0,56	0,21	0,33	0,8
Дніпро –Бузький лиман	-	1,75	0,09	0,48	0,12	0,36	1,22
р.П.Буг	1.05	1,55	4,44	0,32	0,27	0,66	0,38
р.Інгул	1,41	2,64	4,75	0,23	0,35	0,54	0,65

Таблиця 15 - Зворотні води, що скидаються у моря*

Скидання зворотних вод	
1	2
усього, тис.м ³	з них забруднених, %
16825,0	84,0

*Зворотні води, що відводяться до морських вод (Чорне море, Бузький лиман)

Таблиця 16 - Основні водоносні горизонти

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних запасів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
aP _{I-II}	62,2	59,3
N	242,8	26,113
P (палеогенова система)	61,2	6,2
K	31,8	6,4
AR-PR	43,6	4,869
Разом	441,6	102,882

6. Земельні ресурси

Миколаївська область є однією з провідних областей України за площею та біопродуктивним потенціалом земельного фонду. Згідно з інформацією Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області, станом на 01.01.2024 року (за оперативними даними), земельний фонд області становив 2458,5 тис. га, з них 1994,7 тис. га або 81,1 % займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель.

Розораність сільськогосподарських угідь у розрізі районів Миколаївщини коливається від 60 до 85 %. У північній частині області переважають звичайні чорноземи, на півдні вони змінюються південними чорноземами й темно-каштановими ґрунтами, слабкосолонцюватими й середньосолонцюватими чорноземами. Зустрічаються солонці, солонцювато-осолоділі ґрунти, заболочені плавні й торф'яники. У прирічкових і приморських районах – піщані й супіщані ґрунти, місцями з переходом в сипучі піски.

Вміст у ґрунті органічної речовини, або гумусу, – найважливіший показник її родючості. За даними спостережень Миколаївського обласного державного проектно-технологічного центру охорони родючості ґрунту і якості продукції «Облдержродючість», вміст гумусу в ґрунтах в середньому по області дорівнює 2,9 %. Найбільша забезпеченість органічною речовиною спостерігається в північній і північно-західній частинах області, а саме у зоні розповсюдження чорноземів звичайних, де середній вміст гумусу знаходиться в межах 3,3-4,1 %. Останнім часом по області переважають ґрунти з підвищеним вмістом гумусу – їх частка становить близько 38,4 % та середній вміст – 22,2 %.

Окрім гумусу, ще одним важливим показником ґрунту є кількість рухомих фосфатів. Найбільша кількість рухомого фосфору зафіксована на територіях

Баштанського та Миколаївського районів, де масово засіваються ґрунти під культурні рослини і фермерськими господарствами вносять необхідні добрива.

Вирощування сільськогосподарських культур, хімічна меліорація, осушення і зрошення – все це негативно впливає на стійкість агроландшафту та призводить до поступової деградації земель.

За оперативною інформацією Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області, станом на 01.01.2024 року площа деградованих та малопродуктивних земель, що потребують консервації, становить 13934,8515 га.

Проблема ерозії ґрунтів є актуальною для Миколаївської області. Розгалужена мережа балок та наявність великих за площею систем зрошування обумовлюють розвиток водної ерозії ґрунтів. За оперативними даними Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області станом на 01.01.2024 площа порушених земель по області становить 3198,3596 га, у тому числі 13,9607 га порушено протягом 2023 року.

Таблиця 17- Структура земельного фонду регіону за період 2021 -2023 роки*

Категорії земель та види земельних угідь	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
Види земельних угідь						
Загальна площа земель	2458,55	100	2458,55	100	2458,55	100
з них:						
Сільськогосподарські угіддя, з них:	1994,7	81,1	1994,7	81,1	1994,7	81,1
рілля	1703,7	69,3	1703,7	69,3	1703,7	69,3
перелogi	3,4	0,1	3,4	0,1	3,4	0,1
сіножаті та пасовища, парники, оранжереї, теплиці	254,2	10,3	254,2	10,3	254,2	10,3
багаторічні насадження	33,4	1,4	33,4	1,4	33,4	1,4
Землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом, з них:	45,43	1,9	45,43	1,9	45,43	1,9
болота	19,4	0,8	19,1	0,8	19,1	0,8
Чагарникова рослинність природного походження						
Ліси та інші лісовкриті землі, з них:	134,34	5,5	134,37	5,5	134,37	5,5

Категорії земель та види земельних угідь	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
земельні лісові ділянки, вкриті лісовою рослинністю	121,4	4,9	121,4	4,9	121,4	4,9
Інші землі	2,18	0,1	2,18	0,1	1,8	0,1
Води	125,8	5,1	125,8	5,1	125,8	5,1
Забудовані землі	156,1	6,3	156,1	6,3	156,1	6,3

* З набранням чинності 01.01.2016 року наказу Державної служби статистики України від 19.08.2015 № 190 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету статистики України від 05.11.1998 року № 377 «Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми 6-зем, 2-зем, ба-зем, бб-зем)», ведення звітності з кількісного обліку земель, за вищезазначеною формою звітності «Види земельних угідь» не передбачається.

Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.12.2015 № 337 затверджено форми адміністративної звітності з кількісного обліку земель № 11-зем, № 12-зем, № 15-зем, № 16-зем та інструкції щодо їх заповнення. На цей час у програмному забезпеченні Державного земельного кадастру відсутні функціонали в частині можливості формування вищезазначеної адміністративної звітності з кількісного обліку земель та тимчасово призупинено доступ до даних ДЗК. Враховуючи зазначене надаємо інформацію на 01.01.2022 рік, яка складена за оперативними даними.

Таблиця 18 - Рекультивація порушених земель за період 2021-2023 роки*

Рік	Всього порушених земель		Всього відпрацьованих земель		Здійснено рекультивацію, га		Перебувають у стадії рекультивації, га	
	тис.га	% до загальної площі регіону	тис.га	% до загальної площі регіону	тис.га	% до загальної площі	тис.га	% до загальної площі регіону
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2021	3,198	0,13	1,257	0,05	0	0	0	0
2022	3,198	0,13	1,257	0,05	0	0	0	0
2023	3,198	0,13	1,257	0,05	0	0	0	0

*Інформація наведена за оперативними даними Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області станом на 01.01.2024 року

Таблиця 19 - Консервація земель за період 2021-2023 роки

Рік	Види земель, що потребують консервації	Усього земель, що потребують консервації		Проведено консервацію		Перебувають у стані консервації	
		тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8
2021	Деградовані та забруднені	6,13	0,25	0	0	0	0
	Малопродуктивні	7,8	0,31	0	0	0	0
2022	Деградовані та забруднені	6,13	0,25	0	0	0	0
	Малопродуктивні	7,8	0,31	0	0	0	0
2023	Деградовані та забруднені	6,132	0,25	0	0	0	0
	Малопродуктивні	7,802	0,31	0	0	0	0

* Площа деградованих та малопродуктивних земель в області наведена за оперативною інформацією структурних підрозділів Головного управління Держгеокадастру у Миколаївській області станом на 01.01.2022 року. Визначити фактичну площу малопродуктивних та деградованих земель в розрізі державної та приватної власності, непридатність їх для вирощування сільськогосподарських культур та необхідність їх заліснення, на даний час можливо тільки при проведенні землепорядних робіт з інвентаризації земель та їх ґрунтового обстеження.

Таблиця 20 - Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів *

Водоохоронні зони та прибережні захисні	Загальна площа, га	з них протягом року		
		2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
Встановлено межі водоохоронних зон водних об'єктів з них внесено до Державного земельного кадастру	23765,4721	14,8896	-	-
	863,3543	14,8896	1	-
Встановлено межі прибережних захисних смуг водних об'єктів з них внесено до Державного земельного кадастру	14034,5327	173,074	-	95,0923
	109,9819	14,8896	-	95,0923

*Інформація надана Регіональним офісом водних ресурсів у Миколаївській області та Головним управлінням Держгеокадастру у Миколаївській області станом на 01.01.2024 року

Таблиця 21 - Поширеність процесів деградації земель на сільськогосподарських угіддях *

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	-	-
Землі, піддані водній ерозії	-	-
Землі, піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	-	-
Землі із кислими ґрунтами	-	-
Землі із засоленими ґрунтами	-	-

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Землі із солонцюватими ґрунтами	-	-
Землі із солонцевими комплексами	-	-
Землі осолоділі	-	-
Землі перезволожені	-	-
Землі заболочені	-	-
Землі кам'яністі	-	-
Забруднені землі, що не використовуються у с/г виробництві	-	-

*Надання інформації щодо поширення деградаційних процесів не вбачається можливим оскільки фінансування на обстеження ґрунтів, зокрема поширення деградаційних процесів не виділялося.

Таблиця 22 - Будівництво (реконструкція) протиерозійних гідротехнічних споруд за період 2021-2023 роки

Рік	Необхідно здійснити будівництво (реконструкцію) протиерозійних гідротехнічних споруд			Здійснено будівництво (реконструкцію) протиерозійних гідротехнічних споруд			Об'єкти, що перебувають у стадії будівництва, шт.	Об'єкти незавершеного будівництва, шт.
	кількість, шт.	протяжність, км	площа, га	кількість, шт.	протяжність, км	площа, га		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2021	-	-	-	-	-	-	-	-
2022	-	-	-	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	-	-	-	-	-

Таблиця 23 - Зрошувані землі за період 2021-2022 роки за даними управління каналів річки Інгулець Державного агентства водних ресурсів України у Миколаївській області

Зрошувальні землі	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	116,9	100	*	-	116,9	100
у тому числі систем крапельного зрошення	7,6	6,5	-	-	3	2,5

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського призначення (1 раз на 5 років)

Таблиця 24 - Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1–2,0	середній 2,1–3,0	підвищений 3,1–4,0	високий 4,1–5,0	дуже високий > 5,0	
1	2	3	4	5	6	7
1,4	25,8	22,2	38,4	12,2	0,0	2,9

Таблиця 24.1 - Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0–150,0	середній 151,0–200,0	підвищений > 200	
1	2	3	4	5
53,3	46,7	-	-	95

Таблиця 24.2 - Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5–8	середній 9–15	підвищений 16–30	високий 31–60	дуже високий > 60	
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

Таблиця 24.3 - Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький < 20	низький 21–50	середній 51–100	підвищений 101–150	високий 151–200	дуже високий > 200	
1	2	3	4	5	6	7
0,0	6,1	35,7	21,5	9,4	27,3	147,0

Таблиця 24.4 - Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький ≤ 20	низький 21–40	середній 41–80	підвищений 81–120	високий 121–180	дуже високий > 180	
1	2	3	4	5	6	7
0,0	0,0	0,0	0,3	23,5	76,2	237,0

Таблиця 25 - Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів за період 2020-2023 роки

рік	Підтоплення		Карст/ Ерозія			Зсуви					
	площа, тис.км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування/ерозії, тис.км ²	%	кількість проявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2020	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-
2021	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-
2022	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-
2023	996,7	4	8200	33,3	-	1153	9,04	0,04	48	-	-

* Примітка. Інформація надана за даними польового моніторингового обстеження ділянок розвитку небезпечних геологічних процесів у період з 2012-2016 роки на території Миколаївської області за даними Причорноморського державного регіонального геологічного підприємства України. Моніторингове дослідження проводилось тільки на абразивно - зсувних ділянках морського узбережжя.

Нова інформація щодо розвитку та поширення Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів у ВП «Південно-українська гідрогеологічна експедиція» ДП «Українська геологічна компанія» відсутня.

7. Лісові ресурси

Таблиця 26- Лісовий фонд регіону в розрізі земель цільового призначення та категорій земель (станом на 01.01.2024 року)

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, га	Лісові землі, тис. га						
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю				усього лісових земель
			усього	з них лісові культури	незімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополіани	лісові дороги, просіки, розриви	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Землі лісогосподарського призначення									
1	Філія «Вознесеньське ЛГ»	23398	14664	11538	635	190	2850	239	18883
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	12948	9812	8041	364	33	497	95	10857
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	21338	11343	10092	566	149	2814	613	15485
4	Філія «Баштанське ЛГ»	26580	11765	9891	1066	168	4386	132	17666

Таблиця 27 - Нелісові землі, землі лісогосподарського призначення (станом на 01.01.2024 року)

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Філія «Вознесеньське ЛГ»	22	133	17	7,9	352	113	-	3689	4390
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	92	21	100	-	629	11	-	1210	2091
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	31	200	12	974	820	536	-	2837	5410
4	Філія «Баштанське ЛГ»	1831	1,3	24	-	247	93	3079	3639	8914

Таблиця 28 - Проведення рубок головного користування за 2023 рік*

Найменування/ прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) лісокористувачів	Категорія лісів	Усього, тис.м³	У тому числі за господарствами (ліквідна деревина, тис. м³)					
			хвойні		твердолистяні		м'яко листяні	
			площа, га	запас, м³	площа, га	запас, м³	площа, га	запас, м³
1	2	3	4	5	6	7	8	9
-	1	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	-	-	-	-	-	-

*Проведення рубок головного користування в області не призначається і не здійснюється.

Таблиця 29 - Лісовідновлення за 2023 рік
(у розрізі лісокористувачів, власників лісів)

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			
		у тому числі			усього
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	-	-	-	-
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	-	-	-	-
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	3,2	-	-	3,2
4	Філія «Баштанське ЛГ»	-	-	-	-

Таблиця 30 - Лісорозведення (створення нових лісових насаджень) за 2023 рік
(у розрізі лісогосподарських підприємств)

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га						
		лісорозведення, га					природне самозаліс- нення земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		у тому числі посадка/посів, га				усього		
		заліснення непродуктив них земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га	створення полезахисни х лісових смуг			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	-	-	495,9	-	495,9	-	495,9

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га						
		лісорозведення, га					природне самозаліснення земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га	створення позахисних лісових смуг			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	103,5	6,3	13,3	-	123,1	22	145,1
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	156,4	-	-	-	156,4	-	156,4
4	Філія «Баштанське ЛГ»	-	-	631,3	-	631,3	-	631,3

Таблиця 31 - Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних
із вирубванням деревини, за 2023 рік

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догляду	лісовідновні рубки в деревостанях	санітарні рубки	розрубка ліній електропередачі, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередачі, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Філія «Вознесенське ЛГ»	72/0,508	-	764,9 /14,301	-	-	11,95/ 0,008	849/14,817
2	Філія «Врадіївське ЛГ»	96/0,782	-	404 /7,604	-	-	-	500/8,386
3	Філія «Миколаївське ЛГ»	101,0/1,402	-	75,0/ 1,155	-	-	-	176,0/ 2,557
4	Філія «Баштанське ЛГ»	70/0,725	-	321/3,598	-	-	-	391/4,323
Усього		339,0/3,417	-	1565/ 26,658	-	-	12,0/0,008	1916,0/ 30,083

Таблиця 32 - Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного відновлення за 2023 рік

Назва	Лісокористувачі та землекористувачі, які мають у користуванні лісові ділянки				Усього
	Філія «Баштанське ЛГ»	Філія «Вознесенське ЛГ»	Філія «Врадіївське ЛГ»	Філія «Миколаївське ЛГ»	
1	2	3	4	5	6
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	6	-	7,0	3,0	16
у тому числі від: пожеж	6	-	-	3,0	9
несприятливих погодних умов	-	-	-	-	-
хвороби та шкідників лісу	-	-	-	-	-
господарської діяльності людини(забудова, лінії електропередачі, затоплення, газопроводи тощо)	-	-	-	-	-
З них загиблих лісових культур, га	69,7	-	7,0	-	76,7
у тому числі від: пожеж	-	-	-	-	-
несприятливих погодних умов	69,7	-	7,0	-	76,7
хвороби та шкідників лісу	-	-	-	-	-
господарської діяльності людини(забудова, ліній електропередачі, кар'єри, газопроводи тощо)	-	-	-	-	-
Інше	-	-	-	-	-
2. Усього загиблих незімкнутих лісових насаджень, га	69,7	125,4	-	-	195,1
3. Усього пошкоджених, загиблих ділянок природного поновлення, га	-	-	-	-	-

Таблиця 33-Заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів за лісокористувачами в розрізі місцевих рад

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, органи місцевого самоврядування	Лісові ресурси побічного користування. Встановлений ліміт/фактично заготовлено										Другорядні лісові матеріали, Встановлений ліміт/фактично заготовлено						
		гриби	ягоди	лікарські рослини	плоди	горіхи	випас худоби	сінокосяння	підстилка	очерет	тощо	живиця	пні	луб	деревні соки	деревна зелень	новорічні ялинки, тис. шт.	тощо
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Філія «Баштанське ЛГ»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Філія «Вознесенське ЛГ»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Філія «Врадіївське ЛГ»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Філія «Миколаївське ЛГ»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-

8. Рослинний світ

Встановлено, що в області зростає 91 вид рослин, які включені до списків спеціальної охорони - дослідження у рамках виконання заходу Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2018-2020 роки за темою «Інвентаризація видів флори, занесених до Червоної книги України та додатків Бернської конвенції» (2019 рік).

За таксономічною класифікацією зазначені види судинних рослин належать до трьох відділів Царства Рослин: Плауноподібні, Папоротеподібні, Покритонасінні, 4 класів, 34 родин, 57 родів.

У Червоній книзі України на території Миколаївської області згадується 90 видів рослин: 74 види судинних рослин, 4 види грибів, 4 види лишайників, 8 видів водоростей.

За результатами польових обстежень, аналізу літературних даних для Миколаївщини виявлена інформація про 88 видів судинних рослин, які занесені до Червоної книги України, з них 17 видів, місцезнаходження або наявність яких в межах області потребує уточнення. У той же час в Червоній книзі України не наведені дані про 6 видів, місцезнаходження яких на Миколаївщині підтверджено: бурачок Борзи, дельфіній Сергія, любка зеленоквіткова, плодоріжки блощишна, розмальована, салепова, рутвиця смердюча.

За категоріями Червоної книги України види розподілені таким чином: зникаючий - 6 видів, вразливий - 51 вид, рідкісний - 12 видів, неоцінений - 17 видів, недостатньо відомий - 2 види.

В області виявлено 10 видів судинних рослин, які занесені до списку Резолюції 6 Бернської конвенції: бурачок Борзи, гвоздика бузька, катран татарський, мерингія

бузька, півонія тонколиста, серпуха зюзниколиста, синяк руський, сон розкритий, цибуля Регеля, юринія волошковидна.

На Миколаївщині зростає 13 видів, які включені до Світового червоного списку, 28 видів - до Європейського червоного списку. Деякі види рослин мають як національний, так і міжнародний охоронний статус.

До регіонально рідкісних видів рослин, які не занесені до Червоної книги України, але потребують охорони на місцевому рівні, включено 156 видів. Перелік видів рослин, які підлягають особливій охороні на території Миколаївської області, та Положення про нього, затверджені рішенням Миколаївської обласної ради від 21 грудня 2021 року № 27.

Таблиця 34 - Види рослин та грибів, що охороняються

Види рослин та грибів	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	847	849	849
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	90	90	90
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	-	156	156
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	10	10	10
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	1	1	1

Таблиця 35- Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення дикорослих рослин та грибів

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.
1	2	3	4
90	22	-	-

Таблиця 36 - Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території області

Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально-рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7
Гвоздика ланцетна, <i>Dianthus lanceolatus</i> Stev. ex Reichenb					+	

Залізник гібридний, <i>Phlomis hybrida</i> Zelen					+	
Ластовень проміжний, <i>Vincetoxicum intermedium</i> Taliev					+	
Підмаренник волинський, <i>Galium volhynicum</i> Pobed					+	
Шафран сітчастий, крокус сітчастий, <i>Crocus reticulatus</i> Stev. ex Adam	+				+	+
Пустельниця головчаста, піщанка головчаста, <i>Eremogone</i> <i>cephalotes</i> (Bieb.) Fenzl	+					
Підсніжник Ельвеза, <i>Galanthus elwesii</i> Hook.fil.	+				+	+
Дрік скіфський, <i>Genista scythica</i> Pacz	+					
Оставник одеський, голонасінник одеський, <i>Gymnospermium odessanum</i> (DC.) Takht.	+					+
Зозулинець болотний, <i>Orchis palustris</i> Jacq	+			+		+
Рястка Буше, <i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Aschers.	+					
Сон лучний, сон-трава лучна <i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill.	+					+
Ковила шорстка, <i>Stipa asperella</i> Klok. et Ossyczynjuk	+					
Ковила волосиста, тирса, <i>Stipa capillata</i> L.	+					
Ковила найкрасивіша, <i>Stipa pulcherrima</i>	+					
Ковила Лессінга, <i>Stipa lessingiana</i> Trin.et Rupr.	+					
Ковила пірчаста, <i>Stipa pennata</i> L.	+					
Ковила українська, <i>Stipa ucrainica</i> P.Smirn.	+					
Тюльпан бузький, <i>Tulipa hypanica</i> Klok. et Zoz	+					
Тюльпан Шренка, <i>Tulipa schrenkii</i> Regel	+					
Астрагал одеський, <i>Astragalus odessanus</i> Besser	+					
Горицвіт весняний, <i>Adonis vernalis</i> L.	+			+	+	+
Горицвіт волзький, <i>Adonis wolgensis</i> Steven ex DC.	+					
Морквіниця прибережна, <i>Astrodaucus littoralis</i> (M. Bieb.) Drude	+					
Пізноцвіт ангарський, <i>Colchicum ancyrense</i> B.L.Burt	+					
Осока житня, <i>Carex secalina</i> Willd. ex Wahlenb.	+	+				

Камка морська, <i>Zostera marina</i> L. (Med.)		+				+
--	--	---	--	--	--	---

Таблиця 37 - Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
1	2	3
Амброзія полинолиста (<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.)	A2	Запроваджено карантинний режим
Повитиця польова (<i>Cuscuta campestris</i> Yunck.)	A2	Запроваджено карантинний режим
Ценхрус довгоголковий (<i>Cenchrus longispinus</i> Fernald.)	A2	Запроваджено карантинний режим

Таблиця 37.1 - Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
Моніторингові ділянки, створені для відслідковування змін, які відбуваються на степових ділянках при різкому зниженні пасовищного навантаження та заростання чагарниками (НПП «Бузький Гард»)		Легкий С.В., Коломієць Г.В., Овсієнко Я.В.	Проведення моніторингу ділянок та фіксація змін в рослинному покриві. Пріоритетними є оселища видів Червоної книги України: ковила пухнастолиста (<i>Stipa dasyphylla</i>), ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>), ковила волосиста (<i>Stipa capillata</i>), ковила українська (<i>Stipa ucrainica</i>)
Моніторинг пробних площ. Відібрані ділянки по території НПП «Бузький Гард»		Легкий С.В., Коломієць Г.В., Овсієнко Я.В.	Спостереження за змінами в рослинному покриві на дослідних ділянках
Вивчення стану популяцій видів рослин, занесених до Червоної книги України (ПЗ «Єланецький степ»)		Л.В. Бугай/ начальник науково-дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ»	Досліджено чисельність популяцій шафрану сітчастого (<i>Crocus reticulatus</i>), пізньоцвіту різнобарвного (<i>Colchicum versicolor</i>), соню лучного (<i>Pulsatilla pratensis</i>), тюльпану Шренка (<i>Tulipa chrenkii</i>) та тюльпану бузького (<i>Tulipa hypanica</i>)

Спостереження за демутаційними змінами рослинності на ботанічних постійних пробних площах ПЗ «Єланецький степ»		Г.В. Драбинюк/ директор ПЗ «Єланецький степ», Л.В. Бугай/ начальник науково- дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ»	Проведено геоботанічні описи. Зафіксовано місцезростання тюльпану бузького (<i>Tulipa hupanica</i>), гіацинтика білого (<i>Hyacinthella leucophaea</i>), горицвіту весняного (<i>Adonis vernalis</i>); горицвіту волзького (<i>Adonis wolgensis</i>)
Виявлення та картографування нових локалітетів рідкісних та регіонально рідкісних видів рослин на території ПЗ «Єланецький степ»		Г.В. Драбинюк/ директор ПЗ «Єланецький степ», Л.В. Бугай/ начальник науково- дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ»	Виявлено та закартовано 2 нових місцезростання рідкісних видів на території заповідника - тюльпану Шренка (<i>Tulipa chrenkiil</i>) та пізньоцвіту різнобарвного (<i>Colchicum bulbocodium</i> subsp. <i>Versicolor</i>)
Дослідження ділянок, які запропоновано під розширення території ПЗ «Єланецький степ», фіксація типових та рідкісних видів флори		Г.В. Драбинюк/ директор ПЗ «Єланецький степ», Л.В. Бугай/ начальник науково- дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ», В.В. Скоробогатов/ ГО «Українська природоохоронна група»	Проведено дослідження територій, перспективних для розширення, у результаті яких встановлено раніше не виявлені типові та рідкісні види флори; закартовано місце зростання видів, занесених до Червоної книги України, регіонального списку охорони та додатків Бернської конвенції
Збереження зональних природних степових екосистем насамперед природних степів та вапнякових угруповань як важливого біотопічного комплексу і типового елементу ландшафту межириччя Дніпро-Дністер (ПЗ «Єланецький степ»)		Науково-дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	Для попередження поширення чужорідних видів проведено механічне видалення інтродуцентів біля вольєру та Будинку природи
Збереження рослинних угруповань ПЗ «Єланецький степ» у понищі балок		Науково-дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	В місцях традиційного природокористування здійснюється контроль за збереженням рослинного покриву
Відновлення стану натурального трав'яного рослинного покриву у межах вольєру ПЗ «Єланецький степ»		Науково-дослідний відділ	Проведено дослідження динаміки рослинного покриву у вольєрі

Відновлення і збереження ландшафтів днищ степових балок в межах ПЗ «Єланецький степ»		Науково-дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	У місцях традиційного природокористування здійснений контроль за збереженням рослинного покриву днищ балок
		<p>Г.В. Драбинюк/ директор ПЗ «Єланецький степ»</p> <p>Л.В. Бугай /начальник науково- дослідного відділу ПЗ «Єланецький степ»</p>	<p>Публікації: Драбинюк Г.В., Куземко А.А., Скоробогатов В., Пархоменко В., Василюк О. Наукове обґрунтування щодо зміни меж (розширення) природного заповідника «Єланецький степ» (Михайлівського ПНДВ та Єланецького ПНДВ) у Миколаївському та Вознесенському районах Миколаївської області (2023, рукопис).</p> <p>Публікації: 1. Бугай Л.В. Знахідки чужорідних видів рослин в межах території природного заповідника «Єланецький степ» // Матеріали збірки «Знахідки чужорідних видів рослин і тварин в Україні» Київ-Чернівці, «Друк Арт», 2023, с. 81-85. Бугай Л.В. Заповідна справа як інструмент адаптації до кліматичних змін: проблеми, можливості та перспективи // матеріали II Міжнародної інтернет конференції «Актуальні проблеми формальної і неформальної освіти моніторингу довкілля та заповідної справи Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2023, с. 16, http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream</p> <p>2. Бугай Л.В. Біологічні інвазії, їх місце в фітоценозі природного заповідника «Єланецький степ» та заходи контролю над цими видами // Матеріали П'ятої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Євроінтеграція екологічної політики України» м. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2023, с. 532, http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/12256</p> <p>3. Бугай Л.В. Роль природного заповідника «Єланецький степ» у</p>

			формуванні регіональних та національних екомереж// Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Шляхи збереження природних екосистем» присвяченої 95-річчю Природного заповідника «Михайлівська цілина» (13 липня 2023 р.) ФОП Цьома С.П., Суми – 2023, С.37-40
Дослідження ранньовесняних ефемероїдів на території РЛП «Тилігульський»		Мельник Р.П., Дьяченко О.В., Мельничук С.С., Грубий М.В.	Результати ботанічних досліджень території РЛП «Тилігульський» висвітлені в статті «Conditions of the populations of some rare ephemeroids on the territory of the Regional landscape park «Tyligulsky» (Mykolaiv region, Ukraine)», що вийшла друком в грудні 2023 року в «Чорноморському ботанічному журналі». https://cbj.kspu.edu/index.php/uk/archiv-statej/2023-05-02-12-03 https://tiligul.com/uk/category/news-and-events/page/6
Дослідження дендрофлори РЛП «Тилігульський»		Мельник Р.П., Дьяченко О.В.	Проведений аналіз дендрофлори РЛП «Тилігульський». Результати дослідження дендрофлори представлені на V-ій Всеукраїнській науково-практичній конференції «Наукові читання імені В.М. Виноградова» http://www.ksau.kherson.ua/files/kaf_lis/konferenc/konf_mat_V.pdf
Дослідження популяції <i>Astrodaucus littoralis</i> (M. Bieb.) Drude (берез Тилігульського лиману)		Дьяченко О.В., Мельник Р.П., Мельничук С.С., Грубий М.В.	Проведена оцінка впливу рекреаційної діяльності на екосистеми РЛП «Тилігульський» та моніторингові дослідження Морківниці прибережної на узбережжі Тилігульського лиману. https://tiligul.com/uk/category/news-and-events/page/5
Дослідження адвентивної фракції дендрофлори РЛП «Тилігульський»		Мельник Р.П., Дьяченко О.В., Мельничук С.С.	Проведено аналіз адвентивної фракції дендрофлори РЛП «Тилігульський». Результати дослідження дендрофлори подано на VI-у Всеукраїнську науково-

			практичну конференцію «Наукові читання імені В.М. Виноградова»
Проведення рейдів щодо попередження або виявлення порушень природоохоронного законодавства на території РЛП «Приінгульський». Проведено 83 рейди з них: 52 спільних рейдів з представниками Державної екологічної інспекції Південно-Західного округу (Одеська та Миколаївські області), управління Державного агентства рибного господарства у Миколаївській області, Новобузького районного сектору головного управління державної служби надзвичайних ситуацій України у Миколаївській області, Національної поліції та ін.; проведення 31 самостійних комплексних рейдів щодо виявлення порушень заповідного режиму	У межах фонду заробітної плати	РЛП «Приінгульський»	Територію збережено у природному стані. Здійснено контроль за дотриманням природоохоронного режиму. Сторінка у Facebook https://www.facebook.com/Pryingulsky.Park , районна газета «Вперед»
Моніторинг найбільш пожежонебезпечних ділянок РЛП «Приінгульський»	У межах фонду заробітної плати	РЛП «Приінгульський»	Укладено карту пожежонебезпечних ділянок за різними типами рослинного покриття
Моніторинг пожеж у природних екосистемах РЛП «Кінбурнська коса»	З фонду обласного бюджету в межах кошторису	РЛП «Кінбурнська коса»	Отримано фактичні та дистанційні дані щодо локації пожеж і загорань внаслідок ведення військових дій, попередньо оцінено збитки

Таблиця 37.2 - Спеціальне використання природних рослинних ресурсів

№ з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт		Кількість виданих дозволів, шт.
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
1	Первомайський та Вознесенський райони	Використання сіножатей	7,7 т	7,7 т	1
2	Первомайський та Вознесенський райони	Збір лікарських рослин та плодів: шипшина глід чабрець	5,0 т 4,0 т 0,3 т	5,0 т 4,0 т 0,3 т	1
3	Первомайський та Вознесенський райони	Використання природних ресурсів в науково-дослідних цілях: інвентаризація флори, створення гербарію;	165 особин	165 особин	1

		ресурсна оцінка рослинних ресурсів	40 особин	40 особин	
4	Первомайський та Вознесенський райони	Використання пасовищ; випасання великої рогатої худоби; випасання овець	1084 голів 44 голів	1084 голів 44 голів	1

9.Тваринний світ

У межах регіону мешкає приблизно 50 тис. видів тварин, більшість з них - дрібні безхребетні. Серед хребетних на території області протягом ХХ ст. і до цього часу спостерігали ссавців - 65 видів, птахів - 280 видів, земноводних - 11 видів, плазунів - 12 видів, риб - майже 100 видів.

У водних об'єктах розташовані нерестовища, місця нагулу та зимівлі таких видів риб, як: лящ, тарань, рибець, пузанок, білізна, осетер, судак, сазан, білуга, севрюга, оселедець, тюлька, шпрот, глоса, чорноморська кефаль, піленгас, карась, бичок, шука, сом, окунь та інші.

Розорювання степу та лісомеліорація суттєво вплинули та продовжують впливати на чисельність, поширення та видове різноманіття тварин, яке перебуває в динаміці.

Серед представників фауни є найбільший метелик Європи - сатурнія велика, найбільший з бражників - «мертва голова», небезпечні - павук каракурт та сколопендра. На Кінбурнському півострові є терміти та ендемічний вид мурах - тапінома кінбурнська. У дубових насадженнях спостерігається жук-олень.

З ссавців широко розповсюдженими та найбільш численними є мишовидні гризуни. Відновились популяція видри річкової. Розселяються білка та лісова куниця. Ссавці землерії представлені трьома видами: кріт європейський, сліпаки подільський та піщаний. Останній є ендеміком Нижньодніпровських пісків і в межах області мешкає лише на Кінбурнській косі. Місцями на теренах області трапляються тушкан великий, соня лісова, хом'як звичайний та хом'ячок сірий, норка європейська, бабак, а також 12 видів з родини Кажанів.

На території області гніздиться приблизно 150 видів птахів. Низка видів втратила свої місця гніздування. Серед них: степовий орел, хохітва, пугач, степовий журавель. Натомість, з'явилися огар, степовий канюк, малий підорлик, попеляста кам'янка, чорна горихвістка, чорногрудий горобець. Іноді спостерігаються рідкісні та залітні види: фламінго, савка, стерв'ятник, товстодзьобий пісочник, морський побережник, зелена бджолоїдка, співоча кропив'янка, червоногруда кропив'янка.

Видовий склад земноводних та плазунів невеликий, але різноманітний. З амфібій необхідно відмітити дунайського тритона, що знайдений на Кінбурнському півострові, з рептилій - ящірку зелену, полоза лісового (ескулапого), полоза сарматського (Палласова), полоза каспійського (жовтобрюха), гадюку степову та мідянку.

Іхтіофауна області включає прісноводні та солоноводні (морські) види. Найбільшим різноманіттям характеризується приморський район включно з лиманами. Є види-вселенці, майже зниклі осетрові, марена, шема. Під час робіт за темою «Інвентаризація видів фауни, занесених до додатків Бернської конвенції та

Червоної книги України» для території Миколаївської області відзначено 229 видів тварин, які внесені до списків спеціальної охорони. За таксономічною класифікацією зазначені види фауни належать до Царства - Тварини (Animalia), 4 типів, 15 класів, 46 рядів, 100 родин.

На території Миколаївської області в Червоній книзі України згадується 170 видів тварин, з них: кишковопорожнинних - 2; круглих червів - 2; кільчастих червів - 3; членистоногих - 73; молюсків - 1; хордових - 89.

За даними дослідників, у результаті польових обстежень, аналізу літературних даних для Миколаївщини виявлена інформація про 229 видів тварин, які занесені до Червоної книги України, з них 27 видів, місцезнаходження або наявність яких в межах Миколаївської області потребує уточнення. У той же час в Червоній книзі України не наведені дані про 55 видів, місцезнаходження яких в межах області підтверджено.

За категоріями Червоної книги України види розподілені таким чином: зникаючий - 47 видів, вразливий - 95 видів, рідкісний - 65 видів, неоцінений - 20 видів, НВ (недостатньо відомий) - 2 види.

Виявлено 50 видів тварин, які занесені до списку Резолюції 6 Бернської конвенції, серед них вусач великий дубовий, баклан малий, балабан, баранець великий, беркут, дерихвіст лучний, дрохва, журавель сірий, канюк степовий, пелікан рожевий, гадюка степова, видра річкова, афаліна та інші.

На Миколаївщині мешкає 132 види тварин, які включені до Світового червоного списку, 134 види - до Європейського червоного списку.

Регіонально рідкісними є 111 видів тварин.

Україна наразі впроваджує оселищний (біотопічний) підхід до збереження біологічного різноманіття. Значення підходу полягає у забезпеченні збереження видів рослин і тварин, включно з рідкісними, через збереження відповідних умов їхнього існування.

Таблиця 38 - Види тваринного світу, що охороняються*

Види тваринного світу	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	64	58	58
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	607	614	614
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	30	30	30
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	160	166	166
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	70	73	73
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-свразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	25	25	25
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про	6	6	6

збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.			
---	--	--	--

*Примітка: на території природного заповідника «Сланецький степ».

Таблиця 39 - Перелік видів тварин, що охороняються, в регіоні
(станом на 01.01.2024 року)*

Назва виду (українська і латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Вовк, <i>Canis lupus</i>							+	+
Пелікан кучерявий, <i>Pelecanus crispus</i>	+	+	+	+	+		+	+
Баклан малий, <i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	+	+		+	+		+	
Червоновола казарка, <i>Rufibrenta ruficollis</i> , <i>Branta ruficollis</i>	+	+	+		+		+	
Могильник, орел-могильник, <i>Aquila heliaca</i>	+	+	+	+			+	+
Орлан-білохвіст, сірватень, <i>Heliaeetus albicilla</i>	+	+	+	+			+	+
Дрофа, дрохва, дудак, <i>Otis tarda</i>	+	+	+	+			+	+
Хохітва, стрепет, <i>Tetrax tetrax</i>	+	+	+				+	+
Деркач, <i>Crex crex</i>		+					+	+
Дибка степова, <i>Saga pedo</i>	+	+					+	+
Красотіл пахучий, <i>Calosoma sycophanta</i>	+						+	
Поліксена, <i>Zerynthia polyxena</i>	+	+					+	
Журавель степовий, <i>Anthropoides virgo</i>	+	+	+	+			+	+
Беркут, орел скельний, халзан, <i>Aquila chrysaetos</i>	+	+	+	+				+
Сатурнія велика, <i>Saturnia pyri</i>	+							
Мелітурга булавовуса, <i>Melitturga clavicornis</i>	+							
Підорлик великий, орел-скигляр, <i>Aquila clanga</i>	+	+	+	+			+	+
Підорлик малий, орел-скигляр малий, <i>Aquila pomarina</i>	+	+	+	+				+
Чапля жовта, <i>Ardeola ralloides</i>	+	+		+				+
Джміль червонуватий, <i>Bombus ruders</i>	+						+	
Гоголь, <i>Vucophala clangula</i>	+	+		+				+
Лежень, <i>Burhinus oedipnemus</i>	+	+		+			+	+
Канюк степовий, <i>Buteo rufinus</i>	+	+	+	+				+

Пісочник морський (Зуйок морський), <i>Charadrius alexandrinus</i>	+	+		+	+			+
Лелека чорний, <i>Ciconia nigra</i>	+	+	+	+	+			+
Зміїд, крачун, <i>Circus gallicus</i>	+	+	+	+				
Лунь польовий, мишолов, рябець, <i>Circus cyaneus</i>	+	+	+	+				+
Лунь степовий, мишолов, рябець, <i>Circus macrourus</i>	+	+	+	+				+
Полоз жовточеревий, <i>Coluber jugularis</i>	+	+						+
Лебідь малий, лебідь тундровий, <i>Cygnus bewickii</i>	+	+		+				
Вусач земляний хрестоносець, <i>Dorcadion equestre</i>	+							
Полоз сарматський, полоз паласів, <i>Elaphe quatuorlineata</i>	+	+						+
Балабан, сокіл-балабан, кібець, <i>Falco cherrug</i>	+	+		+			+	+
Сокіл-сапсан, сапсан, сокіл мандрівний, <i>Falco peregrinus</i>	+	+	+	+				+
Дерихвіст степовий, киргик, <i>Glareola nordmanni</i>	+	+		+	+			+
Дерихвіст лучний, киргик, <i>Glareola pratincola</i>	+	+		+	+			+
Журавель сірий, <i>Grus grus</i>	+	+	+	+	+			+
Кулик-сорока, пискун, <i>Haematopus ostralegus</i>	+	+			+			+
Орел-карлик, <i>Hieraetus pennatus</i>	+	+	+	+				+
Кулик-довгоніг (ходуличник), <i>Himantopus himantopus</i>	+	+		+	+			+
Подалірій, <i>Iphiclides podalirius</i>	+							
Сорокопуд сірий, сорокопуд великий, <i>Lanius excubitor</i>	+	+						+
Сорокопуд червоноголовий, <i>Lanius senator</i>	+	+						+
Реготун чорноголовий, <i>Larus ichthyaetus</i>	+	+		+	+			+
Крех середній, <i>Mergus serrator</i>	+	+		+	+			+
Горностай, <i>Mustela erminea</i>	+	+						+
Тхір степовий, тхір світлий, <i>Mustela (Putorius) eversmanni</i>	+	+						+
Кульон великий (кроншнеп великий), <i>Numenius arquata</i>	+	+		+	+			+
Кроншнеп середній, <i>Numenius phaeopus</i>	+	+		+	+			+
Кроншнеп тонкодзьобий, <i>Numenius tenuirostris</i>	+	+	+		+		+	+
Скопа, <i>Pandion haliaetus</i>	+	+	+	+				+
Махаон, <i>Papilio machaon</i>	+							+

Пелікан рожевий, баба, <i>Pelecanus onocrotalus</i>	+	+		+	+			+
Нетопир середземноморський, <i>Pipistrellus kuhli</i>	+	+				+		+
Колпиця, косар, <i>Platalea leucorodia</i>	+	+	+	+	+			+
Коровайка, <i>Plegadis falcinellus</i>	+	+		+	+			+
Нічниця ставкова, лилик ставковий, <i>Myotis dasycneme</i>		+		+		+	+	+
Нічниця водяна, <i>Myotis daubentoni</i>	+	+		+		+		+
Нічниця вусата, <i>Myotis mystacinus</i>	+	+				+		+
Вухань бурий, вухань звичайний, <i>Plecotus auritus</i>	+	+				+	+	
Вухань австрійський, <i>Plecotus austriacus</i>	+	+				+		+
Ховрах крапчастий, <i>Spermophilus suslicus</i> (<i>Citellus suslicus</i>)	+	+						+
Мишівка степова, <i>Sicista subtilis</i>	+	+						+
Гагара чорновола, <i>Gavia arctica</i>		+		+	+			+
Гагара червоно вола, <i>Gavia stellata</i>		+		+	+			+
Норець червоноший, <i>Podiceps auritus</i>		+						+
Норець сіроокий, <i>Podiceps griseigena</i>		+						
Норець чорноший, <i>Podiceps nigricollis</i> (<i>caspicus</i>)		+						
Норець малий, <i>Podiceps ruficollis</i>		+						
Чапля руда, <i>Ardea purpurea</i>		+		+	+			+
Бугай, <i>Botaurus stellaris</i>		+						+
Чапля велика біла, <i>Egretta alba</i> (<i>Casmerodius albus</i>)		+			+			+
Чапля мала біла, <i>Egretta garzetta</i>		+						+
Шугайчик, <i>Ixobrychus minutus</i>		+						+
Квак, <i>Nycticorax nycticorax</i>		+						+
Лелека білий, <i>Ciconia ciconia</i>		+						+
Гуска мала білолоба, пискалка, <i>Anser erythropus</i>	+	+		+				
Нерозень, качка сіра, <i>Anas strepera</i>	+	+		+				
Чернь червонодзьоба, <i>Netta rufina</i>	+	+		+				+
Казарка червоно вола, <i>Rufibrenta ruficollis</i> (<i>Branta ruficollis</i>)	+	+	+	+	+		+	
Лебідь-кликун, <i>Cygnus cygnus</i>		+						
Луток, <i>Mergus albellus</i>		+						
Галагаз, <i>Tadorna tadorna</i>		+						

Огар, червона качка, <i>Tadorna ferruginea</i>	+	+		+	+			
Шуліка чорний, <i>Milvus migrans</i>	+	+	+	+				+
Лунь лучний, <i>Circus pygargus</i>	+	+	+	+				+
Лунь болотяний, <i>Circus aeruginosus</i>		+						+
Пісочник великий, <i>Charadrius hiaticula</i>	+	+			+			+
Яструб великий, <i>Accipiter gentilis arrigonii</i>		+						
Яструб малий, <i>Accipiter nisus granti</i>		+						
Чоботар, шилодзьобка, <i>Recurvirostra avosetta</i>	+	+		+	+			+
Канюк звичайний, <i>Buteo buteo</i>		+						+
Мишоїд-зимняк, <i>Buteo lagopus</i>		+						+
Орел степовий, <i>Aquila rapax</i>	+	+	+	+				+
Боривітер звичайний, <i>Falco tinnunculus</i>		+						+
Дербник, <i>Falco columbarius</i>		+						+
Чеглик, <i>Falco subbuteo</i>		+						+
Кібчик, <i>Falco vespertinus</i>		+						+
Осоїд, <i>Pernis apivorus</i>		+						+
Курочка мала, <i>Porzana parva</i>		+						+
Погонич, <i>Porzana porzana</i>		+						+
Крем'яшник, <i>Arenaria interpres</i>		+						+
Зуйок малий, <i>Charadrius dubius</i>		+						+
Галстучник <i>Charadrius, hiaticula</i>		+						+
Хрустан <i>Eudromias, morinellus</i>		+						+
Побережник білий, <i>Calidris alba</i>		+						+
Чорноволик, <i>Calidris alpina</i>		+						+
Червоноволик, <i>Calidris ferruginea</i>		+						+
Кулик-горобець, <i>Calidris minuta</i>		+						+
Побережник білохвостий, <i>Calidris temminckii</i>		+						+
Баранець великий (дупель), <i>Gallinago media</i>	+	+		+	+			+
Грязьовик, <i>Limicola, falcinellus</i>		+						+
Мородунка, <i>Xenus cinereus</i>		+						+
Фіфі, <i>Tringa glareola</i>		+						+
Чорниш, <i>Tringa ochropus</i>		+						+

Коловодник ставковий (поручайник), <i>Tringa stagnatilis</i>	+	+		+	+			+
Перевізник, <i>Actitis hypoleucos</i>		+						
Плавунець круглодзьобий, <i>Phalaropus lobatus</i>		+						
Крячок каспійський, <i>Hydroprogne caspia</i>	+	+		+	+			+
Крячок білощокий, <i>Chlidonias hybrida</i>		+						
Крячок світлокрилий, <i>Chlidonias leucopterus</i>		+						+
Крячок чорний, <i>Chlidonias niger</i>		+						
Крячок чорнодзьобий, <i>Gelochelidon nilotica</i>		+						+
Ксилокопа звичайна, бджола-тесляр звичайна, <i>Xylocopa valga</i>	+							
Мартин тонкодзьобий (голубок морський), <i>Larus genei</i>		+						+
Мартин середземноморський, <i>Larus melanocephalus</i>		+						+
Мартин малий, <i>Larus minutus</i>		+						+
Крячок малий, <i>Sterna albifrons</i>	+	+		+	+			+
Крячок річковий, <i>Sterna hirundo</i>		+						+
Крячок полярний, <i>Sterna paradisaea (macrura)</i>		+						+
Крячок рябодзьобий, <i>Thalasseus (Sterna) sandvicensis</i>		+						+
Сова вухата, <i>Asio otus</i>		+						+
Сова болотяна, <i>Asio flammeus</i>	+	+	+					+
Совка, <i>Otus scops</i>	+	+	+					+
Сич хатній, <i>Athene noctua</i>		+						+
Дрімлюга, <i>Caprimulgus europaeus</i>		+						
Рибалочка звичайний, <i>Alcedo atthis</i>		+						+
Бджолоїдка звичайна, <i>Merops apiaster</i>		+						+
Сиворакша, <i>Coracias garrulus</i>	+	+		+				+
Одуд, <i>Upupa epops</i>		+						+
Дятел великий строкатий, <i>Dendrocopos major</i>		+						+
Дятел сірійський, <i>Dendrocopos syriacus</i>		+						+
Дятел малий, <i>Dendrocopos minor</i>		+						+
Крутиголовка, <i>Jynx torquilla</i>		+						+
Голуб-синяк, <i>Columba oenas</i> Linnaeus	+	+						
Жайворонок сірий, <i>Calandrella rufescens</i>	+	+						

Жайворонок степовий, джурбай, <i>Melanocorypha calandra</i>		+						+
Жайворонок малий, <i>Calandrella cinerea</i> (<i>brachydactyla</i>)		+						
Жайворонок рогатий, <i>Eremophila alpestris</i>		+						+
Ластівка сільська, <i>Hirundo rustica</i>		+						+
Ластівка міська, <i>Delichon urbica</i>		+						
Ластівка берегова, шурик, <i>Riparia riparia</i>		+						+
Плиска біла, <i>Motacilla alba</i>		+						+
Плиска гірська, <i>Motacilla cinerea</i>		+						+
Плиска жовта, <i>Motacilla flava</i>		+						+
Плиска чорноголова, <i>Motacilla feldegg</i>		+						
Плиска жовтоголова, <i>Motacilla citreola</i>		+						+
Щеврик польовий, <i>Anthus campestris</i>		+						+
Щеврик лісовий, <i>Anthus trivialis</i>		+						+
Щеврик лучний, <i>Anthus pratensis</i>		+						+
Щеврик червоногрудий, <i>Anthus cervinus</i>		+						+
Сорокопуд червоноголовий, <i>Lanius senator</i>	+	+						+
Сорокопуд сірий, сорокопуд великий, <i>Lanius excubitor</i>	+	+						+
Сорокопуд-жулан, <i>Lanius collurio</i>		+						+
Сорокопуд чорнолобий, сорокопуд малий, <i>Lanius minor</i>		+						+
Волове очко, кропивник, <i>Troglodytes troglodytes</i>		+						+
Тинівка лісова, <i>Prunella modularis</i>		+						+
Вільшанка, малинівка, <i>Erithacus rubecula</i>		+						+
Соловейко східний, <i>Luscinia luscinia</i>		+						+
Соловейко західний, <i>Luscinia megarhynchos</i>		+						+
Синьошийка, ва ракушка, <i>Luscinia</i> (<i>Cyanosylvia</i>) <i>svecica</i>		+						+
Кам'янка попеляста, <i>Oenanthe isabellina</i>		+						+
Кам'янка звичайна, <i>Oenanthe oenanthe</i>		+						+
Кам'янка лиса, <i>Oenanthe pleschanka</i> (<i>leucomela</i>)		+						+
Горихвістка чорна, <i>Phoenicurus ochruros</i>		+						+
Горихвістка звичайна, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>		+						+
Чекан лучний, <i>Saxicola rubetra</i>		+						+

Чекан чорноголовий, <i>Saxicola torquata</i>		+						+
Кобилочка солов'їна, <i>Locustella luscinioides</i>		+						+
Кобилочка річкова, <i>Locustella fluviatilis</i>		+						+
Очеретянка велика, <i>Acrocephalus arundinaceus</i>		+						+
Очеретянка ставкова, <i>Acrocephalus scirpaceus</i>		+						+
Очеретянка чагарникова, <i>Acrocephalus palustris</i>		+						+
Очеретянка індійська, <i>Acrocephalus agricola</i>		+						+
Очеретянка лучна, <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		+						+
Берестянка звичайна, <i>Hippolais icterina</i>		+						+
Кропив'янка (славка) садова, <i>Sylvia borin</i>		+						+
Кропив'янка (славка) прудка, <i>Sylvia curruca</i>		+						+
Кропив'янка (славка) сіра, <i>Sylvia communis</i>		+						+
Кропив'янка (славка) чорноголова, <i>Sylvia atricapilla</i>		+						+
Кропив'янка (славка) рябогруда, <i>Sylvia nisoria</i>		+						+
Кропив'янка (славка) рудо груд, <i>Sylvia cantillans</i>		+						+
Вівчарик-ковалик, <i>Phylloscopus collybita</i>		+						+
Вівчарик весняний, <i>Phylloscopus trochilus</i>		+						+
Вівчарик жовтобровий, <i>Phylloscopus sibilatrix</i>		+						
Золотомушка (корольок) червоночуба, <i>Regulus ignicapillus</i>	+	+						
Золотомушка (корольок) жовтоголова, <i>Regulus regulus</i>		+						+
Мухоловка сіра, <i>Muscicapa striata</i>		+						+
Мухоловка строката, <i>Ficedula (Muscicapa) hypoleuca</i>		+						+
Мухоловка-білошийка, <i>Ficedula (Muscicapa) albicollis</i>		+						+
Мухоловка мала, <i>Ficedula (Muscicapa) parva</i>		+						+
Мухоловка звичайна, <i>Muscicapa coletrata</i>	+							
Сколія-гігант, <i>Megascolia maculata</i>	+							
Синиця вусата, <i>Panurus biarmicus</i>		+						+
Синиця довгохвоста, <i>Aegithalos caudatus</i>		+						
Ремез, <i>Remis pendulinus</i>		+						
Синиця велика, <i>Parus major</i>		+						+
Синиця блакитна, <i>Parus caeruleus</i>		+						+

Синиця чорна, московка, <i>Parus ater</i>		+						+
Підкоришник звичайний, <i>Certhia familiaris</i>		+						+
Вівсянка звичайна, <i>Emberiza citrinella</i>		+						+
Вівсянка очеретяна, <i>Emberiza schoeniclus</i>		+						
Подорожник лапландський, <i>Calkarius lapponicus</i>		+						
Пуночка, <i>Plectophenax nivalis</i>		+						
Щиглик, <i>Carduelis carduelis</i>		+						
Зеленяк, <i>Chloris chloris</i>		+						
Коноплянка, ріполов, <i>Acanthis cannabina</i>		+						
Чечітка звичайна, <i>Acanthis flammea</i>		+						+
Чечітка гірська, <i>Acanthis flavirostris</i>		+						
Костогриз, <i>Coccothraustes coccothraustes</i>		+						+
Зяблик, <i>Fringilla coelebs</i>		+						
Шишкар ялиновий, <i>Loxia curvirostra</i>		+						+
В'юрок звичайний, <i>Serinus citrinella</i>		+						+
Шпак рожевий, <i>Sturnus roseus</i>	+	+						+
Іволга, <i>Oriolus oriolus</i>		+						+
Горіхівка, <i>Nucifraga caryocatactes</i>		+						+
Черпаха болотяна, <i>Emys orbicularis</i>		+						+
Ящірка прудка, <i>Lacerta agilis</i>		+						+
Вуж водяний, <i>Natrix tessellata</i>		+						+
Ропуха зелена, <i>Bufo viridis</i>		+						+
Квакша звичайна, <i>Hyla arborea</i>		+						+

*Примітка: на території регіонального ландшафтного парку «Тилігульський».

Таблиця 40 -Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за період 2021 -2023 роки

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pelecanus onocrotalus у межах РЛП «Тилігульський»	+				+	+	Ймовірна причина - розлякування та відсутність кормової бази через закриті шлюзи до лиману		
Огар, <i>Tadorna, ferruginea Pallas</i>	+						Пристосування до умов місцевості,		

(РЛП «Приінгульський»)							відсутність полювання
Нетопир лісовий, <i>Pipistrellus nathusii</i> (РЛП Приінгульський»)			+				Обстеження за участі вузькоспеціалізованих фахівців
Вухань австрійський, або сірий, <i>Plecotus austriacus</i> (РЛП «Приінгульський»)			+				
Лилик двоколірний, <i>Vespertilio murinus</i> (РЛП Приінгульський»)			+				
Дятел малий строкатий, <i>Dendrocopos minor</i> (ПЗ «Єланецький степ»)	+						
Тинівка лісова, <i>Prunella montularis</i> (ПЗ «Єланецький степ»)	+						
Синиця довгохвоста, <i>Aegithalos caudatus</i> (ПЗ «Єланецький степ»)	+						
Огар, <i>Tadorna ferruginea</i> (ПЗ «Єланецький степ»)	+						
Поліксена, <i>Zerynthia polyxena</i> (ПЗ «Єланецький степ»)	+						
Мишівка степова, <i>Sicista subtilis</i> (ПЗ «Єланецький степ»)		+					
Мантіспа штирійська, <i>Mantispa styriaca</i> (ПЗ «Єланецький степ»)			+				
Видра, <i>Lutra lutra</i> (ПЗ «Єланецький степ»)				+			Ймовірне порушення гідрологічного балансу (замулення, пересихання) тавельгу б. Вовча
Ховрах одеський, <i>Spermophilus odessanus</i> (ПЗ «Єланецький степ»)				+			Ймовірні причини: хижацтво, заростання ділянок степу чагарниками
Сапсан, <i>Falco peregrinus</i> (ПЗ «Єланецький степ»)				+			За останні роки випадків зустрічі даного виду не фіксувалося
Казарка, <i>Branta ruficollis</i> (ПЗ «Єланецький степ»)				+			За останні роки випадків зустрічі даного виду не фіксувалося
Сипуха, <i>Tyto alba</i> (ПЗ «Єланецький степ»)				+			За останні роки випадків зустрічі даного виду не фіксувалося

Таблиця 41 - Інформація про чужорідні види тварин

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
Південноамериканська томатна міль (<i>Tuta absoluta</i> Meyr.)	Запроваджено карантинний режим; щорічні обстеження: візуальні та за допомогою феромонних пасток

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
Американський білий метелик (<i>Hyphantria cunea</i> Drury.)	Запроваджено карантинний режим; щорічні обстеження: візуальні та за допомогою феромонних пасток
Західний кукурудзяний жук (<i>Diabrotica virgifera</i> LeConte)	Запроваджено карантинний режим; щорічні обстеження: візуальні та за допомогою феромонних пасток

Таблиця 42 - Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Види мисливських тварин	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4
Козуля європейська	275	313	376
Кабан	73	83	155
Заєць-русак	2782	2760	3110
Лисиця червона	74	57	81
Фазан	2170	2395	3667
Сіра куріпка	1450	1430	2505
Кулики	680	680	860
Голуби	3230	3240	3160
Перепілка	1450	1500	1770
Лиска	1190	1170	1125
Курочка водяна	50	40	60

Таблиця 43 - Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2021	Козуля	5	9	8	1	Відсутність охочих мисливців
2022		0	0	0	0	
2023		0	0	0	0	
2021	Кабан	2	5	4	1	Відсутність охочих мисливців
2022		0	0	0	0	
2023		14	0	0	0	

Таблиця 44 - Динаміка вилову риби

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
1	2	3	4
2021	Дніпровсько-Бузька гирлова система	497,6	1835,915
	Чорне море	23114	3066,241
	Тилігульський лиман	0,5	80,1
2022	Дніпровсько-Бузька гирлова система	515,9	137,095
	Чорне море	52438	55,748
	Тилігульський лиман	0,5	14,786
2023	Дніпровсько-Бузька гирлова система	677	328,543
	Чорне море	41704	0,415
	Тилігульський лиман	0,5	11,337

Таблиця 45 - Кількість виявлених фактів браконьєрства (рибальство)

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2021	1722
2022	461
2023	954

Таблиця 46 - Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану популяцій диких тварин			
Вивчення чисельності фонових видів тварин у межах ПЗ «Сланецький степ»		М.Ю. Русін/ науковий співробітник Київського зоологічного парку	У результаті інвентаризації фауни доповнені переліки видів. Зафіксовано новий для території Михайлівського ПНДВ ПЗ «Сланецький степ» вид дрібних ссавців: мишівку Нордмана
Вивчення фауни панцирних кліщів у межах ПЗ «Сланецький степ»		Гуштан Г.Г., Гуштан К.В./ Державний природознавчий музей НАН України	Складено попередній список панцирних кліщів ПЗ «Сланецький степ». Зареєстровано 68 видів, які належать до 48 родів з 35 родин

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Відносний зимовий облік ссавців за слідами життєдіяльності на стаціонарних маршрутах у межах ПЗ «Єланецький степ»		О.І. Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Єланецький степ»	За результатами досліджень показник обліку (трапляння) на території ПЗ «Єланецький степ» виявлено такі види: лисиця звичайна – 30 осіб; заєць сірий – 135 осіб; козуля – 81 осіб; вовк – 6 осіб та борсук європейський – 7 осіб
Дослідження ділянок, які запропоновано під розширення території ПЗ «Єланецький степ», фіксація типових та рідкісних видів фауни		В. Пархоменко/ експерт ГО «Українська природоохоронна група», О. Василюк/ м.н.с. Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України, голова ГО «Українська природоохоронна група»	Проведено ентомологічні дослідження території заповідника та його околиць; відібрано зразки ґрунту для дослідження ґрунтової фауни; підготовлено клопотання щодо розширення території заповідника
Дослідження видового різноманіття тварин на території ПЗ «Єланецький степ» та перспективних для заповідання прилеглих ділянок	10000 грн	М.Ю. Русін/ науковий співробітник Київського зоологічного парку. О.І. Гундяк/ науковий співробітник ПЗ «Єланецький степ»	На території Михайлівського ПНДВ ПЗ «Єланецький степ» виявлено нову популяцію мишівки Нордмана. Розроблено природоохоронні рекомендації щодо збереження та відновлення популяцій дрібних ссавців. Список чужорідних видів ссавців ПЗ «Єланецький степ» та прилеглих територій //Матеріали збірки «Знахідки чужорідних видів рослин і тварин в Україні». Київ-Чернівці, «Друк Арт», 2023, с. 117-119
Дослідження рукокрилих на території РЛП «Приінгульський»		Експедиція науковців: М. Русін - н.с. Київського зоологічного парку, к.б.н., О. Марущак - м.н.с. відділу моніторингу та охорони тваринного світу Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена, к.б.н., О. Гайдаш - н.с. Дунайського біосферного заповідника, М. Єрофеева та	Сторінка у Facebook https://www.facebook.com/Pryingulsky.Park , районна газета «Вперед»

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
		А. Вовк - представниці Українського центру реабілітації рукокрилих	
Картування видів фауни, які занесені до Червоної книги України у межах НПП «Бузький Гард»		Артамонов В.А., Легкий С.В., Овсієнко Я.В.	Створення та наповнення, за допомогою ГІС, карти місць перебування та кількості тварин
Зимовий облік птахів на території РЛП «Тилігульський»		Грубий М.В., Наконечний І.В.	Підрахунок птахів, які мешкають на території РЛП «Тилігульський». https://tiligul.com/uk/category/news-and
Біотехнічний захід – застеляння сіном споруджених штучних островців на території РЛП «Тилігульський»		Грубий М.В., Громовий В.М.	Застеляно сіном близько 1500 кв. м. створюючи комфортні умови заради успішного виведення потомства для багатьох видів птахів. https://www.facebook.com/profile.php?id
Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
Збереження степових ділянок як місць мешкання кампофільних птахів на території ПЗ «Єланецький степ»		Науково - дослідний відділ, відділ СДО ПЗ «Єланецький степ»	Впроваджені протипожежні заходи
Виготовлення годівниць для куроподібних та інших птахів на території ПЗ «Єланецький степ»			Виготовлено та розміщено у визначеному місці годівницю для підгодовлі птахів у зимовий період
Виготовлення штучних гніздівель для хижих птахів та птахів – дуплогніздників на території ПЗ «Єланецький степ»			Виготовлено та розміщено у визначених місцях 5 штучних гніздівель для хижих птахів та птахів дуплогніздників
Збереження видового різноманіття комах на території ПЗ «Єланецький степ»			Здійснено контроль за дотриманням пожежної безпеки на території заповідника та прилеглих ділянках

Назва, строки та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/ виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Проведення рейдів щодо попередження або виявлення порушень природоохоронного законодавства на території РЛП «Приінгульський», зокрема дотримання правил рибальства: заборони лову на зимувальних ямах, у весняно-літній нерестовий період, а також заборони полювання	У межах фонду заробітної плати	РЛП «Приінгульський»	Територію збережено у природному стані. Здійснено контроль за дотриманням природоохоронного режиму
Зимова підгодівля тварин на підгодівельних майданчиках у межах території НПП «Бузький Гард»		Природоохоронні науково-дослідні відділення НПП «Бузький Гард»	http://surl.li/tzhpq

10. Природно-заповідний фонд

Станом на 01.01.2024 на території Миколаївської області створено 157 об'єктів природно-заповідного фонду фактичною площею 78 159,2801 га, з них 8 – об'єкти загальнодержавного значення, в тому числі природний заповідник, два національних природних парку, зоопарк, лісовий заказник та пам'ятки природи, 149 – місцевого значення, в тому числі п'ять регіональних ландшафтних парків, ландшафтні, лісові, гідрологічні заказники, пам'ятки природи, парки-пам'ятники садово-паркового мистецтва. Відсоток заповідності Миколаївської області становить 3,18 % від загальної площі області.

Ведуться постійні роботи щодо створення нових та розширення існуючих територій та об'єктів природно-заповідного фонду. 2010 року створено 4 об'єкти природно-заповідного фонду загальною площею 404,8 га; 2011 року – регіональний ландшафтний парк «Висунсько-Інгулецький», загальною площею 2712,6 га; 2013 року створено 5 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 957,22 га, 2019 року – створено 6 ландшафтних заказників місцевого значення загальною площею 1614,23 га. Серед інших, статусу об'єкту природно-заповідного фонду – ландшафтного заказника «Христофорівські плавні» набула територія особливого природоохоронного значення, що входить до української частини Смарагдової мережі Європи (код об'єкту UA0000216).

2021 року створено чотири нові заказники місцевого значення: ландшафтні – «Райдолинський степ», «Балка Глибока», «Черталківський 2» та «Веселинівські плавні» – орнітологічний заказник, загальною площею 810,0299 га.

2023 року рішенням Миколаївської обласної ради № 9 від 09.03.2023 створено шість нових об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення загальною площею 287,45 га – ландшафтні заказники місцевого значення «Каталинський», «Сухооблаківський» та «Балка Зарубіна» а також ботанічні пам'ятки природи в межах м. Миколаїв: «Дуб Горизонтальний», «Дуб на вул. Садовій» та «Дуб в районі Темвод».

Роботи щодо встановлення меж об'єктів ПЗФ проводяться постійно, відповідно до фінансування, що виділяється на вирішення зазначеного питання із обласного бюджету. Станом на 01.01.2024 в натуру винесені межі 30% територій та об'єктів природно-заповідного фонду області. З метою забезпечення охорони об'єктів природно-заповідного фонду 2021 року завершено роботи щодо встановлення в натурі меж 6 об'єктів природно-заповідного фонду - заказників місцевого значення на площі 2649,3698 га. Розроблено 10 проєктів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду загальною площею 694,5 га.

2023 року встановлено в натурі межі 12 заповідного фонду - заказників місцевого значення на загальною площею 721,0997 га.

З 24 лютого 2022 року на території Миколаївської області зафіксовано значну кількість випадків завдання територіям та об'єктам природно-заповідного фонду шкоди внаслідок ворожих дій військ РФ, в тому числі спровокованих обстрілами пожеж, порушення ґрунтового покриву від вибухів та дій військової техніки, знищення біорізноманіття

В рамках втілення природоохоронного заходу «Проведення профілактичних протипожежних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню вогнем об'єктів природно-заповідного фонду» здійснено протипожежні заходи в межах 26 територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території всіх філій Державного спеціалізованого господарства «Ліси України» в межах області

Таблиця 47 - Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території
1	2	3	4	5
-	-	-	-	-

**Таблиця 48- Динаміка структури природно-заповідного фонду
Миколаївської області**

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2023 (попередній рік)		На 01.01.2024 (поточний рік)	
	Кількість, шт.	Площа, га	Кількість, шт.	Площа, га
1	2	3	4	5
Природні заповідники	1,0	3010,65	1,0	3010,65
Біосферні заповідники	1,0	2741,0	1,0	2741,0
Національні природні парки	2,0	41361,28	2,0	41361,28
Регіональні ландшафтні парки	5,0	39345,2	5,0	39345,2
Заказники загальнодержавного значення	1,0	1782,0	1,0	1782,0
Заказники місцевого значення	64,0	12 894,18	67,0	13181,52
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	1,0	11,0	1,0	11,0
Пам'ятки природи місцевого значення	43,0	285,96	46,0	286,07
Заповідні урочища	13,0	3656,7	13,0	3656,7
Ботанічні сади загальнодержавного значення	-	-	-	-
Ботанічні сади місцевого значення	-	-	-	-
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	-	-	-	-
Дендрологічні парки місцевого значення	-	-	-	-
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1,0	18,48	1,0	18,48
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	1	28,0	1,0	28,0
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	18,0	183,8	18,0	183,8
РАЗОМ:				
в тому числі:				
загальнодержавного значення	8,0	48952,41	8,0	48952,41
місцевого значення	143,0	56 365,84	143,0	56 653,29
Фактична площа ПЗФ		77 874,5301		78 159,28017
% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальної одиниці		3,17		3,18

Таблиця 49 -Звіт про зміни складу територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення в 2023 році, розташованих на території Миколаївської області

№ п/п	Категорія, значення	Тип	Назва	Площа, га	Обґрунтування причини ліквідації статусу	№, дата, назва документу, яким було створено (оголошено) об'єкт ПЗФ, ліквідовано статус або внесені зміни, ким прийнятий
1	2	3	4	5	6	7
Створено (оголошено)						
1	Заказник, місцеве	ланд	«Балка Зарубіна»	18,82	-	Рішення Миколаївської обласної ради від 09.03.2023 № 9
2	Заказник, місцеве	ланд	«Каталінський»	160,42	-	Рішення Миколаївської обласної ради від 09.03.2023 № 9
3	Заказник, місцеве	ланд	«Суходолівський»	108,1	-	Рішення Миколаївської обласної ради від 09.03.2023 № 9
4	Пам'ятка природи, місцеве	бот	«Дуб Горизонтальний»	0,05	-	Рішення Миколаївської обласної ради від 09.03.2023 № 9
5	Пам'ятка природи, місцеве	бот	«Дуб на вул. Садовій»	0,01	-	Рішення Миколаївської обласної ради від 09.03.2023 № 9
6	Пам'ятка природи, місцеве	бот	«Дуб в районі Темвод»	0,05	-	Рішення Миколаївської обласної ради від 09.03.2023 № 9
Ліквідовано статус						
1	-	-	-	-	-	-
Змінено категорію, тип, значення, площу тощо						
1	-	-	-	-	-	

Таблиця 50 - Перелік об'єктів природно-заповідного фонду, території яких входять до складу територій інших об'єктів природно-заповідного фонду станом на 01.01.2024 Миколаївської області

Категорія, значення та назва об'єкту ПЗФ, до складу території якого входять інші об'єкти ПЗФ	Перелік об'єктів ПЗФ, території яких входять до складу території іншого об'єкту ПЗФ	
	Категорія, значення, назва, тип	Площа, га
1	2	3
1. Національний природний парк (НПП) «Білобережжя Святослава»	1. Гідрологічний заказник місцевого значення «Солоне озеро»	375

Категорія, значення та назва об'єкту ПЗФ, до складу території якого входять інші об'єкти ПЗФ	Перелік об'єктів ПЗФ, території яких входять до складу території іншого об'єкту ПЗФ	
	Категорія, значення, назва, тип	Площа, га
1	2	3
	2. Регіональний ландшафтний парк «Кінбурнська коса»	17890,2
Разом в межах НПП	Кількість об'єктів, шт.: 2	18265,2 га
2. Національний природний парк (НПП) «Бузький Гард»	1. Регіональний Ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя»	6138,13
Разом в межах НПП	Кількість об'єктів, шт.: 1	6138,13
3. Природний заповідник «Сланецький степ»	1. Ландшафтний заказник місцевого значення «Михайлівський степ»	1297,48
Разом в межах ПЗ	Кількість об'єктів, шт.: 1	1297,48
4. Регіональний ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя»	1. Заповідне урочище місцевого значення «Лівобережжя»	226
	2. Заповідне урочище місцевого значення «Лабіринт»	247
	3. Заповідне урочище місцевого значення «Літній хутір Скаржинського»	105,7
	4. Заповідне урочище місцевого значення «Василева пасіка»	252
	5. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Турецький стіл»	0,01
	6. Геологічна пам'ятка природи місцевого значення «Протичанська скеля»	0,03
	7. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Гирло річки Бакшала»	5
	8. Іхтіологічний заказник місцевого значення «Південнобузький»	40
Разом в межах РЛП	Кількість об'єктів, шт.: 8	875,74 га
5. Регіональний ландшафтний парк «Приінгульський»	1. Ботанічний заказник місцевого значення «Пелагеївський»	123,5

Категорія, значення та назва об'єкту ПЗФ, до складу території якого входять інші об'єкти ПЗФ	Перелік об'єктів ПЗФ, території яких входять до складу території іншого об'єкту ПЗФ	
	Категорія, значення, назва, тип	Площа, га
1	2	3
	2. Гідрологічний заказник місцевого значення «Софіївське водосховище»	417
Разом в межах РЛП	Кількість об'єктів, шт.: 2	540,5 га
6. Регіональний ландшафтний парк «Тилігульський»	1. Орнітологічний заказник місцевого значення «Пониззя Тилігульського лиману»	120
Разом в межах РЛП	Кількість об'єктів, шт.: 1	120
7. Регіональний ландшафтний парк «Висунсько-Інгулецький»	1. Ботанічний заказник місцевого значення «Яковлівський»	35
	2. Ландшафтний заказник місцевого значення «Мурахівський»	150
	3. Ландшафтний заказник місцевого значення «Біла Криниця»	20
	4. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Балка»	3
	5. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Пришиб»	5
Разом в межах РЛП:	Кількість об'єктів, шт.: 5	213 га
Лісовий заказник (ЛЗ) місцевого значення «Володимирівська дача»	1. Ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Степок»	11
	2. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Ленінський»	11
	3. Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Ювілейний»	11
Разом в межах ЛЗ:	Кількість об'єктів, шт.: 3	33
ВСЬОГО	Кількість об'єктів, шт.: 23	27483,05

Таблиця 51 - Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у Миколаївській області станом на 01.01.2024 року

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Території та об'єкти ПЗФ загальнодержавного значення								
Природні заповідники								
1	«Єланецький степ»		3010,65	Вознесенський р-н, Єланецька селищна ТГ, Сухосланецька сільська ТГ, Дорошівська сільська ТГ; Миколаївський р-н, Новоодеська міська ТГ	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України	Указ Президента України від 17.07.96 № 575/96, Указ Президента України від 17.05.2016, № 214/2016	+	+
	Разом природних заповідників		3010,65					+
Біосферні заповідники								
1	Ділянки біосферного заповідника «Волижин ліс», о. Довгий, о. Круглий		2741	Миколаївський р-н, Очаківська міська ТГ	НАНУ	Постанова Ради Народних комісарів УРСР від 14.07.27 № 172 , Указ Президента України від 26.11.93 р. № 563/93 Розширено Указом Президента України від 25.02.09 р.	+	+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
						№ 100/2009		
	Разом біосферних заповідників	1	2741					
Національні природні парки								
1	«Білобережжя Святослава»		35223,15	Миколаївський р-н, Очаківська міська ТГ	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Указ Президента України від 30.04.09 № 279/2009	+	+
2	«Бузький Гард»		6138,13	Вознесенський р-н, Братська селищна ТГ, Олександрівська селищна ТГ, Южноукраїнська міська ТГ, Первомайський р-н, Врадіївська селищна ТГ, Мигіївська сільська ТГ, Первомайська міська ТГ,	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Указ Президента від 30.04.2009 № 279/2009	+	+
	Разом національних природних парків		41361,28					

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Заказники								
	Лісові							
1	«Рацинська дача»		1782	Вознесенький район, Бузька сільська ТГ	філія «Вознесеньке лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Постанова Ради Міністрів УРСР від 28.10.74 № 500		+
	Разом		1782					
	Разом заказників		1782					
Пам'ятки природи								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ботанічні і т.д.							
1	«Степок»	бот.	11	Баштанський р-н, Володимирівська сільська ТГ	філія «Вознесеньке лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Розпорядження Ради Міністрів СРСР від 14.10.75 № 780		+
	Разом		11					
	Разом пам'яток природи	1	11					
Всі інші категорії								
1	«Миколаївський зоопарк»	зоо	18,48	Миколаївський р-н, Миколаївська міська ТГ,	КУ «Миколаївський зоопарк»	Постанова Ради Міністрів СРСР від 22.07.83 № 311		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				м. Миколаїв				
2	«Мостівський парк»	ппспм*	28	Вознесенський р-н, Мостівська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Постанова Ради Міністрів УРСР № 105 від 29.01.60;		+
	Разом		46,48					
	Всього ПЗФ загально-державного значення	8	48 952,41					
Території та об'єкти ПЗФ місцевого значення								
Регіональні ландшафтні парки								
1	«Кінбурнська коса»		17890,2	Миколаївський р-н, Очаківська міська ТГ	Адміністрація РЛП «Кінбурнська коса»	Рішення Миколаївської облради №16 від 15.10.92	+	+
2	«Гранітно-степове Побужжя»		7394,3	Первомайський, Вознесенський р-ни, Первомайська міська ТГ, Южноукраїнська міська ТГ, Мигіївська сільська ТГ, Первомайська міська ТГ,	Адміністрація РЛП «Гранітно-степове Побужжя»	Рішення облради № 10 від 06.07.06, № 3 від 27.05.05, №5 від 23.12.99, №7 від 25.10.96, №10 від 28.04.95, №27 від 18.03.94	+	+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	«Тилігульський»		8195,4	Миколаївський р-н, Березанська селищна ТГ, Коблівська сільська ТГ.	Адміністрація РЛП «Тилігульський»	Рішення Миколаївської облради № 8 від 28.04.95	+	+
4	«Приінгульський»		3152,7	Баштанський р-н, Новобузька міська ТГ, Софіївська сільська ТГ	Адміністрація РЛП «Приінгульський»	Рішення Миколаївської облради № 6 від 17.12.02	+	+
5	«Висунсько-Інгулецький»		2712,6	Баштанський р-н, Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 9 від 25.11.11		+
	Разом регіональних ландшафтних парків	5	39345,2					
Заказники і т.д.								
1	«Острів Довгий»	ланд	6	Первомайський р-н, Первомайська міська ТГ, м.Первомайськ		№ 527 від 01.10.74		+
2	«Півострів Піщаний»	ланд	260	Миколаївський р-н, Мішково-Погорілівська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 07.07.92		+
3	«Вовча Балка»	ланд	250	Миколаївський р-н, Новоодеська міська ТГ		Рішення Миколаївської облради № 11 від 12.03.93		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	«Новопетрівські плавні»	ланд	200	Миколаївський р-н, Костянтинівська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради № 11 від 12.03.93		+
5	«Петрово-Солониський»	ланд	300	Миколаївський р-н, Веснянська сільська ТГ		№ 7 від 13.05.93		+
6	«Мурахівський»	ланд	150	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
7	«Висунський»	ланд	50	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
8	«Біла Криниця»	ланд	20	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
9	«Водоспад»	ланд	30	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 02.02.95		+
10	«Попова Дача»	ланд	15	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 02.02.95		+
11	«Михайлівський»	ланд	87,2	Миколаївський р-н, Вознесенський р-н Новоодеська міська ТГ, Дорошівська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради № 24 від 02.02.95		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	«Пташиний»	ланд	25	Вознесеньський р-н, Прибузька сільська ТГ	філія «Вознесеньське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
13	«Гора»	ланд	197	Вознесеньський р-н, Мостівська сільська ТГ	філія «Вознесеньське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради № 20 від 18.03.94		+
14	«Михайлівський степ»	ланд	1343,1	Миколаївський р-н Новоодеська міська ТГ Дорошівська сільська ТГ;	Адміністрація ПЗ «Єланецький степ»	Рішення Миколаївської облради №13 від 14.08.97		+
15	«Бондаревські джерела»	ланд	5,6	Миколаївський р-н. Веснянська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради №15 від 30.12.10		+
16	«Привільний»	ланд	328,3	Баштанський р-н Привільненська сільська ТГ	Комунальна власність, філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради №12 від 30.12.10		+
17	«Бакшалинські плавні»	ланд	96,06	Вознесеньський р-н Доманівська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.10.2013		+
18	«Воєводський»	ланд	42,78	Первомайський р-н Благодатненська ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.10.2013		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	«Кам'яно-Костуватський»	ланд	523,7	Вознесенський р-н Новомаріївська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради №8 від 02.10.2013		+
20	«Новоодеський»	ланд	20,7	Миколаївський р-н Новоодеська міська ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.10.2013		+
21	«Підгірний»	ланд	114,96	Первомайський р-н, Синюхинобрідська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради №8 від 02.10.2013		+
22	«Черталківський»	ланд	159,02	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	комунальна власність	Рішення Миколаївської облради №8 від 02.02.2013		+
23	«Міщанська балка»	ланд	96,72	Первомайський р-н Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
24	«Новобірзулівський»	ланд	81,43	Баштанський р-н Привільнянська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
25	«Каньйон річки Чичиклія»	ланд	115,44	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
26	«Сергіївський»	ланд	87,66	Вознесенський р-н Братська селищна ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
27	«Христофорівські плавні»	ланд	1094,82	Баштанський р-н Баштанська міська ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
28	«Лагодівський»	ланд	138,16	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ		Рішення Миколаївської облради від 18.09.2019 № 5		+
29	«Балка Глибока»	ланд	126,8713	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 23		+
30	«Райдолинський степ»	ланд	296,2188	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	філія «Веселинівське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 24		+
31	«Черталківський 2»	ланд	170,8598	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	Комунальна власність	Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 25		+
32	«Балка Зарубіна»	ланд	18,82	Миколаївський р-н Ольшанська селищна ТГ	Комунальна власність	Рішення Миколаївської облради від 09.03.2023 № 9		+
33	«Каталінський»	ланд	160,42	Миколаївський р-н Куцурубська та Радсадівська сільські ТГ	філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	Рішення Миколаївської облради від 09.03.2023 № 9		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
34	«Сухобалківський»	ланд	108,1	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	Комунальна власність	Рішення Миколаївської облради від 09.03.2023 № 9		+
35	«Варюшино»	ліс	632	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 623 від 25.12.79		+
36	«Дорошівка»	ліс	136	Вознесенський р-н Дорошівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
37	«Балабанівка»	ліс	510	Миколаївський р-н, м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ	філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
38	«Мішково-Погорілове»	ліс	180	Миколаївський р-н Мішково-Погорілівська сільська ТГ	філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
39	«Олександрівська дача»	ліс	465	Первомайський р-н Арбузинська селищна ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
40	«Новоселівка»	ліс	112,7	Первомайський р-н Арбузинська селищна ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
41	«Добра Криниця»	ліс	20	Баштанський р-н, Інгульська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
42	«Вільне»	ліс	10	Вознесенський р-н Новомаріївська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
43	«Володимирівська дача»	ліс	1298	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
44	«Байрак»	ліс	12	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
45	«Кам'яна Балка»	ліс	10	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
46	«Мартинівське»	ліс	145	Вознесенський р-н Прибужанівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+
47	«Івано-Кепіне»	бот	25	Баштанський р-н Снігурівська міська ТГ		№ 336 від 16.12.1987		
48	«Яковлівський»	бот	35	Баштанський р-н		№ 448 від 23.10.84 № 336 від 16.12.1987		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Березнегуватська селищна ТГ				
49	«Пелагеївський»	бот	123,5	Баштанський р-н Софіївська сільська ТГ		№ 448 від 23.10.84 № 11 від 12.03.1993		
50	«Скобелівська балка»	бот	10	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	Землі комунальної власності Володимирівської сільської ради	№ 448 від 23.10.84		+
51	«Мар'янівський»	бот	15	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі комунальної власності Казанківської селищної ради	№ 448 від 23.10.84		+
52	«Лощина»	бот	15	Баштанський р-н Снігурівська міська ТГ	Землі комунальної власності	№ 448 від 23.10.84		
53	«Михайло-Ларинський»	бот	14,8	Миколаївський р-н, Воскресенська селищна ТГ	Землі комунальної власності	№ 448 від 23.10.84		+
54	«Кримки»	бот	7	Баштанський р-н Снігурівська міська ТГ		№ 448 від 23.10.84		
55	«Богодарівка»	бот	50	Миколаївський р-н, Новоодеська міська ТГ		№448 від 23.10.84		
56	«Єлизаветівка»	бот	10	Баштанський р-н		№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
				Горохівська сільська ТГ		№ 24 від 02.02.1995		
57	«Пониззя Тилігульського лиману»	орнт	120	Миколаївський р-н, Коблівська сільська ТГ	Адміністрація РЛП «Тилігульський»	№ 668 від 20.12.76 №448 від 23.10.84		+
58	«Бузький»	орнт	210	Вознесенський р-н Бузька сільська ТГ		№ 448 від 23.10.84		
59	«Веселинівські плавні»	орн	216,08	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	Землі комунальної власності	Рішення Миколаївської облради від 21.12.2021 № 26		+
60	«Солоне озеро»	гідр	375	Миколаївський р-н, Коблівська сільська ТГ	Адміністрація НПП «Білобережжя Святослава»	№ 448 від 23.10.84		+
61	«Підземне озеро»	гідр	41	Вознесенський р-н Бузька сільська ТГ	ВАТ «Зелений гай»	№ 448 23.10.84		+
62	«Південнобузький»	іхт	40	Вознесенський р-н		№ 448 від 23.10.1984		
63	«Олександрівський»	іхт	62,5	Вознесенський р-н		№ 448 від 23.10.1984		
64	«Щербанівське водосховище»	гідр	385	Вознесенський р-н Баштанський р-н Дорошівська сільська ТГ Новоодеська міська ТГ	Вознесенське управління зрошувальних мереж			+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
65	«Жовтневе водосховище»	гідр	429	Миколаївський р-н, Миколаївська міська ТГ		№ 281 від 11.12.90		
66	«Софіївське водосховище»	гідр	417	Баштанський р-н Новобузька міська ТГ, Софіївська сільська ТГ	Миколаївське міжрайонне управління водного господарства	№ 281 від 11.12.90		+
67	«Катеринівське водосховище»	гідр	330	Миколаївський р-н, Степівська сільська ТГ	Миколаївське міжрайонне управління водного господарства	№ 11 від 12.03.93		
	Разом заказників	67	13181,52					
Всі інші категорії								
Пам'ятки природи								
1	«Курган»	комп	0,1	Миколаївський р-н Березанська селищна ТГ		№ 448 від 23.10.84		
2	«Громоклійська круча»	комп	58	Баштанський р-н Привільненська сільська ТГ		Рішення Миколаївської облради №13 від 30.12.10		
3	«Ленінське»	бот	11	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	«Луканівка»	бот	11	Первомайський р-н Кривоозерська селищна ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
5	«Дуб черешчатий»	бот	0,01	м. Миколаїв, вул. Адм. Макарова, 1 Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	№ 448 від 23.10.84		+
6	«Дуб черешчатий по вул. Адміральська, 22»	бот	0,01	м. Миколаїв вул. Адміральська, 22 Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	№ 7 від 23.04.09		+
7	«Дуб»	бот	0,01	м. Миколаїв, вул. Адм. Макарова, 14 Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	№ 448 від 23.10.84		
8	«Дуб»	бот	0,01	м. Миколаїв, вул.В.Морська, 38 Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	№ 448 від 23.10.84		
9	«Дуб Горизонтальний»	бот	0,05	м. Миколаїв, парк «Дружба», Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	Рішення Миколаївської облради від 09.03.2023 № 9		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	«Дуб на вул. Садовій»	бот	0,01	м. Миколаїв, проспект Центральний, 107, Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	Рішення Миколаївської облради від 09.03.2023 № 9		+
11	«Дуб в районі Темвод»	бот	0,05	м. Миколаїв, Миколаївська міська ТГ	Комунальна власність Миколаївської міської ради	Рішення Миколаївської облради від 09.03.2023 № 9		+
12	«Ювілейне»	бот	11	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
13	«Волошка білоперлинна»	бот	0,3	м. Миколаїв, жилмасив «Ліски», Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 283 від 05.12.89		
14	«Сквер «Пам'ять»	бот	0,5	м. Миколаїв, Будинок Природи Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 281 від 11.12.90		+
15	«Себінська»	бот	11	Миколаївський р-н, с.Себіно Новоодеська міська ТГ		№ 11 від 12.03.93		+
16	«Зелингорова балка»	бот	5	Вознесенський р-н Сланецька селищна ТГ		№ 7 від 13.05.93		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	«Балка Широка»	бот	5	Вознесенський р-н Єланецька селищна ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 7 від 13.05.93		+
18	«Камениста балка»	бот	5	Вознесенський р-н Єланецька селищна ТГ		№ 7 від 13.05.93		+
19	«Балка»	бот	3	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		№ 20 від 18.03.94		+
20	«Пришиб»	бот	5	Баштанський р-н Березнегуватська селищна ТГ		№ 20 від 18.03.94		
21	«Мокра Балка»	бот	30	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 24 від 02.02.95		
22	«Каширове»	бот	5	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 7 від 28.04.95		
23	«Балка Пенківська»	бот	25	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі комунальної власності Казанківської селищної ради	№ 24 від 02.02.1995		+
24	«Рубанівський ставок»	бот	15	Баштанський р-н Казанківська селищна ТГ	землі комунальної власності Казанківської селищної ради	№ 7 від 28.04.95		+

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
25	«Гирло р. Бакшала»	бот	5	Вознесеньський р-н Доманівська селищна ТГ		№ 20 від 18.03.94		
26	«Старогалицінівська»	бот	8	Миколаївський р-н Галицінівська сільська громада	землі державної власності (запас)	№ 11 від 12.03.93		
27	«Джерело»	гідр	0,01	Баштанський р-н	Олександрівська селищна рада	№ 448 від 23.10.84		
28	«Джерело»	гідр	0,01	Вознесеньський р-н	Новогригорівська сільська рада	№ 448 від 23.10.84		
29	«Джерело»	гідр	0,01	Вознесеньський р-н		№ 448 від 23.10.84		
30	«Джерело»	гідр	0,01	Миколаївський р-н		№ 448 від 23.10.84		
31	«Джерело»	гідр	0,01	Вознесеньський р-н Вознесеньська міська ТГ	Вознесеньське ЖКГ	№ 391 від 21.07.72		
32	«Джерело»	гідр	0,5	Вознесеньський р-н Прибужанська сільська ТГ	Прибужанська сільська рада	№ 281 від 11.12.90		
33	«Джерело»	гідр	0,5	Первомайський р-н Синюхинобрідська сільська ТГ	Чаусівська сільська рада	№ 281 від 11.12.90		
34	«Джерело»	гідр	0,5	Первомайський р-н		№ 281 від 11.12.90		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
35	«Джерело»	гідр	0,5	Миколаївський р-н	Кандибінська сільська рада	№ 281 від 11.12.90		
36	«Джерело»	гідр	0,01	Миколаївський р-н		№ 448 від 23.10.84		
37	«Джерело мінеральної води»	гідр	0,01	Баштанський р-н		№ 448 від 23.10.84		
38	«Турецький фонтан»	гідр	0,01	м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
39	«Зоряний»	гідр	25	Вознесенський р-н Веселинівська селищна ТГ	Новогригорів-ська сільська рада	№ 16 від 12.03.93		
40	«Виступи граніту біля с.Кам'яно-Костувате»	геол	5	Вознесенський р-н Новомаріївська сільська ТГ	землі державної власності (запас)	№ 448 від 23.10.84		
41	«Магматити»	геол	5	Вознесенський р-н Сланецька селищна ТГ		№ 448 від 23.10.84		
42	«Виступи граніту біля с.Ясногородка»	геол	5	Вознесенський р-н Сланецька селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 448 від 23.10.84		
43	«Турецький стіл»	геол	0,01	Первомайський р-н Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
44	«Протичанська скеля»	геол	0,03	Первомайський р-н Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
45	«Виступи гранітів біля с.Таборівка»	геол	5	Вознесенський р-н Бузька сільська ТГ	землі державної власності (запас)	№ 448 від 23.10.84 (5 га)		
46	«Крива пустош»	геол	12,9	Вознесенський р-н Братська селищна ТГ	землі державної власності (запас)	№ 448 від 23.10.84		
	Разом	46	286,07					
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва (ппспм)								
1	«Парк»		32	Вознесенський р-н	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
2	«Парк ім. Островського»		5	Вознесенський р-н	Вознесенська міська рада	№ 448 від 23.10.84		
3	«Парк ім. Шевченка»		0,5	Вознесенський р-н		№ 448 від 23.10.84		
4	«Парк ім.1-го Травня»		3	Вознесенський р-н Вознесенська міська ТГ	Вознесенська міська рада	№ 448 від 23.10.84		
5	«Парк Вознесенської школи»		1	Вознесенський р-н	Відділ освіти Вознесенської райдержадміністрації	№ 448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6	«Старий парк»		4	Миколаївський р-н		№ 448 від 23.10.84		
7	«Володимирівський парк»		7	Баштанський р-н Володимирівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
8	«Парк»		5	Миколаївський р-н	Обласна спілка мисливців та рибалок	№ 448 від 23.10.84		
9	«Парк Перемоги»		42	м. Миколаїв, мкр. Соляні Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
10	«Флотський бульвар»		3,7	м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
11	«Народний сад»		10	м. Миколаїв Миколаївська міська ТГ		№ 448 від 23.10.84		
12	«Ліски»		33	м. Миколаїв, мкр. Ліски Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
13	«Аркасівський»		1	м. Миколаїв, вул. Пушкінська Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
14	«Сквер юних героїв»		4,7	м. Миколаїв, вул. Адм. Макарова Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	«Парк ім.68 моряків- десантників»		1,4	м. Миколаїв, Соборна площа, Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
16	«Парк Юність»		19,6	м. Миколаїв, вул. Космонавтів Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
17	«Молодіжний»		4,9	Первомайський р-н Первомайська міська ТГ		№ 448 від 23.10.84		
18	«Дружба народів»		6	Первомайський р-н Первомайська міська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
	Разом	18	183,8					
Заповідні урочища								
1	«Мар'ївське»		388	Миколаївський р-н, Баштанський р-н, Воскресенська селищна ТГ, Інгульська сільська ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
2	«Хомутець»		68	Вознесенський р-н Олександрівська сільська ТГ	філія «Вознесенське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3	«Лісове»		48	Вознесеньський р-н Новомаріївська ТГ	філія «Вознесеньське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
4	«Мар'їна роща»		60	Вознесеньський р-н Вознесеньська міська ТГ	філія «Вознесеньське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
5	«Василева пасіка»		252	Вознесеньський р-н Олександрівська сільська ТГ	філія «Вознесеньське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
6	«Молдова»		103	Вознесеньський р-н Мостівська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
7	«Лабіринт»		247	Вознесеньський р-н Олександрівська сільська ТГ	філія «Вознесеньське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
8	«Курячі лози»		302	Первомайський р-н Кривоозерська селищна ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
9	«Чабанка»		457	Баштанський р-н Новобузька селищна ТГ	філія «Баштанське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 391 від 21.07.1972 № 448 від 23.10.1984		

№ п/п	Назва об'єкта ПЗФ	Тип	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ (в тому числі квартали та виділи)	Найменування підприємства, установи, організації/Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) землекористувача (землевласника), у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Рішення, згідно з якими створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ, змінено його, площу тощо	Наявність Форми 1 ДКПЗФ (рік заповнення, оновлення)	Наявність карти
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	«Лівобережжя»		226	Первомайський р-н Первомайська міська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
11	«Дубки»		106	м. Миколаїв, Старий Водопій, Миколаївська міська ТГ	КП «Миколаївські парки»	№ 448 від 23.10.84		
12	«Андріївське»		1294	Миколаївський р-н Ольшанська сільська ТГ	філія «Миколаївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 448 від 23.10.84		
13	«Літній хутір Скаржинського»		105,7	Первомайський р-н, Мигіївська сільська ТГ	філія «Врадіївське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»	№ 24 від 02.02.95		
	Разом:	13	3656,7					
	Всього ПЗФ місцевого значення	149	56 653,29					
	Всього територій та об'єктів ПЗФ	157	105 583, 7					

* ппспм - парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва

Таблиця 52 - Водно-болотні угіддя міжнародного значення

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
2	20,2	0,83

11.Формування екологічної мережі

Комплексні дослідження щодо формування екомережі на території Миколаївської області були розпочаті наприкінці 90-х років XX ст. науковими співробітниками відділу охорони хребетних тварин Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена. На виконання Обласної програми охорони довкілля та раціонального природокористування на 2000-2010 рр. південною філією Інституту екології Національного екологічного центру України виконано захід «Формування екологічної мережі Миколаївської області» (2002-2004 рр.). Результати досліджень стали основою для підготовки Цільової програми розвитку екологічної мережі на період до 2015 року (дію продовжено до 2018 року), яку затверджено рішенням Миколаївської обласної ради від 24.06.2011 № 4.

Виконано захід програми «Розробка схеми регіональної екологічної мережі Миколаївської області» (2016-2017 рр.). Підготовлено схему екомережі, первинний перелік та базу даних територій та об'єктів екомережі. Наразі, заходи щодо розбудови екомережі інтегровані в Комплексну програму охорони довкілля Миколаївської області на 2020-2027 роки, затверджену рішенням Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 16 зі змінами та доповненнями.

Первинна схема екомережі включає 149 територій та об'єктів. Її структура така: ключові території - 109, з них: 10 – загальнодержавного, 99 - місцевого значення; сполучні території - 35, з них: 4 – загальнодержавного, 31 - місцевого значення; буферні території - 5, всі вони загальнодержавного значення.

Ключовими територіями загальнодержавного значення з найбільшою концентрацією біотичного та ландшафтного різноманіття є Бузький, Петропавлівський та Актівський каньйони, заповідні урочища «Василева пасіка» та «Лабіринт», ділянки природного заповідника «Єланецький степ» та «Михайлівський степ», Кінбурнський півострів, Острови Довгий та Круглий, Тилігульський лиман і його узбережжя, Капустяна балка, озеро Солонець-Тузли, Христофорівські плавні та ін. Ключові території місцевого значення представлені об'єктами природно-заповідного фонду, ділянками зі збереженими природними комплексами, що потребують заповідання або встановлення обмежень у їх використанні.

Територією області проходять 4 екокоридори загальнодержавного значення: Південноукраїнський, Прибережно-морський, Бузький, Дніпровський. Вони забезпечують основні комунікативні функції екомережі Миколаївщини з іншими регіональними екомережами Одещини, Кіровоградщини, Дніпропетровщини, Херсонщини.

Таблиця 53 - Складові структурних елементів екологічної мережі
в розрізі адміністративно-територіальних одиниць регіону

№ з/п	Адміністративно-територіальні одиниці регіону	Загальна площа, тис.га	Загальна площа екомережі, тис.га	Складові елементи екомережі, тис. га										
				території та об'єкти природно-заповідного фонду	землі водного фонду	водно-болотні угіддя	водоохоронні зони	землі лісового фонду	полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду	землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами	землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів	пасовища, сіножаті	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом	інші природні території, об'єкти, землі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Баштанський	691,2	127,4	1				30,2				83,2	-	
2.	Вознесенський	624,14	134	1,5				39,2				80,2	-	
3.	Миколаївський	719,71	114	0,9				27,3				67,6	-	
4.	Первомайський	390,275	70	-				23,9				36,9	-	
	Всього	2425,325	445,3	3,4				120,6				267,9	0,0	

Таблиця 53.1 - Переліки територій та об'єктів екологічної мережі

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та № рішення про включення території до переліку	Місце розташування	Площа, га	Обліковий/кадастровий номер та цільове	Власник (користувач) земельної ділянки	Стисла характеристика природоохоронної цінності
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Загальнодержавного значення								
Ключові								
1.		Бузький каньйон		каньйоноподібна ділянка долини р. Південний Буг від південної околиці с. Мигія Первомайського району до околиці смт. Олександрівка Вознесенського району, а також у долині р. Велика Корабельна від с. Благодатне до с. Семенівка Первомайського району, включаючи гирлові ділянки водотоків, прилеглі береги, заплавні лісові насадження	5034,0			Входить до складу національного природного парку (НПП) «Бузький Гард»
2.		Трикратський гранітний масив		ділянка на р. Мертвовод від с. Петропавлівка Вознесенського району до с. Актове Вознесенського району, включаючи долину р. Арбузинка від с. Трикрати до с. Актове; інші ділянки – в межах Трикратівської сільської ради Вознесенського району.				Входить до складу НПП «Бузький Гард»

3.		Михайлівський степ		цілісна система балок на лівобережній частині водозбору р. Південний Буг поблизу с. Михайлівка. Більша частина розташована у Новоодеському, відроги балок – у Вознесенському районах.	1343,0			Входить до складу природного заповідника (ПЗ) «Єланецький степ»
4.		Єланецький степ		степові балки Орлова і Прусакова та прилеглі до них ділянки плакору у басейні р. Громоклія на території Баштанського та Миколаївського районів	1675,7			Входить до складу ПЗ «Єланецький степ»
5.		Кінбурнська коса		Кінбурнський півострів Миколаївського району	12465			Входить до складу регіонального ландшафтного парку (РЛП) «Кінбурнська коса», НПП «Білобережжя Святослава»
6.		Тилігульський лиман		узбережжя та прилеглі акваторії Тилігульського лиману в межах Миколаївського району	8195,4			Входить до складу РЛП «Тилігульський»
7.		Капустяна балка		ділянка неподалік від злиття р. Південний Буг з р. Інгул в околицях с. Капустяне Миколаївського району	1200,0			Ділянка потребує надання статусу території природно-заповідного фонду (ПЗФ)
8.		Озеро Солонець-Тузли		між с. Рибаківка та с. Тузли Миколаївського району	900,0			Входить до складу НПП «Білобережжя Святослава»
9.		Христофорівські плавні		Ділянка у долині р. Інгул між с.с. Інгулка та Костичі Баштанського району	1300,0			Входить до складу ландшафтного заказника «Христофорівські плавні»

10.		Рацинська дача		лісовий масив між селами Вознесенське та Малосолоне на території Вознесенського району	1782,0			Входить до складу лісового заказника загальнодержавного значення «Рацинська дача»
Буферні								
1.		Урочище Полігон		на правому березі р. Південний Буг нижче с. Грушівка, прилягає до Мигійської частини Бузького каньйону на території Первомайського району	250,0			
2.		Єланецька		навколо КТ «Єланецький степ»	3610,0			охоронна зона ПЗ «Єланецький степ»
3.		Ягорлицька		східній частині Чорного моря, омиває Кінбурнську косу на території Миколаївської та Херсонської областей				Входить до складу водно-болотного угіддя міжнародного значення «Ягорлицька затока»
Сполучні								
1.		Південно-український коридор		проходить через степову зону України зі сходу на захід. На Миколаївщині займає частково території Вознесенського, Миколаївського адміністративних районів				З'єднує такі ключові території регіональної екомережі Миколаївщини, як: Єланецьку, Андріївську, «Вовчу балку»
2.		Прибережно-морський коридор		простягається смугою від Тилігульського лиману на межі з Одеською областю, далі – вздовж узбережжя Чорного моря в південно-східному напрямку до узбережжя Кінбурнської коси, островів Довгий, круглий. В адміністративному	53220,0			Він з'єднує по акваторії ключову територію загальнодержавного значення – «Кінбурнська коса», національний природний парк «Білобережжя Святослава», водно-болотне угіддя міжнародного значення

				відношенні проходить по території Миколаївського району				«Ягорлицька затока» з національною екомережею
3.		Бузький коридор		розташований навколо річища великої річки Південний Буг, простягається по всій території області від межі з Кіровоградською областю у південно-східному напрямі.				Бузький коридор з'єднає ключову територію загальнодержавного значення Бузький каньйон, ключові території місцевого значення - Кодимську, «Михайлівський степ», Ковалівську, «Новоодеські плавні», «Себінську балку», Петрово-Солониську, «Капустяну балку», Балабанівсько-Галицинівську та ін. з національною екомережею
4.		Дніпровський коридор		займає ділянку басейну р. Інгулець та її правої притоки р. Висунь на сході області, акваторію Дніпровсько-Бузького лиману та ділянку узбережжя Кінбурнської коси - на півдні.	29710,0			Коридор поєднується з ключовими територіями і екокоридорами різних рангів Північної і Південної степових підзон степової зони України.
Відновлювальні								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
II. Місцевого значення								
Ключові								

1.		Данилівська		балка та схили правого берега р. Березані біля с. Данилівки Миколаївського району	240,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
2.		Сосицький мис		в місці злиття р. Сасик та р. Березань, долини яких у гирловій частині сьогодні підтоплені і є акваторіями Березанського лиману та Сосицької затоки, на території Миколаївського району	130,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
3.		Кам'янська		цілинні степові схили вздовж лівого берега ставка неподалік с. Жовтень Миколаївського району	15,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
4.		Острів Березань		в місці злиття Дніпровсько-Бузького лиману та Чорного моря. В адміністративному відношенні знаходиться в Миколаївському районі.	24,0			Входить до складу Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія»
5.		Прибузька		на схилах правого берега Дніпровсько-Бузького лиману між с. Каталіне та Аджигольською косою в межах Парутинської сільської ради Миколаївського району	143,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
6.		Очаківська		неподалік м. Очаків, колишній військовий аеропорт	474,0			Єдине в області середовище існування колонії ховраха крапчастого – виду, занесеного до Червоної книги України, Червоного списку МСОП
7.		Ольвійська хора		на схилах правого берега Дніпровсько-Бузького лиману та прилеглих акваторіях (200 метрова смуга) в межах двох відокремлених	775,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

				ділянок. Перша знаходиться між с. Каталіне Очаківського району Миколаївської області та Волоською косою. Друга – між історико-археологічним заповідником «Ольвія» та Аджигольською косою.				
8.		Мішково-Погорілівська		на північно-західній околиці с. Мішково-Погорілове Миколаївського району	180,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Мішково-Погорілове»
9.		Півострів Піщаний		на правому березі р. Інгул на південь від с. Коларівка, навпроти с. Мішково-Погорілове у Миколаївському районі	260,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Півострів Піщаний»
10.		Старогаліцинівська		на околиці с. Старогаліцинівка неподалік від сільського кладовища та залізничною колією на території Миколаївського району	8,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Старогаліцинівська»
11.		Михайло-Ларинська		на лівому березі долини р. Інгул неподалік с. Михайло-Ларине на території Миколаївського району	14,8			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Михайло-Ларинський»
12.		Зайчівська балка		в балці системи р. Інгул, за 29 км від гирла на території Миколаївського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
13.		Петрово-Солониська		на правому березі р. Південний Буг повздовж берегової лінії р. Південний Буг на території Петрово-Солониської сільської ради Миколаївського району	300,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Петрово-Солониський»

13.		Андріївська		займає піщані надзаплавні тераси правого берега р. Південний Буг між селами Андріївка та Ковалівка	1294,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Андріївське»
14.		Трихатська		Знаходиться на правому березі р. Південний Буг нижче с. Трихати Миколаївського району	107,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
15.		Олександрівська		степова балка на північній околиці с. Олександрівка на межі Баштанського району	554,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
16.		Привільненська		правий берег долини р. Інгул на південній околиці с. Привільне Баштанського району	328,3			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Привільний»
17.		Старо-гороженська		схили лівого берега р. Інгул в околицях с. Новогорожене Баштанського району, а також балка Богомази системи річки до с. Трояни на території Баштанського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
18.		Мар'ївська		лівий берег долини р. Інгул с. Мар'ївка на території Баштанського та Миколаївського районів	388,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Мар'ївське»
19.		Громоклійська круча		гирлова частина р. Громоклія південніше с. Кашперо-Миколаївка Баштанського району	58,0			Входить до складу комплексної пам'ятки природи місцевого значення «Громоклійська круча»
20.		Лозоватка		розгалужена степова балка між с. Привільне та с. Любарка Баштанського району	520,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

21.		Новобірзулівська		схили правого берега р. Інгул на південь від с. Новобірзулівка вище від гирла р. Громоклія на території Баштанського району	40,0			Входить до складу ландшафтного заказника «Новобірзулівський»
22.		Карлівська		лівий берег р. Громоклія напроти с. Карлівка на території Баштанського району	53,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
23.		Катеринівська		балка на захід від села Катеринівка на території Баштанського району	172,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
24.		Кримки		балка на північ від м. Снігурівка на території Баштанського району	7,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Кримки»
25.		Єлизаветівська		на лівому березі р. Інгулець, північніше с. Єлізаветівка Баштанського району	10,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Єлізаветівка»
26.		Лощина		поблизу с. Червона Долина на території Баштанського району	15,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Лощина»
27.		Івано-Кепінська		на схилах лівого берега річки Інгулець, південніше села Івано-Кепіне в межах Павлівської сільської ради Баштанського району	177,0			Входить до складу проектного ландшафтного заказника місцевого значення «Івано-Кепіне»
28.		Висунсько-Інгулецька		на ділянках долин річок Інгулець, Висунь на території Баштанського району	2712,6			Входить до складу РЛП «Висунсько-Інгулецький»
29.		Калузька		на схилі правого берега р. Вісунь біля с. Калуга Баштанського району	70,4			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
30.		Березнегуватська		система степових балок на північ від смт. Березнегівате	263,9			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

31.		Тетянівська		на схилах правого берега р. Добра на південь від с. Тетянівка на території Баштанського району	107,3			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
32.		Володимирівська		неподалік від с. Володимирівка Баштанського району	1338,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Володимирівська дача», ботанічної пам'ятки природи загальнодержавного значення «Степок», ботанічних пам'яток природи місцевого значення «Ленінське» та «Ювілейне», парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Володимирівський парк»
33.		Водоспад		на правому високому березі р. Боковенька між селами Новоскелеватка і Малофедорівка на території Баштанського району	30,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Водоспад»
34.		Попова дача		поблизу смт Казанка на території Баштанського району	15,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Попова дача»
35.		Мар'янівська		на північ від села Мар'янівка на території Баштанського району	20,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Мар'янівський»
36.		Скобелівська балка		на схилах балки, що пов'язана з р. Вісунь, та знаходиться на північ від села Скобелеве на території Баштанського району	10,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Скобелівська балка»

37.		Каширівська		балка на південному заході від с. Новоскелеватка на території Баштанського району	5,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Каширове»
38.		Рубанівський ставок		знаходиться поблизу с. Лазарівка на території Баштанського району	15,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Рубанівський ставок»
39.		Лагодівська		степова балка неподалік с. Лагодівка на території Баштанського району	138,16			Входить до складу проектного ландшафтного заказника місцевого значення «Лагодівський»
40.		Дорошівська		на лівому березі р. Південний Буг між с. Новогригорівка та Дорошівка на території Вознесенського району	136,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Дорошівка»
41.		Підземне озеро		околиці с. Бузьке на території Вознесенського району	41,0			Входить до складу гідрологічного заказника місцевого значення «Підземне озеро»
42.		Щербанівське водосховище		ділянка р. Гнилий Єланець в околицях с. Щербані на території Вознесенського району	385,0			Входить до складу гідрологічного заказника місцевого значення «Щербанівське водосховище»
43.		Мартинівська		квартали 43-45 Прибузького лісництва ДП «Вознесенське лісове господарство»	145,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Мартинівське»
44.		Білоусівська		на лівому березі долини р. Південний Буг неподалік с. Білоусівка на території Вознесенського району	150,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

45.		Михайлівський кар'єр		територія відпрацьованого кар'єру на лівому березі долини р. Південний Буг неподалік с. Білоусівка на території Вознесенського району	87,2			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Михайлівський»
46.		Мар'їна роща		на півночі м. Вознесенськ, ліворуч від траси на Київ	60,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Мар'ївське»
47.		Черталківська		на правому березі р. Черталка в околиці с. Криворучка на території Вознесенського району	159,02			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Черталківський»
48.		Крива пустош		в долині р. Мертвовод в околицях с. Крива Пустош Вознесенського району	12,9			Входить до складу геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Крива пустош»
49.		Хомутець		береги р. Мертвовод між сс. Петропавлівка і Українець	68,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Хомутець»
50.		Лісове		неподалік с. Лісове на території Вознесенського району	48,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Лісове»
51.		Братський парк		на північній околиці смт. Братське на лівому березі р. Мертвовод на території Вознесенського району	32,0			Входить до складу парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк»
52.		Кам'яно-Костуватська		долина р. Кам'яно-Костувата з каньйоноподібними ділянками і виступами гранітів між селами Пятихатки та Воронине Вознесенського району	523,7			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Кам'яно-Костуватський»

53.		Сергіївська		ділянка долини р. Комишувата в межах Сергіївської сільської ради Вознесенського району	87,7			Входить до складу проєктованого ландшафтного заказника місцевого значення «Сергіївський»
54.		Приінгульська		діляна долини р. Інгул від межі з Кіровоградською областю до території Софіївської сільської ради Баштанського району	3152,7			Входить до складу РЛП «Приінгульський»
55.		Чабанка		околиці с. Анастасіївка на території Баштанського району	457,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Чабанка»
56.		Магматити		в околицях с. Куйбишівка на правому березі річки Солон на території Баштанського району	5,0			Входить до складу геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Магматити»
57.		Ясногородська		околиці с. Ясногородка на території Баштанського району	5,0			Входить до складу геологічної пам'ятки природи місцевого значення «Виступи граніту біля с. Ясногородка»
58.		Новопетрівські плавні		ділянка заплави на лівому березі р. Південний Буг та мілководної акваторії р. Південний Буг на південній околиці с. Новопетрівка на території Миколаївського району	200,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Новопетрівські плавні»
59.		Вовча балка		в долині р. Гнилий Єланець на північ від с. Троїцьке на території Миколаївського району	250,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Вовча балка»
60.		Новоодеські плавні		пригирлова ділянка р. Південний Буг між селами Троїцьке і Себіне на території Миколаївського району	2500,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

61.		Новоодеська		балка Ниршина неподалік Кургану Слави на території м. Нова Одеса	20,7			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Новоодеський»
62.		Богодарівська		на схилі р. Гнилий Єланець неподалік с. Богодарівка на території Миколаївського району	50,0			Входить до складу ботанічного заказника місцевого значення «Богодарівка»
63.		Антонівська		неподалік с. Антонівка на території Миколаївського району	72,3			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
64.		Себінська балка		в долині р. Сухий Єланець між сс. Новошмідтовка та Себіне на території Миколаївського району	2000,0			
65.		Новопетрівський ліс		околиці с. Новопетрівка Миколаївського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
66.		Олександрівська дача		на правому березі р. Арбузинка в околиці с. Агрономія на території Первомайського району	465,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Олександрівська дача»
67.		Новоселівська		долина р. Арбузинка на території Первомайського району	112,7			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Новоселівка»
68.		Воєводська		долина р. Велика Корабельна між с. Воєводське та с. Рябоконева на території Первомайського району	42,8			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Воєводський»
69.		Любоіванівський ліс		околиці с. Любоіванівка на території Первомайського району	80,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

70.		Варюшинська		піщані надзаплавні тераси правого берега р. Південний Буг в околиці с. Варюшине на території Вознесенського району	632,0			Входить до складу лісового заказника місцевого значення «Варюшине»
71.		Катеринівське водосховище		між селами Новокатеринівка та Катеринівка у верхів'ях балки Калістровська на території Вознесенського району	330,0			Входить до складу гідрологічного заказника місцевого значення «Катеринівське водосховище»
72.		Покровський ставок		в гирловій частині р. Чичиклія біля села Новий Городок на території Вознесенського району	100,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
73.		Чичиклійська		у гирловій частині р. Чичиклія біля с. Новий Городок на території Вознесенського району	115,4			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
74.		Веселинівські плавні		Заплава річки Чичиклія між селами Райдолина, Калинівка, Луб'янка та Петрівка на території Вознесенського району	150,0			Входить до складу проектного орнітологічного заказника місцевого значення «Веселинівські плавні»
75.		Покровська		на правому березі р. Чичиклія південніше села Покровка на території Вознесенського району	120,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
76.		Кодимська		в долині р. Кодима між селами Березки та Кримка в Первомайському районі	1500,0			Входить до складу РЛП «Гранітно-степове Побужжя»
77.		Сировська		на правому схилі балки на південний схід від с. Сирове між смт. Вradіївка та с. Сирове на території Первомайського району	20,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

78.		Мостівський парк		неподалік с. Мостове на території Первомайського району	28,0			Входить до складу парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Мостівський парк»
79.		Гора		на схилі правого берегу р.Чичиклія на захід від с. Мостове на території Первомайського району	197,0			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Гора»
80.		Молдова		на південний захід від с.Козубівка на території Первомайського району	101,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Молдова»
81.		Бакшалинські плавні		заплава річки Бакшала між сс.Зелений Яр та Новолікарське на території Первомайського району	96,1			Входить до складу ландшафтного заказника місцевого значення «Бакшалинські плавні»
82.		Луканівська		в межах нижніх надзаплавних терас та частини долинного схилу лівого берега р. Кодима на території Первомайського району.	11,0			Входить до складу ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Луканівка»
83.		Курячі Лози		на околиці с. Курячі Лози Первомайського району на межі з Кіровоградською областю	302,0			Входить до складу заповідного урочища місцевого значення «Курячі лози»
84.		Тридуби		між селами Курячі Лози та Тридуби Первомайського району	300,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ
85.		Тернуватська		ділянка долини та річища р. Південний Буг від с.Голоскове до с.Тернувате на території Первомайського району	100,0			Ділянка потребує надання статусу території ПЗФ

[illegible]

1.		Тридубський коридор		від с. Курячі Лози до с. Ониськово на території Первомайського району				з'єднує південну частину масиву острівного Савранського лісу – КТ «Тридуби», «Курячі лози» з долиною р. Південний Буг.
2.		Кодимський коридор		долина р. Кодима у межах області				З'єднує Кодимську КТ з долиною р. Південний Буг
3.		Синюський коридор		долина р. Синюха у межах області				Поєднує регіональну екомережу з Кіровоградською областю
4.		Гнилюський коридор		долина р. Гнилюхи у межах області				З'єднує КТ «Курячі лози» з долиною р. Південний Буг.
5.		Чорноташлицький коридор		долина р. Чорний Ташлик у межах області				Поєднує регіональну екомережу з Кіровоградською областю
6.		Мартинівський коридор		степова балка неподалік лісового заказника місцевого значення «Мартинівське»				Поєднує КТ Мартинівську з р. Південний Буг
7.		Бакшалинський коридор		Долина р. Бакшала у межах області				Поєднує значну територію південно-західного краю Подільської височини
8.		Черталківський коридор		долина р. Черталки у межах області				Поєднує значну територію південно-західного краю Подільської височини
9.		Скаржинський коридор		долина р. Мигійський Ташлик у межах області				Поєднує КТ «Літній хутор Скаржинського», КТ «Бузький каньйон» з долиною р. Південний Буг.

10.		Великкорабельницький коридор		долина р. Велика Корабельна у межах області				Поєднує долину р. Південний Буг з природними комплексами Кіровоградщини, КТ «Любоіванівський ліс», КТ «Бузький каньйон»
11.		Мертвоводський коридор		долина р. Мертвовод у межах області				Поєднує долину р. Південний Буг з природними комплексами Кіровоградщини, КТ «Трикратський гранітний масив» (а саме Петропавлівський та Актівський каньйони) - з долиною р. Південний Буг.
12.		Арбузинський коридор		долина р. Арбузинка у межах області				Сполучає КТ «Олександрівська дача» і «Новоселівка» з КТ «Трикратський гранітний масив».
13.		Кам'яно-Костуватський коридор		долина р. Кам'яно-Костувата у межах області				Поєднує Кам'яно-Костуватську КТ місцевого значення з долиною р. Мертвовод
14.		Камишевацький коридор		долина р. Камишевата у межах області				Поєднує зональні природні комплекси з долиною р. Мертвовод
15.		Чичиклійський коридор		долина р. Чичиклія у межах області				Сполучає Північностепову та Середньостепову підзони, низку ключових територій з долиною р. Південний Буг, в т.ч. з Бузьким коридором загальнодержавного значення
16.		Білоусівський коридор						сполучає Білоусівську КТ з долиною р. Південний Буг

17.		Гнилоєланецький коридор		долина р. Гнилий Єланець у межах області				Сполучає елементи екомережі, розташовані у басейні р. Гнилий Єланець з долиною р. Південний Буг
18.		Великосербулівський коридор		долина р. Солонка та степові балки неподалік сіл Великосербулівка, Малосербулівка в межах області				Поєднує природні комплекси долини р. Гнилий Єланець (її приток) з долиною р. Південний Буг
19.		Ігульський коридор		долина р. Інгул в межах області				З'єднує степову зону з півночі на південь, поєднуючи цілу низку ключових територій: Ігульську, Привільненську, Новобізулівську, «Христофорівські плавні», Мішково-Погорілівську, «Півострів Піщаний», Михайло-Ларинську та інші
20.		Громокліський коридор		долина р. Громоклія				сполучає елементи екомережі, розташовані в долині р. Громоклія, зокрема, КТ «Карлівський байрак», Катеринівську, «Балка Лозоватка» та ін. з долиною р. Південний Буг
21.		Орловський коридор		степова балка в долині р. Громоклія				Сполучає КТ «Єланецький степ», що розташований в долині р. Громоклія, з долиною р. Південний Буг
22.		Прусаковий коридор		степова балка в долині р. Громоклія				Сполучає КТ «Єланецький степ», що розташований в долині р. Громоклія, з долиною р. Південний Буг

23.		Капустяний коридор		розгалужена степова балка в долині р. Інгул				Сполучає низку елементів екомережі у правобережній частині басейну р. Інгул, зокрема, КТ д «Капустяна балка», та проходить по Середньостеповій та Південностеповій підзонах.
24.		Сухоєланецький коридор		долина р. Сухий Єланець у межах області				сполучає низку елементів екомережі, в т.ч. Себінську КТ, у лівобережній частині басейну р. Південний Буг та проходить по Середньостеповій та Південностеповій підзонах.
25.		Висунський коридор		долина р. Висунь у межах області				сполучає низку елементів екомережі у басейні р. Висунь - правої притоки Інгульця, - зокрема, Висунсько-Інгулецьку КТ, з басейном р. Дніпро. Коридор сполучає екомережу Миколаївщини з екомережею Кіровоградщини.
26.		Тетянівський коридор		степова балка в долині р. Висунь				Сполучає залишки природних комплексів у басейні р. Висунь.
27.		Інгулецький коридор		долина р. Інгулець				Сполучає низку елементів Південноукраїнського коридору з долиною Дніпра
28.		Широколанівський коридор		розгалужена система балок в околиці с. Широколанівка				Представлений територією Широколанівського військового полігону, де збереглися степові рослинні угруповання.

12. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

За даними Головного управління статистики у Миколаївській області інформація щодо навколишнього середовища, зокрема стосовно поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами за 2023 рік, може бути надана після завершення встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» терміну для подання статистичної звітності, завершення її опрацювання та оприлюднення даних на державному рівні.

Відповідно до вищенаведеного, відображаємо інформацію за 2020 рік та частково за 2023 рік.

Діючі сміттєпереробні та сміттєспалювальні заводи на території області відсутні. Не в усіх територіальних громадах запроваджений централізований вивіз сміття.

У зв'язку із повномасштабним вторгненнями Російської Федерації в Україну і масованими обстрілами, на території області почали утворюватися відходи від руйнувань.

За інформацією територіальних громад Миколаївщини, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, станом на 01.01.2024 року на їх територіях утворилося 5781,628 т. відходів від руйнувань.

Відповідно до Порядку поводження з відходами від руйнувань, що утворилися у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1073, протягом 2023 року визначено та затверджено розпорядженнями начальника Миколаївської облвійськкадміністрації п'ять місць тимчасового зберігання відходів від руйнувань для - Миколаївської міської територіальної громади, Снігурівської міської територіальної громади, Новобузької міської територіальної громади, Інгульської сільської територіальної громади та Привіленьської сільської територіальної громади.

Крім того, на території області залишаються зберігатися залишків непридатних до використання та заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин (далі –ХЗЗР).

У II кварталі 2023 року проведено чергову інвентаризацію залишків непридатних ХЗЗР, за результатами якої в області (на території двох районів) залишається 226,87 тон непридатних пестицидів та агрохімікатів, забрудненого ґрунту та залишків будівель, з них залишки залізобетонних контейнерів (19 одиниць) – 120 тон.

Відповідно до Закону України «Про управління відходами» № 2320-IX регіональні плани управління відходами розробляються протягом року після набрання чинності Національного плану управління відходами. На даний час роботи з розроблення Плану призупинено до затвердження Національного плану управління відходами до 2035 року.

Закон 2320-IX не передбачає ведення реєстру місць видалення відходів (МВВ) та реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів. Останнє оновлення реєстрів здійснювалося 2023 року, з якими можна ознайомитися

на офіційному сайті управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної адміністрації за посилання: <https://ecolog.mk.gov.ua/ua/wastemanagement/reyestr/>

Таблиця 54 - Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т

№ з/п	Показники	2020 рік	2021 рік*	2022 рік**	2023 рік ***
1	2				
1	Утворено	2536,6		354,961	345,5
2	Одержано від інших підприємств	190,8		-	283,7
3	Спалено	48,3		-	22,9
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	47,6		-	
4	Використано (утилізовано)	88,3		-	25,7
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	2099,2		-	222,7
6	Передано іншим підприємствам	458,5		-	165,4
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-		-	-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	58530,0		-	-

* За інформацією Головного управління статистики у Миколаївській області інформація щодо основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки по Миколаївській області за 2021 рік буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»;

** інформація надана Головним управлінням статистики у Миколаївській області по підприємствам, які прозвітували за 2022 рік;

*** інформація надана Головним управлінням статистики у Миколаївській області по підприємствам, які прозвітували за 2023 рік.

Таблиця 55 - Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів

№ з/п	Підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок звітного періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2023 рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець звітного року, т	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ТОВ «МИКОЛАЇВ-СЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД»	Шлами червоні (глиноземного виробництва), що утворюються у термічних процесах металургії алюмінію	4	*	*	*	*
		Шлам газоочисних установок	4	*	*	*	*

2	ТОВ «ЮКРЕЙНІАН ШУГАР КОМПАНІ»	Стоки регенерації	4	*	*	*	*
3	ВП «ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКА АЕС» ДП «НАЦІОНАЛЬНА АТОМНА ЕНЕРГОГЕНЕРУ ЮЧА КОМПАНІЯ «ЕНЕРГОАТОМ»	Відходи тверді, одержані від процесів знесолення води	4	*	*	*	*
		Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	3	*	*	*	*
		Шлам від очищення вод стічних неспецифічних промислових	3	*	*	*	*
4	ПАТ «ЗАВОД «ФРЕГАТ»	Розчини фторвмісні, відпрацьовані у гальванічних процесах	4	*	*	*	*
5	ПАТ «ВЕСЕЛИНІВ- СЬКИЙ ЗАВОД СУХОГО ЗНЕЖИРЕНОГО МОЛОКА»	Відходи рідкі очищення вод стічних	4	*	9040,000	*	*
6	ТОВ «БІОЛОГІЧНІ ОЧИСНІ СПОРУДИ»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	4	*	217,940	*	*
7	МКП «МИКОЛАЇВ- ВОДОКАНАЛ»	Шлам від очищення вод стічних комунальних (міських)	4	*	*	*	*
		Залишки, одержані у процесі вилучення піску	4	*	1204,280	*	*
		Муловий осад	4	*	3069,231	*	*

* За інформацією Головного управління статистики у Миколаївській області надано інформацію за формою № 1-відходи (річна) «Звіт про утворення та поводження з відходами» за 2023 рік по підприємствам, які прозвітували, повна інформація буде оприлюднена після завершення терміну для подання статистичної звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни»

Таблиця 56 - Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки (на 01.01.2024 року)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Баштанський	-	-	2	-	-	-	2	-
2.	Вознесенський	-	-	4	1	2	-	3	-
3.	Миколаївський	-	-	3	3	3	1	14	1
4.	Первомайський	-	-	1	-	-	-	4	-
	Усього	-	-	10	4	5	1	23	1

Таблиця 57 - Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ) (на 01.01.2024 року)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.	Кількість паспортизованих МВВ, од.	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.
1	2	3	4	5
1.	Баштанський	120	4	0
2.	Вознесенський	40	10	0
3.	Миколаївський	45	25	0
4.	Первомайський	62	5	0
	Усього	267	44	0

Таблиця 58 - Інфраструктура утилізації та оброблення відходів

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
1	2	3	4	5
Баштанський район	-	-	-	-
Вознесенський район	-	1	-	1
Миколаївський район	7	2	4	1
Первомайський район	-	-	3	1
Усього	7	3	7	3

Таблиця 59 - Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
1.	ТОВ «Юж-побут 24» 32938141	54003, м. Миколаїв, вул. Колодязна, 10, кв. 129	098-468-6363 067-981-00-33	Збір, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини відходів гумових, відходів полімерних
2.	ТОВ «Українська наукова екологічна компанія»	54001, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 16А	(0512) 530025 e-mail: unek@ukr.net	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, відходи гумових
3.	ТОВ «НВП «Юнітеп ЛТД»	54025.м. Миколаїв, пр. Героїв України, 39	(0512) 508703	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатури, склобій, відходів полімерних, відходи гумових, матеріалів текстильних вторинних
4.	ТОВ «Вторма-Миколаїв»	54055, м. Миколаїв, вул. Садова, 18, кв. 32	(0512) 67-14-42 0990312055	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатури, склобій, відходів полімерних, відходи гумових, матеріалів текстильних вторинних, використаної металевої тари
5.	ТОВ «Артник»	54003, м. Миколаїв, вул. Колодязна, 16, кв. 18	(0512) 24-34-71 0972121163	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатури, склобій, відходів полімерних, відходи гумових, матеріалів текстильних вторинних, використаної металевої тари
6.	ТОВ «Укрресурси – 2011»	54000, м. Миколаїв, пр. Центральний, 93В, офіс. 408	(0512)47-37-30	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходи полімерні, гумові, макулатура, склобій
7.	ТОВ «Науково – виробниче підприємство «Екосвіт»	54000, м. Миколаїв, вул. Лягіна, офіс, 405	0661736514	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходи полімерні, гумові, макулатура, скло бій, тара металева
8.	КП «Миколаїв-комунтранс»	54000, м. Миколаїв, вул. Кузнецька, 199	(0512)58-69-60	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатура, склобій, відходи полімерні
9.	ТОВ «Втор – Сервіс»	54000, м. Миколаїв, а/с 149	0577597001	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: макулатура
10.	ТОВ «АСК-Груп»	57286, Миколаївський район, с. Галицинове, вул. Набережна, 42	(0512) 255948, 593225	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, відходи гумових

1	2	3	4	5
11.	ТОВ ЕРМЕС ЕКС-ІМ»	55000, м. Южноукраїнськ, пр. Соборності, 5, кв. 101	067-514-44-93	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних, макулатура
12.	ТОВ «ТІМАЛ»	54000, м. Миколаїв, пр. Миру, 2а	055-242-43-89	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних
13.	Комунальне підприємство Очаківської міської ради «Очаків – сервіс»	57508, Миколаївський район, м. Очаків, вул. Гетьманська, 41	(05154) 3 03 33, ochakov.servis@ukr.net	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних
14.	Комунальне підприємство «Ольшанське»	57113, Миколаївський район, с-ще Ольшанське, вул. Гагаріна, буд. 23	0933580260; 0682930031 komolsh2015@gmail.com	Збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини: відходів полімерних

Таблиця 60 - Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів (приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
1	м. Миколаїв, Миколаївська міська територіальна громада, Миколаївський район	472,36	-	-	-	-
2	м. Вознесеньск, Вознесенська міська територіальна громада, Вознесенський район	34,05	-	-	-	-
3	м. Очаків, Очаківська міська територіальна громада, Миколаївський район	13,93	-	-	-	-
4	м. Первомайськ, Первомайська міська територіальна громада, Первомайський район	63,65	-	-	-	-
5	м. Южноукраїнськ, Южноукраїнська міська	39,82	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	територіальна громада, Вознесенський район					
6	смт Ольшанське, Ольшанська селищна територіальна громада, Миколаївський район	4,416	-	-	-	-
7	с. Чорноморка, Чорноморська сільська територіальна громада, Миколаївський район	2,6	-	-	-	-
8	с. Куцуруб, Куцурубська сільська територіальна громада, Миколаївський район	2,3	-	-	-	-
9	смт Підгородна, Первомайська міська територіальна громада, Первомайський район	2,063	-	-	-	-
10	с. Кінецьпіль, Первомайська міська територіальна громада, Первомайський район	3,603	-	-	-	-
11	с. Лиса Гора, Мигіївська сільська територіальна громада, Первомайський район	3,26	-	-	-	-
12	с. Мигія, Мигіївська сільська територіальна громада, Первомайський район	3,453	-	-	-	-
13	сел. Весняне, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,513	-	-	-	-
14	сел. Надбузьке, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,806	-	-	-	-
15	с. Сливине, Веснянська сільська територіальна	0,883	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	громада, Миколаївський район					
16	с. Крива Балка, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,211	-	-	-	-
17	сел. Зелений Яр, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,829	-	-	-	-
18	с. Кир'яківка, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,171	-	-	-	-
19	с. Петрово-Солониha, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,589	-	-	-	-
20	с. Зелене, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,266	-	-	-	-
21	с. Петрівка, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	1,074	-	-	-	-
22	с.Шурине, Веснянська сільська територіальна громада, Миколаївський район	0,191	-	-	-	-
23	смт Березанка, Березанська селищна територіальна громада, Миколаївський район	4,17	-	-	-	-
24	с. Пересадівка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	2,914	-	-	-	-
25	с. Калинівка, Воскресенська селищна	3,18	-	-	-	-

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
	територіальна громада, Миколаївський район					
26	смт Воскрксенське, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	4,458	-	-	-	-
27	с. Горохівка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,448	-	-	-	-
28	с. Михайло-Ларине, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	1,827	-	-	-	-
29	с. Грейгове, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	1,544	-	-	-	-
30	с. Водокачка, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,328	-	-	-	-
31	с. Степове, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,308	-	-	-	-
32	с. Червоне, Воскресенська селищна територіальна громада, Миколаївський район	0,514	-	-	-	-
33	с. Дорошівка, Дорошівська сільська територіальна громада, Вознесенський район	1,963	-	-	-	-
34	с. Білоусівка, Дорошівська сільська територіальна громада, Вознесенський район	0,911	-	-	-	-
	Всього	676,6	-	-	-	-

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами.

Таблиця 61- Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження (станом на кінець 01.01.2024 року)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
1	Миколаївський	0,15*	1	-	-	1
2	Первомайський	226,72	5	-	2	3
	Усього	226,87	6	-	2	4

* Інформація за 2021 рік, інвентаризація 2023 року не проведена через мінування території Галицинівської сільської територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області (лист Галицинівської сільради від 10.04.2023 №296-02-54)

13. Радіаційна безпека

Таблиця 62- Експлуатація атомних електростанцій та пунктів захоронення радіоактивних відходів (ПЗРВ)

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район), назва АЕС та підприємства	Кількість ядерних та радіаційно небезпечних об'єктів (усього), од.	АЕС		Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість реакторів, од.	радіаційний фон в 30-кілометровій зоні АЕС, мкЗв/год	кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м³ загальна активність, Бк	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Миколаївська область, м. Южно-українськ ВП «Південно-українська АЕС» ДП «НАЕК «Енергоатом»	3	3	0,10	-	-	-

Таблиця 63 - Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)

№ з/п	Власник ДІВ (Найменування/ Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності))	Місцезнаходження/ Місце проживання	Примітка
1	2	3	4
1.	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДДП»	54056, м. Миколаїв, пр. Миру, 17 Б, кв.54	-
2.	ДП «МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЦЕНТР СТАНДАРТИЗАЦІЇ, МЕТРОЛОГІЇ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ»	54029, м. Миколаїв, пр. Центральний, 11/5	-
3.	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МИКОЛАЇВСЬКИЙ ГЛИНОЗЕМНИЙ ЗАВОД»	57286, Миколаївський район, с. Галицинове, вул. Набережна, 64	
4.	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ КОМПЛЕКС ГАЗОТУРБОБУДУВАННЯ «ЗОРЯ-МАШПРОЕКТ»	54018, м. Миколаїв, пр. Богоявленський, 42а	
5.	ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «КОСТЯНТИНІВСЬКЕ МОНТАЖНЕ УПРАВЛІННЯ «ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ТЕПЛОЕНЕРГОМОНТАЖ»	55000, м. Южноукраїнськ, промисловий майданчик, 13А	-
6.	КНП «МИКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ОНКОЛОГІЇ» МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ	54018, м. Миколаїв, вул. Миколаївська, буд. 18	
7.	ФІЛІЯ «ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКА АЕС» АТ «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»	55001, Миколаївська обл., м. Южноукраїнськ	-
8.	Відокремлений підрозділ – ФІЛІЯ «ДЕЛЬТА-ЛОЦМАН» ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «АДМІНІСТРАЦІЯ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ»	54017, Миколаївська обл., м. Миколаїв, Центральний район, вул. Лягіна, буд. 27	
9.	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЮЖТЕПЛОЕНЕРГОМОНТАЖ»	55000, м. Южноукраїнськ, Промисловий майданчик. 13А	-

Таблиця 64 - Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленними джерелами природного походження****

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці/зміни відповідно до постанови ВРУ від 17.07.2020 № 807-IX (область, район)	Кількість населення, тис. осіб	Радіацій-ний фон на території, мкЗв/год*	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
				цезій-137 (техногенний)	стронцій - 90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	Арбузинський /Первомайський ***	19,0	0,11 (мінімальний) **	7,611	0,357	19,26	16,65	425,2
			0,15 (середній)	124,0	4,90	22,39	38,52	467,3
			0,19 (максимальний)	287,1	16,0	25,86	40,72	513,1
2	Баштанський	36,0	0,10 (мінімальний)* *	6,104	0,99	9,696	25,27	288,6
			0,13 середній	10,38	1,54	15,89	31,46	426,6
			0,14 максимальний	14,65	2,05	22,08	37,64	564,7
3	Березнегуватський/ Баштанський	19,1	0,12	7,122	2,50	20,92	34,05	598,9
4	Веселинівський/ Вознесенський	22,0	0,12	8,882	1,85	22,06	33,63	572,3
5	Вітовський/ Миколаївський	49,1	0,11	7,86	1,00	16,02	43,39	523,8
6	Вознесенський ***	28,8	0,12 (мінімальний)* *	8,387	0,357	19,41	17,20	484,6
			0,14 (середній)	15,20	1,12	27,01	37,45	525,2
			0,16 (максимальний)	20,31	2,80	27,89	40,03	550,7
7	Доманівський / Вознесенський ***	24,1	0,11 (мінімальний)* *	8,27	0,595	19,30	17,26	429,2
			0,14 (середній)	13,71	1,18	18,97	37,19	462,3
			0,17 (максимальний)	39,96	2,64	22,28	43,25	570,4
9	Новобузький/ Баштанський	29,5	0,12	9,795	1,86	17,57	12,82	543,7
10	Новоодеський/ Миколаївський	32,1	0,10	10,76	2,0	13,16	30,0	425,3
12	Первомайський	28,3	0,12	24,34	2,93	15,53	38,10	421,5
13	Снігурівський/ Баштанський	38,4	0,11	4,958	1,95	20,06	38,36	589,3

* Для районів з кількома радіологічними стаціонарами (розташованих навколо Южно - Української АЕС, на територіях локального забруднення після аварії на ЧАЕС) наведені мінімальний, максимальний та середні рівні.

№ з/п	Суб'єкти моніторингу	Кількість точок спостережень, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокій підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	ВП Південно – Українська гідрогеологічна експедиція (Держгеонадра)	-	-	-	-	-	-	39	-	-
3.	Миколаївська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» (Держґрунтоохорона)	-	-	-	-	-	-	-	-	53
4.	Миколаївський обласний центр з гідрометеорології (ДСНС)	4	-	—	—	6	—	—	—	2
5.	ДУ «Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» (МОЗ)	66	-	22	-	12	-	109	-	27

Таблиця 67 - Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан навколишнього природного середовища	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет-посилання
1	Управління екології та природних ресурсів Миколаївської облвійськадміністрації	ecolog.mk.gov.ua розділ «Регіональний центр моніторингу довкілля»	Щомісячно, щорічно	http://ecolog.mk.gov.ua/ua/standovk

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан навколишнього природного середовища	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет-посилання
2	Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області	http://mk-vodres.davr.gov.ua розділ «Лабораторія моніторингу вод та ґрунтів»	Щомісячно, щорічно	https://mk-vodres.davr.gov.ua/monitoring

Таблиця 68 - Міжнародне співробітництво

Назва угоди	Дата підписання	Термін дії угоди	Примітка
1	2	3	4
Угода про наміри між Миколаївською обласною державною адміністрацією України та повітом Констанца Румунії	25.06.2021	Безстроково	-

Таблиця 68.1 - Перелік інвестиційних проєктів

№ з/п	Назва проєкту	Строк реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до проєкту	Наявні експертизи проєктної документації
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

*За даними Департаменту економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської обласної адміністрації від 18.05.2023 № 569/01.01-01-14 протягом 2023 року реалізація інвестиційних проєктів у сфері охорони довкілля та відтворення природних ресурсів не здійснювалась

Таблиця 68.2 - Перелік проєктів міжнародної технічної допомоги

№з /п	Назва проєкту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проєкту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до ТЗ	Досягнуті результати
1.	«Підтримка ЄС для сходу України – відновлення, зміцнення миру та уряду»	01.08.2018 – 30.06.2023	Проєкт фінансується Європейським Союзом через Програму розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН)	Загальна вартість проєкту (на всі області) - 56 500 000 євро; Витрачено на Миколаївську область - 781 492,80 грн.	Інформація донором не надана	1. Отримання техніки для впровадження заходів з відновлення територій природно-заповідного фонду, що постраждали внаслідок бойових	1. Отримано 1 квадрокоптер з мультиспектральною камерою та металодетектор Vallon VMC1 для впровадження заходів з відновлення територій природно - заповідного фонду, що постраждали внаслідок бойових дій.
2.	«Туризм, спадщина і творчість»	26.09.2020 – 10.07.2023	Проєкт фінансується міністерством розвитку, громадських робіт та управління Румунії	Витрачено на Миколаївську область - 226 575 євро	Інформація донором не надана	1. Презентація на Міжнародному ярмарку туризму; 2. Спільний семінар «Спадщина як джерело розвитку креативного туризму»; 3. Проведення турів в Болгарії та Грузії; 4. Розробка рекламних матеріалів; 5. Конкурс соціальних мереж «Креативні туристичні напрямки BS».	1. Проведено спільну презентацію на Міжнародному ярмарку туризму за участю української делегації; 2. Проведено спільний семінар «Спадщина як джерело розвитку креативного туризму» у Болгарії за участю української делегації; 3. Інформаційні тури Тури проведені в Болгарії та Грузії; 4. Робота над розробкою рекламних матеріалів виконана; 5. Конкурс соціальних мереж «Креативні туристичні напрямки BSB» завершений. Переможців нагороджено під час проведення підсумкової пресконференції.

3.	«Реагування на зимування в Україні – закупівлі, оцінка інфраструктури та техніко-економічне обґрунтування для міста Миколаєва та Миколаївської області»	26.11.2022 – 31.12.2023	Проект фінансується Урядом Королівства Данія через Міністерство закордонних справ Данії	Загальна вартість проекту (на всі області) - 18 442 273,20 дол. США; Витрачено на Миколаївську область - 406 086,56 дол. США.	Інформація донором не надана	1. Надання допомоги місту Миколаєву та Миколаївській області для забезпечення безперебійного електро- та теплопостачання, а також надання іншого обладнання та непродовольчих товарів.	1. Миколаївським обласним центром соціальних служб від Управління ООН з обслуговування проектів отримано 296 генераторів різної потужності, які передані на відповідальне зберігання з правом користування установам соціального захисту Миколаївської області перед опалюваним періодом для забезпечення безперебійного електро- та теплопостачання в осінньо-зимовий період.
----	---	-------------------------------	---	--	------------------------------------	--	--

17. Планування природоохоронної діяльності

Таблиця 69 - Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн	фактично профінансовано, тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
	Комплексна програма охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки	23 грудня 2020 року № 16	12271,5	6890,844	56

Таблиця 70 - Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Показники	Одиниця виміру	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:				
періодичних видань	од.	5	-	-
телебачення	од.	-	-	-
радіомовлення	од.	3	-	-
мережі Інтернет	од.	4	4	4
виставкових заходів	од.	4	-	-
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:				
громадські слухання	од.	-	-	1
круглі столи	од.	3	-	1
зустрічі з громадськістю	од.	-	-	-
семінари	од.	2	-	5
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	-	-	-
інтернет-конференції	од.	6	-	-
інтерактивне спілкування (теле-, радіодіалоги)	од.	3	-	-

Таблиця 71 - Громадські організації, що діють на території області (загальнодержавні, місцеві)

№ з/п	Організації	Юридична адреса
1	2	3
1	Громадська екологічна організація «Болеславчик-2000»	55200, Миколаївська область, м. Первомайськ, вул. Корабельна, 44/42.
2	ЕКОБЕРЕЗАНЬ	Миколаївський район, смт Березанка вул. Центральна 80/2
3	Благодійний фонд «Індиго»	54001, м. Миколаїв, вул. В. Морська, 92, indigofond@ukr.net
4	Благодійний фонд МЕТА «Від спільного бачення – до спільних дій»	54007, м. Миколаїв, вул. Потьомкінська, 143-acentr@gorlib.mksat.net
5	Зоозахисна громадська організація «Фенікс»	54017, м. Миколаїв, вул. Мала Морська, 114 zoofeniks2013@gmail.com
6	Миколаївська обласна молодіжна громадська організація «Зелений Рух»	м. Миколаїв, вул. В. Морська, 45
7	Миколаївське обласний осередок Української	м. Миколаїв, вул. Генерала Карпенка, 38,

	екологічної асоціації «Зелений Світ»	piskyn@mksat.net, livak@gor-eko.mk.ua
8	Миколаївська філія Національного екологічного центру України	54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України, 87-Б, кв. 22, Koloanka@gmail.com
9	Південна філія інституту екології Національного екологічного центру України	м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 45, derkach@aip.mk.ua
10	Миколаївський клуб сприяння сталому розвитку та побудові громадянського суспільства «Спільні дії»	54000, м. Миколаїв, пр. Центральний, 139, кв. 40, agal@mksat.ne
11	Миколаївська обласна молодіжна екологічна асоціація «Паросток»	54000, м. Миколаїв, вул. Будьонного, буд. 31, кв. 87
12	Громадський науково-методичний центр «Безпека життєдіяльності та сталий розвиток»	54025, м. Миколаїв, вул. Колодязна, 15-а, кв. 55, vmykhaylyuk@yandex.ua
13	Миколаївська міська громадська організація «Аналітичний центр екологічно безпечного розвитку»	54025, м. Миколаїв, пр. Героїв України, буд. 65, yuriykerbunov@mail.ua
14	Відкритий екологічний університет плюс	54029, Україна, Миколаївська обл., місто Миколаїв, вулиця 8 Березня, будинок, 51 eco-terra@ukr.net
15	Миколаївська обласна молодіжна громадська організація «Екологічний правовий захист»	54010, м. Миколаїв, пров. Транспортний, буд. 2, кв. 6, kuzyuk_andrey@mail.ua
16	Миколаївська обласна молодіжна екологічна організація «МАМА-86»	м. Миколаїв, пров. Південний, 30 berest84@mksat.net
17	Миколаївська обласна організація Українського товариства охорони природи	м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 15/1 lubartsev@mksat.net

Таблиця 72 - Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2021 - 2023 роках

№ з/п	Назва природо-охоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природо-охоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з Державного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2021 рік							
Кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища не виділялися							
2022 рік							
Кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища не виділялися							
2023 рік							
Кошти з Державного фонду охорони навколишнього природного середовища не виділялися							

Таблиця 73 - Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища протягом 2022-2023 років

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2022 рік							
1	Проведення профілактичних протипожежних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню вогнем об'єктів природно-заповідного фонду	1000,00	2022	100	1000,00	-	В рамках виконання заходу 2022 року протипожежними заходами було охоплено територію 24 об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Захід виконувався ДП «Веселинівське лісове господарство», ДП «Вознесенське лісове господарство», ДП «Баштанське лісове господарство», ДП «Миколаївське лісове господарство», ДП «Врадіївське лісове господарство». Влаштування та догляди за смугами проводилися на протягом всього пожежонебезпечного періоду з квітня до кінця листопада 2022 року. Було забезпечено догляд приблизно 4000 км мінералізованих смуг.
2	Утримання та матеріально-технічне забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків області («Гранітно-степове Побужжя», «Кінбурська коса», «Тилігульський»,	3000,00	2022	23	690,317	-	Забезпечено статутної діяльності регіональних ландшафтних парків області "Гранітно-степове Побужжя", "Кінбурнська коса", "Тилігульський", "Приінгульський". Фінансування направлено на заходи щодо

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	«Приінгульський»)						охорони природних комплексів (придбання паливно-мастильних матеріалів).
2023 рік							
1	Проведення профілактичних протипожежних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню вогнем об'єктів природно-заповідного фонду	1000,00	2023	100	1000,00	-	В рамках виконання заходу у 2023 році протипожежними заходами було охоплено територію 26 об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Захід виконувався Філії «Вознесенське лісове господарство», «Баштанське лісове господарство», «Миколаївське лісове господарство», «Врадіївське лісове господарство» ДП «Ліси України». Влаштування та догляди за смугами проводилися на протязі всього пожежонебезпечного періоду з квітня до кінця листопада 2023 року. Було забезпечено догляд за 2230,8 км мінералізованих смуг.
2	Утримання та матеріально-технічне забезпечення діяльності регіональних ландшафтних парків області («Гранітно-степове Побужжя», «Кінбурська коса», «Тилігульський», «Приінгульський»)	6121,50	2023	64	3916,583	-	Забезпечено статутну діяльність регіональних ландшафтних парків області "Гранітно-степове Побужжя", "Кінбурська коса", "Тилігульський", "Приінгульський". Фінансування направлено на такі заходи: охорону природних комплексів (придбання паливно-мастильних матеріалів, запасних частин до автомобіля, катеру, придбання автомобілю РЛП

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
							«Тилігульський», придбання візит-центру РЛП «Тилігульський», облаштування еко-стежок в РЛП «Тилігульський», «Приінгульський», облаштування еколого-освітніх центрів тощо); освітньо-виховну діяльність (публікації про розміщення матеріалів про діяльність РЛП в періодичному видавництві); окремі заходи по реалізації державних регіональних програм; господарську діяльність (придбання канцелярських товарів, матеріалів, інвентарю, інструментів та малоцінних предметів, послуги користування інтернету, обслуговування оргтехніки, послуги за переplatу періодичних видань, страхування автомобілів).
3	Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, утилізації відходів	2400,00	2023	9	227,25945	-	На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 2023 року № 25 «Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для забезпечення ефективного споживання електричної енергії в Україні» зібрано та відправлено на утилізацію 505021 ламп розжарювання.
4	Розроблення проектів створення територій та об'єктів природно-	300,00	2023	50	150,00	-	З метою розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
	заповідного фонду						місцевого значення забезпечено розробку проєктів створення ландшафтних заказників місцевого значення «Чортальські обрії» орієнтовною площею 143,1 га, «Олександрівська балка» орієнтовною площею 332,0 га. Створення зазначених заказників дозволить збільшити площу природно-заповідного фонду області на 475,1 га.
5	Картування оселищ європейського значення та вивчення стану популяцій видів флори і фауни, занесених до Бернської конвенції	100,00	2023	99,5	99,50	-	В рамках дослідження оселищ РЛП «Тилігульський» у вересні-жовтні 2023 року було обстежено п'ять лівобережних кіс Тилігульського лиману з півночі на південь: Прогресівська, Отаманська, Анатоліївська, Чилова (Велика Українська) та Мала Українська коси. Під час польових обстежень здійснювалось картування оселищ європейського значення та вивчення стану популяцій видів флори і фауни, занесених до Бернської конвенції та Червоної книги України і впливу на них антропогенних факторів.
6	Облаштування екологічної стежки в природному заповіднику «Єланецький степ»	100,00	2023	100	100,00	-	В рамках виконання заходу 2023 року придбано елементи благоустрою з метою облаштування екологічної стежки в

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
							природному заповіднику «Сланецький степ».
7	Проведення еко-фестивалю «ЕСО-Tiligul games» на території Коблівської сільської територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області	100,00	2023	99	99,00	-	<p>Мета заходу – популяризація природного рекреаційного потенціалу регіонального ландшафтного парку «Тилігульський».</p> <p>У рамках заходу розроблено та проведено квест, з виїздом на Тилігульський лиман відбулася серія майстер-класів з гончарства, плетіння маскувальних сіток, виготовлення ляльки-мотанки, народної іграшки, витинанки; проведено просвітницький захід зі збору та сортування сміття; оформлено та проведено тематичну фотовиставку, присвячену Тилігульському лиману.</p>
8	Проведення еколого-освітніх та природо-охоронних акцій, конференцій, семінарів	100,00	2023	98,5	98,502	-	<p>Мета – проведення серії заходів з питань, що стосуються навколишнього природного середовища Миколаївської області, та активностей, направлених на підвищення рівня екологічної культури населення.</p> <p>Підготовлено та проведено низку заходів, а саме: тиждень екологічних ігор (про створення заповідних територій, національний природний парк «Бузький Гард», переробку та сортування сміття), серію майстерок з використанням вторинної</p>

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проєктом), тис.грн	Строк реалізації заходу (згідно з проєктом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис.грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис.грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
							сировини і природних матеріалів, розпису екторб з наданням матеріалів. Проведено тематичний круглий стіл щодо діяльності установ природно-заповідного фонду Миколаївської області в умовах воєнного стану.
9	Розроблення землепорядної документації зі встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду	1500,00	2023	80	1200,00	-	<p>Мета заходу – збереження цілісності територій природно-заповідного фонду шляхом закріплення їх меж на місцевості та внесення даних до Державного земельного кадастру.</p> <p>Розроблено землепорядну документацію та винесено в натуру межі 12 територій природно-заповідного фонду місцевого значення. Їх загальна площа становить 721,0997 га.</p> <p>Сформовано витяги з Державного земельного кадастру про обмеження у використанні земель на земельні ділянки, які мають статус зазначених територій природно-заповідного фонду.</p>

18. Найважливіші екологічні проблеми регіону

18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем

1) Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту:

На стан атмосферного повітря населених пунктів області значною мірою впливають викиди від роботи двигунів пересувних джерел забруднення, які домінують над викидами від стаціонарних джерел.

Для транспортних засобів використовують паливе з різних видів нафтопродуктів і мастил, легкі фракції яких у складі відпрацьованих газів дизельних та бензинових двигунів внутрішнього згоряння забруднюють практично всі об'єкти довкілля.

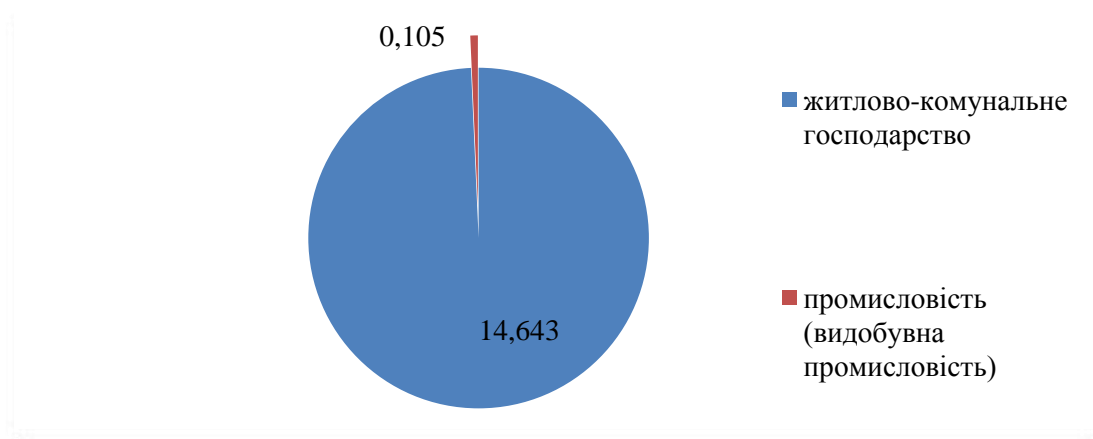
Згідно зі статистичними даними за минулі роки найбільш шкідливого впливу від транспортних засобів та виробничої техніки зазнає атмосфера обласного центру – м. Миколаєва.

На стан атмосферного повітря області значно впливає перевезення вантажів автотранспортом замість використання водного та залізничного транспорту, що протягом 2022 -2023 років набуло критичних рівнів внаслідок мінування портової зони та обмеження залізничного сполучення через бойові дії.

2) Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.

Загальний щорічний обсяг скиду зворотних вод до водних об'єктів області за останні два роки не перевищував 50 млн м³, з яких об'єм скиду забруднених вод складає біля 29%.

Скид забруднених стічних вод в області здійснюється переважно через неефективну роботу комунальних очисних споруд каналізації, частка скиду яких у загальному об'ємі відведення забруднених стоків дорівнює 98% (мал.18.1.1)

Мал. 18.1.1. - Обсяги скидів 2023 року забруднених стічних вод до водних об'єктів області за галузями економіки, млн. м³

Однією із головних причин такого становища є незадовільний технічний стан каналізаційних очисних споруд. Очисні споруди та каналізаційні мережі, які у більшості побудовані 30-40 років тому, є морально та фізично застарілими, частина з них знаходиться в аварійному стані. Через неефективне очищення каналізаційних стоків м. Миколаєва, протягом останніх років МКП «Миколаївводоканал» є головним забруднювачем водних ресурсів області, обсяг скиду забруднених стічних вод якого складає більше 90 % від загальної кількості скинутих забруднених стоків по області.

3) Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти:

Річка Інгулець, яка має важливе значення у системі водокористування південно – східних регіонів України, протягом 33 років потерпає від скиду надлишкові шахтних вод гірничорудних підприємств Кривбасу, що здійснюється для запобігання аварійній ситуації через переповнення ставка - накопичувача шахтних вод на балці Свистунова Дніпропетровської області.

Цей скид порушує біологічну і гідрохімічну рівновагу екосистемі річки внаслідок чого водойма практично повністю втратила свою здатність до самоочищення.

Щорічно на підставі регламенту скиду до водойми відводиться близько 11 млн м³ високомінералізованих шахтних вод (концентрація сульфатів та хлоридів перевищує встановлені нормативи у десятки разів).

Підвищення мінералізації інгулецьких вод спричиняє погіршення водогосподарської ситуації у Баштанському районі Миколаївської області та впливає на якість зрошення сільськогосподарських угідь двох областей країни - Миколаївської та Херсонської, для яких р. Інгулець є джерелом зрошення.

На початку 2023 року проблема забруднення р. Інгулець для Миколаївської області набула особливого значення. Внаслідок аварійної ситуації на питному водозаборі м. Миколаєва (р. Дніпро Херсонська область) води річки Інгулець стали єдиним альтернативним джерелом водопостачання обласного центру Миколаївської області, де мешкає близько 470 тис. населення.

4) Забруднення підземних водоносних горизонтів:

Для Миколаївської області, де водопостачання більшості сільських населених пунктів та райцентрів здійснюється за рахунок водозабору з підземних водоносних горизонтів, проблема захисту та раціонального використання підземних вод є актуальною.

26% від загального обсягу прогнозних ресурсів підземних вод в області (349,87 тис.м³/добу) складає обсяг підземних вод з мінералізацією більше 1,5 г/дм³ (91,73 тис.м³/добу) – води не питної якості.

Крім обмеженості запасів обсягів підземних питних вод, проблема ускладнюється:

нерівномірністю розповсюдження питних підземних горизонтів на території області. Основна частина експлуатаційних запасів підземних вод належить до басейну р. Південний Буг, де знаходяться 9 ділянок родовищ

підземних вод (Вознесенський та Первомайський райони), що становить 82% від загальної кількості ділянок родовищ підземних вод, які експлуатуються на території області;

збільшенням випадків буріння підземних водозаборів, особливо під час воєнного стану, без розроблення відповідної проєктної документації та дотримання будівельних норм щодо захисту підземних водоносних горизонтів від забруднення;

відсутністю централізованої каналізаційної мережі з відповідною системою очищення каналізаційних стоків. Каналізаційними очисними спорудами в області забезпечені лише обласний та районні центри, де мешкає біля 600 тис. населення - 55% від загальної кількості населення області. За відсутності очисних споруд каналізаційні стоки накопичуються у індивідуальних вигрібних ямах та полях фільтрації, що спричиняє забруднення підземних водоносних горизонтів каналізаційними стоками.

5) Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області:

На території Миколаївської області налічується 279 малих річок загальною довжиною 4348,388 км, стан яких, під дією господарської діяльності характеризується як нестабільний.

Більшість малих та середніх річок в області, у зв'язку з тим, що замулені та заболочені, потребують проведення робіт з розчистки русел. Особливо це стосується водних об'єктів таких, як Березань, Гнилий Єланець, Секретарка і Бакшала, що використовуються для господарсько-побутових потреб населення.

Додатково проблему забруднення малих водотоків ускладнює проведення розпаювання земель до урізу води та їх сільськогосподарське використання без урахування обмежень діяльності на території водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів.

Все перелічене у комплексі негативно впливає на екологічний стан водних ресурсів Миколаївської області.

6) Підтоплення земель та населених пунктів області:

Миколаївська область є однією з багатьох на території України, де спостерігається періодичне підтоплення населених пунктів поверхневими та ґрунтовими водами. Основними причинами цього явища є розміщення населених пунктів на понижених ділянках місцевості та активна господарська діяльність без проведення необхідних інженерно – захисних заходів.

Розвиток процесу підтоплення у Миколаївській області пов'язаний з наявністю великих плоских безстічних вододільних просторів, які характеризуються дуже низькою природною дренажістністю, ускладнені численними балками і ярами, а в південно-східній і південній частинах - подами і западинами. Причому, більшість зрошувальних систем розташована саме на цих вододільних рівнинах. Площа поширення підтоплення на території міст та селищ області складає 996,7 км², що становить 4 % ураженості регіону (підтоплено 496 населених пунктів в межах ділянок глибини залягання рівня

грунтових вод 0-2 м, 761 населений пункт – 0-4 м).

Серед міських населених пунктів найбільш потерпають від шкідливої дії вод міста Миколаїв, Вознесенськ і Первомайськ. Площа можливого підтоплення у сільських населених пунктах становить 8,6 тис. га. Потерпають від шкідливої дії вод 511 населених пунктів, з них 13 міст і селищ міського типу.

Додатковий вплив на розвиток процесів підтоплення на території області здійснюється за рахунок використання зрошувальних сільськогосподарських систем. За даними Снігурівської гідрогеологічної – меліоративної партії в зоні впливу систем зрошення знаходяться меліоровані землі на загальній площі 264,7 тис. га, з яких 190,3 тис. га зрошувальні і 56,9 тис. га –прилеглі землі.

За даним спостережень Снігурівської гідрогеологічної – меліоративної партії протягом 2023 року підтоплення зазнали 9 сільських населених пунктів на площі 108 га (377 садіб) основною причиною якого є приріст рівня ґрунтових вод переважно внаслідок відсутності упорядкування відводу поверхневого стоку, фільтрації зі зрошувальних каналів та відсутності централізованих мереж каналізації.

7) Поводження з відходами I–III класів небезпеки:

Питання щодо виконання повного комплексу робіт з очищення території Миколаївської області від залишків непридатних пестицидів та агрохімікатів, накопичених за попередні роки, визначене облдержадміністрацією як одне з найважливіших для області з точки зору екологічної безпеки, санітарно - епідеміологічного благополуччя населення.

З метою уточнення даних щодо залишків непридатних пестицидів та агрохімікатів 2023 року проведена чергова інвентаризація залишків непридатних хімічних засобів захисту рослин (далі – ХЗЗР).

За результатом інвентаризації, на території двох районів Миколаївської області залишається 226,87 тонни непридатних ХЗЗР в т.ч. тари від них - 120 т. залізобетонних контейнерів з-під непридатних пестицидів, забрудненого ґрунту та залишків будівель, а саме: у Миколаївському районі - 0,15 т, у Первомайському -226,72 т, в інших районах – непридатні пестициди відсутні.

8) Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.

8.1. Утилізація відходів кольорової металургії:

На території Миколаївської області знаходиться ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» (далі – ТОВ «МГЗ»), підприємство кольорової металургії, одне із найбільших в Європі у своїй галузі.

2022 року внаслідок збройної агресії російської федерації (артилерійські та ракетні обстріли) та блокування розрахункових операцій Національним Банком України в межах проведення кримінальних справ, виробнича діяльність підприємства припинена. Це призвело до зупинення виробництва металургійного глинозему та порушення режиму нормальної експлуатації шламосховищ червоного шламу (накопичувачів відходу IV класу небезпеки в

об'ємі 49,397 млн. тонн), які є технологічною складовою процесу виробництва .

В результаті на весні 2023 року ситуація на шламосховищах ТОВ «МГЗ» стала аварійною:

наповнення підшламовими водами (лужність стоків 3 г/дм³) робочої чаші шламосховища №1 перейшло допустимий рівень, що загрожує перетіканням та скидом підшламових вод до акваторії Бузького лиману (відстань до урізу води 300 м);

рівень накопичення підшламових вод на шламосховищі № 2 є критичним, до того ж лужність підшламових вод, які відводились на шламосховище №2, вища і дорівнює 5г/дм³. Переповнення зазначеного накопичувача призведе до забруднення прилеглих до нього сільськогосподарських угідь;

за несприятливих погодних умов (висока швидкість вітру, підвищення температури) шламосховище № 2 може спричинити значне забруднення атмосферного повітря через пиління черевного шламу. Метод накопичення відходу виробництва на зазначеному шламосховищі «сухий» і вимагає постійного контролю та впровадження заходів щодо зволоження поверхні накопичувача. З цією метою на підприємстві функціонувала спринклерна система пилопригнічення, яка за допомоги програмного забезпечення, автоматично реагувала на зміни погодних умов та вчасно вмикала систему дрібнодисперсного зрошення. В результаті бойових дій та регулярних обстрілів території ТОВ «МГЗ», трубопроводи та мережі електропостачання цієї системи пошкоджено. Як наслідок, протягом 2023 року (травень – грудень) підприємством зафіксовано 10 випадків пиління відходів з поверхні шламосховища № 2.

Таким чином, причинами можливих аварійних ситуацій є:
відсутність регулярного відбору підшламових вод на виробничі потреби;
пошкодження режиму роботи системи пилопригнічення
шламонакопичувача №2.

8.2. Утилізація відходів від руйнувань:

Внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну на території Миколаївської області утворились відходи від руйнувань, які накопичуються і несуть загрозу навколишньому середовищу.

Відповідно до узагальненої інформації, отриманої від територіальних громад, станом на 01.02.2024 обсяг утворених відходів від руйнувань в межах області становить 5635,628 тонн. До складу цих відходів належать: бетон, цегла (цегляний бій), деревина, скло (склобій), пластмаси (уламки) пластмасових труб водопостачання, водовідведення, уламки склопакетів полімерних, облицювальна плитка, черепиця та кераміка, бітумні суміші, що містять вугільну смолу (руберойд), метали (включаючи їх сплави), чавун і сталь, ізоляційні матеріали та азбестовмісні будівельні матеріали, ґрунт та каміння.

Основною проблемою, що гальмує в області процес утилізації відходів від руйнувань, є відсутність у територіальних громад, які постраждали від бойових дій, спеціалізованого транспорту для вивезення цих відходів до місць їх тимчасового зберігання та обладнання для подальшої їх утилізації.

9) Поширення екзогенних геологічних процесів (далі –ЕГП):

За даними польового моніторингу, що проводився Причорноморським державним регіональним геологічним підприємством України у період 2012 - 2016 роки, на території Миколаївській області мають розвиток 1152 зсуви, загальною площею 66,3 км², що складає 0,27 % ураженості області. На забудованих територіях зафіксовано 51 зсув. У всіх районах області, де спостерігаються зсуви, площа їх не перевищує 1,0 км² на район, окрім узбережжя Чорного моря, де розташовані ділянки з найбільшою динамікою розвитку ЕГП та значним техногенним навантаженням.

Абразійно-зсувна активність складає 39 %, що є середньою зсувною активністю для морського узбережжя. Максимальна активізація спостерігається на ділянці узбережжя, що розташована між с. Рибаківка та Бузьким лиманом (колишній Березанський район). Абразійно-зсувна ділянка узбережжя Чорного моря від м. Очаків до с. Морське складається з частин: ділянка поміж Тилігульським і Березанським лиманами протяжністю 16 пог. км, ділянка поміж Березанським лиманом та мисом Очаків протяжністю 7,3 пог. км, ділянка від тилової частини Лагерної коси до західного краю міста Очаків протяжністю 2,8 пог. км, ділянка абразійно-зсувного схилу правого борту Бузького лиману від м. Очаків до с. Кир'яківка протяжністю 111, 5 пог. м.

Основними техногенними чинниками, які обумовлюють розвиток абразії є геолого-геоморфологічні (літологія порід, неотектоніка, сейсміка, морфологія берега і пляжу), гідрометеорологічні (хвильовий, вітровий та рівневий режим моря) умови та господарська діяльність людини.

Окремо слід виділити проблему розвитку екзогенних процесів для міста Миколаєва, де спостерігається їх активізація на території мікрорайону Намив берегова лінія та у мкр. Велика Корениха.

10) Проблеми природно-заповідного фонду:

10.1. Низький відсоток заповідності Миколаївської області:

Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 року № 385 передбачено збільшення площі природно-заповідного фонду Миколаївської області до 2021 – до 218,8 тис. га. Таким чином передбачене збільшення відсотка заповідності Миколаївської області до 8,9%, тобто, майже в три рази у порівнянні із наявним рівнем 3,17%.

Низький відсоток заповідності Миколаївської області понижує середній відсоток заповідності всієї країни, впливаючи на важливий для євроінтеграції показник.

10.2. Проблема виділення земельних ділянок у постійне користування для об'єктів ПЗФ :

Природному заповіднику «Сланецький степ» не надано в постійне користування земельну ділянку площею 1334, 95 га в межах Миколаївського та Вознесенського районів Миколаївської області. На клопотання заповідника Головним управлінням Держгеокадастру у Миколаївській області у вересні 2017

року був наданий дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у постійне користування. Починаючи із 2019 року адміністрацією заповідника надсилаються до Міндовкілля запити про виділення коштів для розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок природному заповіднику «Єланецький степ» та оформлення прав користування земельними ділянками.

Зокрема, 2021 року один запит був направлений на суму 652,53 тис. грн, другий, після врахування зауважень, на суму 300 тис. грн. До цього часу кошти не виділені.

10.3. Негативний вплив військових дій на стан об'єктів ПЗФ.

На території Миколаївської області зафіксовано численні випадки завдання територіям та об'єктам природно-заповідного фонду шкоди внаслідок ворожих дій військ РФ. До них належать забруднення території вибухонебезпечними предметами, як внаслідок мінування так і через обстріли, пожежі в екосистемах, знищення рідкісних та зникаючих видів флори та фауни, переміщення родючого шару ґрунту, вирубування дерев та кущів.

18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем

Проблеми області, що вимагають вирішення на загальнодержавному рівні:

1) Забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту:

В області найбільше від загазованості атмосферного повітря через дію автотранспорту страждає обласний цент – м. Миколаїв.

З метою зменшення викидів в атмосферу в місті задіяно електротранспорт для здійснення громадських перевезень. Довжина тролейбусних ліній 59 км, трамвайних - 73 км.

Використання водного транспорту також є одним з шляхів вирішення проблеми забруднення атмосферного повітря у м. Миколаєві та є стратегічною ціллю розвитку інфраструктури міста. Але для кардинального вирішення проблеми загазованості міста, необхідне будівництво нового мостового переходу (на автомобільному шляху Ростов-на-Дону-Одеса) через р. Південний Буг та об'їзної дороги. Це дозволить:

значно зменшити викиди забруднюючих речовин в атмосферу м. Миколаєва;

вивести з міста потік транзитного транспорту (особливо це стосується вантажівок);

розвантажити діючі мости через річки Південний Буг і Інгул, що знаходяться у аварійному стані;

зменшити пошкодження міських доріг, які розбиваються завантаженим транспортом.

Фінансування такого масштабного будівництва не можливе лише за рахунок місцевого бюджету, вимагає державної фінансової підтримки та інвестицій.

2) Забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства.

З метою зменшення обсягів скиду забруднених стоків у водні об'єкти області:

рішенням Миколаївської обласної ради від 23.12.2020 № 16 затверджено Комплексну програму охорони довкілля Миколаївської області на 2021 - 2027 роки. Розпорядженням начальника Миколаївської облвійськкадміністрації від 30.11.2023 № 522-р затверджено перелік заходів II етапу (2024-2027 роки) Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021 - 2027 роки, серед яких завданням номер один визначено реалізацію блоку заходів щодо зменшення обсягів скидання неочищених та недостатньо очищених стоків у водні об'єкти;

рішенням Миколаївської міської ради від 26.10.2023 № 25/35 затверджено Міську цільову екологічну програму на 2023-2027 роки міста Миколаєва в межах якої, передбачено вирішення проблеми забруднення річок Південний Буг та Інгул неочищеним дощовим стоком, який відводиться з території міста через дощову каналізаційну мережу. Загальний обсяг фінансування блоку заходів зазначеної програми «Охорона і раціональне використання водних ресурсів» складає 26132,60 тис. грн, у тому числі за рахунок місцевого бюджету громади – 22724,0 тис. грн (87% від загальної суми фінансування);

рішенням Миколаївської обласної ради від 29.09.2021 № 4 затверджено Обласну програму «Питна вода Миколаївщини» на 2021-2025 роки, в межах якої передбачено комплекс заходів щодо будівництва, реконструкції та ремонту водопровідних та каналізаційних очисних споруд і мереж в області з загальною вартістю реалізації – 1441,5 млн грн;

Фінансування за рахунок обласного бюджету (в тому числі з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища), враховуючи втрати бізнесу та промисловості протягом воєнного часу, достатньо обмежене та не дає можливості виконати вкрай необхідні заходи з реконструкції каналізаційних мереж та очисних споруд. Тому залучення інвестицій та держане фінансування є єдиним ефективним рішенням цієї проблеми.

Так, реконструкція каналізаційних очисних споруд м. Миколаєва, скид забруднених стоків від роботи яких є найбільшим в області, здійснюється за рахунок реалізації спільного з Європейським інвестиційним банком (далі – ЄІБ) інвестиційного проекту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв». Загальна вартість робіт, згідно з проектом, становить 31,08 млн євро, в т. ч. кредит ЄІБ – 15,54 млн євро. Станом на 01.01.2023 загальна сума коштів, яка була профінансована на реалізацію інвестиційного проекту з початку реалізації (2015рік) - становить 221986,56 тис. грн, з яких: 161449,64 тис. грн.- кредитні кошти ЄІБ, 36762,92 тис. грн.- грантові кошти надані за Програмою «Е5Р» між Україною та ЄІБ, 23 774 тис. грн.- власні кошти МКП «Миколаївводоканал». Протягом 2023 року фінансування за інвестиційним проектом не відбувалося.

3) Проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти:

Необхідність утилізації надлишкових шахтних вод Кривбасу визнана, як гостра екологічна проблема державного рівня. Її заручниками є мешканці трьох областей.

Для Миколаївської області це стало причиною погіршення водогосподарських умов у Баштанському районі (Снігурівська міська територіальна громада).

Близько 112 тис. га сільськогосподарських угідь, що складає 60% загальної кількості зрошувальних земель області, залежать від якості води річки Інгулець, яка є джерелом водозабору однієї з найбільших та потужніших зрошувальних систем в країні – Інгулецької зрошувальної системи.

З метою прийняття збалансованого рішення щодо існування господарської діяльності, яка пов'язана з використання вод р. Інгулець та збереження природної екосистеми водойми, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.12.2021 № 1802-р затверджено План управління шахтними водами Кривбасу (далі - План).

За цим Планом, до впровадження альтернативної системи управління шахтними водами, передбачено здійснення заходу щодо екологічного оздоровлення р. Інгулець шляхом промивання русла дніпровською водою протягом зрошувального періоду. Регламент проведення заходу розробляється та затверджується Держводагентством спільно з Мінагрополітики та Національною аграрною академією, відповідно до пункту 21 Плану.

За часи воєнного вторгнення Російської Федерації на територію України ситуація щодо залучення вод річки Інгулець до системи водокористування області змінилася. Починаючи з 2023 року води річки Інгулець є основним джерелом водопостачання обласного центру – м. Миколаєва, де мешкає понад 300 тис. населення.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.07.2023 № 662-р зупинене, на період воєнного стану та 60 днів після його припинення, звітування щодо реалізації Плану управління шахтними водами Кривбасу, крім пунктів, які стосуються здійснення екологічного оздоровлення р. Інгулець.

Враховуючи зазначене, для вирішення проблеми необхідне:

забезпечення виконання Плану управління шахтними водами Кривбасу, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.12.2021 № 1802-р;

здійснення розчищення русла річки Інгулець в районі населеного пункту Звенигородка Кіровоградської області для збільшення водності річки.

4) Забруднення підземних водоносних горизонтів:

Вирішення проблеми забруднення підземних водоносних горизонтів не можливе без такої складової, як моніторинг за станом підземних вод та облік їх використання.

За інформацією відокремленого підрозділу Південно - Української гідрологічної експедиції ДП «Українська геологічна компанія» (лист від

11.05.2023 № 47/01), через відсутність фінансування, протягом 2021-2023 років роботи за об'єктами «Моніторинг підземних вод у Миколаївській та Херсонських областях» та «Ведення ДВК, державного обліку використання підземних вод, моніторингу ресурсів та запасів підземних вод та території Одеської, Миколаївської та Херсонської областей» не проводяться.

Відсутність державного моніторингу за якістю та використанням підземних вод на території Миколаївської області, яка відноситься до маловодних регіонів України, ускладнює проблему збереження та вчасного реагування на загрозу забруднення експлуатаційних підземних водоносних горизонтів, загострює проблеми забезпечення населення та критичної інфраструктури якісним питним водопостачанням.

За таких умов, виділення державного фінансування на проведення геологічних робіт з моніторингу за станом підземних водоносних горизонтів області є вкрай необхідним заходом для оцінки та планування природоохоронної діяльності у відповідності до критеріїв сталого розвитку.

5) Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області:

Збереження малих річок України є основою сталого управління водними ресурсами та одним із пріоритетів досягнення безпечного стану навколишнього середовища.

Для Миколаївської області це особливо актуально, оскільки більшість обласних водотоків – малі річки з нерівномірним та мізерний стоком, використання якого неможливе без регулювання витрат води за рахунок створення водосховищ і ставків.

За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Миколаївській області складено перелік малих річок, які потребують впровадження заходів щодо відновлення їх природної водності та поліпшення санітарно-епідеміологічного стану.

Нагальна потреба у першочерговій розчистки русла існує для малих річок Сосик, Березань, Гнилий Єланець, Секретарка і Бакшала.

До комплексу заходів щодо охорони та відтворення водності малих річок належать:

заліснення берегів та берегоукріплення;

ліквідація замулення водойм, поступова ліквідація гребель, ставків, строк експлуатації яких завершився;

інвентаризації існуючих гідротехнічних споруд, їх відновлення, ремонт, модернізації або демонтаж;

винесення в натуру прибережних захисних смуг та водоохоронних зон, дотримання режиму їх охорони, забезпечення відновлення та належного облаштування водоохоронних зон.

З метою вирішення проблеми захисту малих водотоків області і отримання фінансування в межах реалізації Державних бюджетних програм КПКВ 2407070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів і сільськогосподарських угідь» та КПКВ 2707070 «Об'єкти, що забезпечують

захист від шкідливої дії вод», щорічно, за погодженням з Миколаївською облвійськкадіміністрацією, Регіональним офісом водних ресурсів у Миколаївській області подаються до Держводагентства пропозиції заходів щодо розчищення русел малих річок області та проведення необхідного ремонту гідротехнічних споруд. З 2011 року фінансування, згідно з вказаною бюджетною програмою, на відновлення малих річок Миколаївської області не виділялось.

На 2023 рік Миколаївською облвійськкадіміністрацією погоджено запит Регіонального офісу водних ресурсів у Миколаївській області на державне фінансування за бюджетною програмою КПКВК 2707070 «Об'єкти, що забезпечують захист від шкідливої дії вод» на загальну суму 14,974 млн грн. Кошти станом на 01.01.2024 невиділено.

Крім того, до Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (перелік заходів II етапу (2024-2027 роки) включено захід 7.2 «Розроблення та впровадження заходів із збереження малих річок та/або джерел».

б) Підтоплення земель та населених пунктів області:

На території Миколаївської області процес підтоплення повільно розвивається. Це пов'язано з розвитком комплексу природних та техногенних чинників, основним з яких є водогосподарська діяльність (наявність великих за площею систем зрошування).

За гідрогеолого - меліоративним станом на зрошуваних та прилеглих до них землях Миколаївської області стежить Снігурівська гідрогеолого – меліоративна партія, яка виконує спостереження на загальній площі 264,7 тис. га, з них 190,3 тис. га зрошувані та 56,9 тис. га – прилеглі землі.

В області з метою утримання задовільного меліоративного стану земель та захисту від підтоплення населених пунктів збудовані системи горизонтального дренажу на загальній площі 51,654 тис. га, з якої 46,992 тис. га – на зрошенні.

Для попередження підтоплення сільських населених пунктів ґрунтовими водами цілодобово працюють 2 дренажні насосні станції у Вознесенському районі, які знаходяться на балансі Вознесенського Міжрайонного управління водного господарства Держрибагентства. За 2023 рік зазначеними насосними станціями перекачано 7,337 тис. м³ дренажної води.

За даними спостережень Снігурівської гідрогеолого – меліоративної партії, 2023 року на території Миколаївської області було підтоплено 409 га сільськогосподарських угідь, що свідчить про наявність проблем в системі відведення дренажних вод. З метою її вирішення в межах Програми розвитку агропромислового комплексу Миколаївської області на 2021-2025 роки, (затвердженої рішенням Миколаївської обласної ради від 29.09.2021 року № 1) у розділі «Забезпечення розвитку меліорації земель і поліпшення екологічного стану зрошувальних угідь» окремим блоком передбачено комплекс заходів щодо модернізації та відновлення дренажних систем із залученням фінансування з державного, обласного, місцевих бюджетів та інші джерела у тому числі інвестиційні.

Проблему підтоплення сільських населених пунктів обумовлює відсутність

систем централізованого водовідведення. Накопичення стоків у вигрібних ямах активізує процеси підтоплення та погіршує якість підземних вод.

На регіональному рівні для вирішення проблеми в межах:

Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (перелік заходів II етапу (2024-2027 роки) передбачено захід 1.1 «Будівництво, розширення та реконструкція систем роздільної каналізації та каналізаційних мереж і споруд на них»;

обласної програми «Питна вода Миколаївщини на 2021-2025 роки» передбачено захід 3.2 «Будівництво, реконструкція та ремонт водопровідних та каналізаційних мереж».

7) Утилізація відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості.

7.1. Утилізація відходів кольорової металургії:

На території ТОВ «МГЗ», в межах Галицинівської сільської територіальної громади, знаходяться два найбільших в області накопичувачів відходів IV класу небезпеки – шламосховища, де розміщено 49,06 млн. тонн червоного шламу.

Внаслідок зупинки 2022 року виробництва ситуація на шламосховищах підприємства стала аварійною, для вирішення якої необхідний системний підхід.

З метою пошуку виходу зі складної ситуації Миколаївською облвійськкадміністрацією проведено:

06.03.2023 профільну виїзну нараду щодо розв'язання проблемних питань пов'язаних з експлуатацією шламонакопичувачів №1 та №2 ТОВ «МГЗ»;

09.04.2023 позачергове засідання регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій при Миколаївській облвійськкадміністрації.

За результатами нарад надано пропозиції щодо модернізації системи поверхневого водовідведення (для шламонакопичувача №1) та відновлення спринклерної системи пилопригнічення (для шламонакопичувача №2).

Але головним проблемним питанням, що гальмує роботу з налагодження системи обслуговування та захисту від руйнувань шламосховищ, залишається відсутність на ТОВ «МГЗ» фінансових активів.

Поки підприємство не працює, впровадження конструктивних заходів щодо реконструкції та посилення безпеки переробки, накопичення і зберігання відходів виробництва, є складним для реалізації через високу вартість робіт.

Як наслідок, Миколаївська область отримує на довгі роки проблему потенційної загрози здоров'ю та безпеці населення у разі аварійної ситуації на шламосховищах ТОВ «МГЗ».

Для вирішення проблеми необхідне:

проведення дослідження стійкості тіла дамби шламосховища №1 та визначення ефективного комплексу заходів щодо попередження надходження підшламових вод до Бузького лиману із подальшою їх реалізацією;

відновлення на шламосховищі № 2 автоматичної системи пилопригнічення

(спринклерної системи) для запобігання розповсюдженню (пилінню) червоного шламу з поверхні накопичувача або проведення повної рекультивації шламосховища № 2.

За умови виділення належного фінансування реалізація вказаних заходів можлива в межах виконання Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (перелік заходів II етапу (2024-2027 роки), де заходом 7.3 передбачено здійснення робіт щодо забезпечення екологічно безпечного зберігання, захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин з фінансуванням за рахунок державного, обласного, місцевих бюджетів та позабюджетних коштів.

7.2. Утилізація відходів від руйнувань:

Проблема утилізації відходів від руйнувань спричинена військовим діями Російської Федерації на території України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1073 встановлено Порядок поводження з відходами, що утворилися у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведення робіт з ліквідації їх наслідків (далі – Порядок).

За цим Порядком обласні військові адміністрації встановлюють місця тимчасового зберігання зазначеного виду відходів.

Протягом 2023 року розпорядженнями начальника Миколаївської обласної військової адміністрації на територіях 5 громад області визначено місця тимчасового зберігання відходів від руйнувань.

Але робота з управління цими відходами ускладнена відсутністю спеціалізованого транспорту та обладнання для вивозу та подальшої утилізації відходів від руйнувань.

Проблема має загальнодержавний рівень та вимагає прийняття невідкладних заходів, серед яких першочерговим є придбання важкої техніки для розбору та перевезення відходів від руйнувань (бульдозери, автокрани, самоскиди, екскаватори), сортувальних ліній та подрібнювачів будівельних відходів, що дасть змогу здійснити перевезення відходів на місця тимчасового зберігання, провести сортування та визначити шляхи їх подальшої утилізації.

Орієнтовна вартість одного подрібнювача від 14 млн грн до 24 млн грн в залежності від потужності. Потреба для області – 1 одиниця для кожного району (4 од.).

До Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (перелік заходів II етапу 2024 - 2027 роки), включено захід 2.3 «Придбання та впровадження установок, обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових відходів, відходів руйнувань».

8) Поширення екзогенних геологічних процесів (далі –ЕГП):

Внаслідок хвильових впливів (штормів) Чорного моря відбувається постійний розмив північно-західної частини берегової лінії і, як наслідок,

зменшення пляжної зони, руйнування будівель баз відпочинку, пансіонатів та приватних домоволодінь курортної зони Коблеве Миколаївського району.

З метою збереження територій баз відпочинку, розширення пляжів, що існують, підвищення рівня використання рекреаційного потенціалу морського узбережжя та поліпшення стану морської акваторії в межах зони відпочинку Коблеве, планується встановлення захисних гідротехнічних споруд – хвилеломів, головна функція яких полягає в природному накопиченні й утриманні піщаних пляжів, що перешкоджають розмиву корінного берега прибійними хвилями та запобігають процесам хвильової абразії.

Для планованої діяльності щодо будівництва комплексу берегоукріплюючих споруд Коблівської сільської ради управлінням екології та природних ресурсів Миколаївської обласної державної адміністрації здійснено процедуру оцінки впливу на довкілля та надано висновок з оцінки впливу на довкілля від 06.02.2019 № 22/2019 за № справи 20189281818 у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля, що допускає провадження зазначеної планованої діяльності.

До Комплексної програми охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (перелік заходів II етапу 2024 - 2027 роки) включено захід 7.1 «Будівництво, розширення та реконструкція гідротехнічних споруд, берегозакріплювальних, протизсувних споруд, а також заходів із захисту від підтоплення».

2022 - 2023 роки ситуація щодо впровадження заходів з берегоукріплення ускладнилась через військові дії, внаслідок яких морське узбережжя заміноване.

Повернення до вирішення питання щодо берегоукріплення лінії чорноморського узбережжя в межах області можливе лише після проведення робіт з розмінування.

9) Проблеми природно-заповідного фонду:

Внаслідок військової агресії російської федерації проблемою номер один, яка гальмує розвиток природоохоронних діяльності на території області є засмічення земель вибухонебезпечними предметами.

Для комплексного відновлення навколишнього середовища Миколаївщини, збереження та розвитку об'єктів природно-заповідного фонду необхідне забезпечення розмінування територій об'єктів природно-заповідного фонду, в першу чергу на деокупованих територіях, а саме регіонального ландшафтного парку «Висунсько-Інгулецький», лісового заказника «Балабанівка», ботанічних заказників «Івано-Кепіно» та «Єлизаветівка». Після деокупації території Кінбурнського півострову розмінування його території також буде найважливішою умовою для відновлення Регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса» та Національного природного парку «Білобережжя Святослава».

Іншою проблемою, що ускладнює роботу зі збереження та розвитку природно - заповідного фонду області, є необхідність вирішення питання передачі у постійне користування Природному заповіднику «Сланецький степ»

земельної ділянки площею 1334, 95 га в межах Миколаївського та Вознесенського районів.

Для вирішення цієї проблеми необхідне, за сприянням Міндовкілля України, виділення з державного бюджету України коштів на розроблення відповідної проектної документації.

Проблеми області, що вимагають вирішення на місцевому рівні:

1) Поводженням з відходами I–III класів небезпеки:

Проблема непридатних пестицидів знаходиться на постійному контролі Миколаївської облвійськкадміністрації та виноситься на розгляд регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій.

Здійснення заходів з утилізації непридатних та заборонених до застосування хімічних засобів захисту рослин включено до Стратегії розвитку області на період до 2027 року.

Комплексною програмою охорони довкілля Миколаївської області на 2021-2027 роки (перелік заходів II етапу 2024 - 2027 роки) також передбачено захід 7.3 «Забезпечення екологічно безпечного зберігання, захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин» з фінансуванням за рахунок державного, обласного, місцевих бюджетів та позабюджетних коштів та небезпечних.

Станом на 01.01.2024 кошти з обласного бюджету на здійснення утилізації непридатних пестицидів не виділялись.

До моменту передачі непридатних ХЗР на знешкодження (утилізацію) територіальні громади забезпечують безпечні умови їх зберігання та несуть відповідальність за їх порушення.

18.2.1. Екологічні проблеми, спричинені збройною агресією проти України

За період 2022 - 2023 роки Державною екологічною інспекцією Південно – Західного округу (Миколаївська та Одеська області) розраховано збитків, завданих навколишньому природному середовищу Миколаївської області внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, на загальну суму 90 456 280,10 тис. грн, у тому числі за ресурсами по роках:

Ресурси, яким надано збитків	Період за який виконано розрахунки, тис. грн	
	2022 рік	2023 рік
водні ресурси	39 928 515,9	296 544,9
атмосферне повітря	22 948 903,1	4845881,5
земельні ресурси	3 138 207,7	18 808389,8

Зазначені розрахунки виконано на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації», та відповідно до затверджених методик розрахунку шкоди, заподіяної земельним, водним ресурсам та атмосферному повітрю.

Об'єкти природно-заповідного фонду також постраждали внаслідок ворожих дій військ РФ. За підрахунками Державної екологічної інспекції Південно – Західного округу (Миколаївська та Одеська області) 2023 року збитки, завдані природно-заповідному фонду склали 489 837,3 тис. грн.

У зоні бойових дій опинилися 79 об'єктів природно-заповідного фонду Миколаївської області. Під окупацією з 06.03.2022 та безпосередньо в зоні бойового зіткнення знаходились 16 об'єктів загальною площею 43933,7 га, а саме: Чорноморський біосферний заповідник, Національний природний парк «Білобережжя Святослава», регіональні ландшафтні парки «Кінбурнська коса» та «Висунсько-Інгулецький», 7 заказників та 4 пам'ятки природи.

Територіям та об'єктам природно-заповідного фонду було нанесено значну шкоду внаслідок обстрілів, мінування, пожеж, пересування важкої техніки, порушення ґрунтового покриву, знищення представників рослинного та тваринного світу, підтоплення внаслідок підриву Каховської ГЕС.

Для визначення повного обсягу шкоди, а також прогнозованого терміну, необхідного для відновлення територій природно-заповідного фонду, необхідно провести відповідні натурні обстеження постраждалих територій із залученням профільних спеціалістів. Внаслідок окупації частини території Миколаївської області, мінування та потрапляння значної кількості вибухонебезпечних предметів, точна комплексна оцінка обсягів завданої шкоди ускладнена через відсутність доступу до територій.

За період з лютого 2022 року на території Миколаївської області внаслідок військових дій мали місце численні лісові пожежі та пожежі на відкритих територіях. Найбільшої шкоди зазнав Національний природний парк «Білобережжя Святослава» (далі – НПП), де масштабні лісові та степові пожежі призвели до знищення та пошкодження рослинного і тваринного світу.

Ретельна оцінка завданої шкоди екосистемам області можлива лише після остаточного закінчення військових дій та розмінування територій і об'єктів природно-заповідного фонду Миколаївщини.

Назва установи	Керівник	Таблиці №
Управління екології та природних ресурсів Миколаївської облвійськадміністрації	Олександра ЄФИМЕНКО (0512) 46 04 27	3,5,34, 35, 37,1,37.2,38,39,40, 46, 47,48,49, 50,51,52,53,53.1,56,57,58,59,60, 61,62,67,69,70,71,72,73
Державна екологічна інспекція Південно-Західного регіону (Одеська та Миколаївська області)	Владислав ХРУЩ (048)705 40 02	14.1,Розділ 18.2.1
Головне управління Держпротспоживслужби в Миколаївській області	Сергій РЕКУН (0512) 30-45-25	37,41
Головне управління статистики у Миколаївській області	Зоя ЛУК'ЯНЕНКО (0512) 37 51 51	1,2,4,5,6,17,54,55
Південне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства (м. Миколаїв)	Олег ТКАЧ (0512) (0512) 46-00-26	25,26,27,28,29,30,31,32,33,42,43,47,49
Управління державного агентства меліорації та рибного господарства у Миколаївській області	Євген МІЩЕНКО (0512) 37 55 36	44,45
Управління житлово-комунального господарства Миколаївської облвійськадміністрації	Євген ГЛАДКОВ (0512)47 07 84	61
Регіональний офіс водних ресурсів у Миколаївській області	Наталія ЖАДАН (0512) 37 91 42	8,9,10,11,12,13,14,15,20,22,23,66,67
Сектор Держводагентства у Миколаївській області	Оксана МАЙСТРЕНКО (0512)47 09 95	7
Миколаївський обласний центр з гідрометеорології	Людмила ДУРАНІК (0512) 47 22 92	4,13,14,66
Миколаївська філія ДУ «Держгрунтохорона»	Наталія ГАНЦЕВСЬКА (0512) 68 71 75	21, 24, 24.1, 24.2, 24.3, 24.4, 66
ВП «Південно -Українська АЕС»	(05136) 4 11 70	62,63,64
Відокремлений підрозділ Південно-Українська гідрогеологічна експедиція України Державного підприємства «Українська геологічна компанія» Державної служби геології та надр України	Іван Твердий 050-333-50-13	16
Головне управління Держгеокадастру у Миколаївській області	Олег КОЛЕСНИК, (0512) 765684	17, 18, 19, 25
Департамент агропромислового розвитку Миколаївської облвійськадміністрації	Олена ПІСКУН (0512) 377840	23
Південна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління)	Сергій КОБИЛІНСЬКИЙ (0482) 34 43 08	63,64
Департамент економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської облвійськадміністрації	Олександр КОРОЛЬОВ (0512) 37 09 32	68,68.1,68.2
Миколаївський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»	Володимир КЛОЧКО (0512) 41 56 52	14,66